

AB „NOVATURAS“

Nepriklausomo auditoriaus išvada,
konsoliduotasis metinis pranešimas,
konsoliduotosios ir finansinės ataskaitos už metus,
pasibaigusius 2018 m. gruodžio 31 d.

TURINYS

	PUSLAPIS
NEPRIKLAUSOMO AUDITORIAUS IŠVADA	3 – 6
KONSOLIDUOTASIS METINIS PRANEŠIMAS	7 – 21
KONSOLIDUOTOSIOS IR ATSKIROS FINANSINĖS ATASKAITOS:	
KONSOLIDUOTOSIOS IR ATSKIROS FINANSINĖS BŪKLĖS ATASKAITOS	22 – 23
KONSOLIDUOTOSIOS IR ATSKIROS PELNO (NUOSTOLIŲ) IR KITŲ BENDRŲJŲ PAJAMŲ ATASKAITOS	24
KONSOLIDUOTOSIOS IR ATSKIROS NUOSAVO KAPITALO POKYČIŲ ATASKAITOS	25 – 26
KONSOLIDUOTOSIOS IR ATSKIROS PINIGŲ SRAUTŲ ATASKAITOS	27 – 28
KONSOLIDUOTŲJŲ IR ATSKIRŲJŲ FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS	29 – 63
VALDYSENOS ATASKAITA	64 – 77

NEPRIKLAUSOMO AUDITORIAUS IŠVADA

AB „Novaturas“ akcininkams:

Išvada dėl finansinių ataskaitų audito

Nuomonė

Mes atlikome AB „Novaturas“ (toliau – Bendrovės) atskirųjų finansinių ataskaitų ir jos patrunuojamųjų įmonių (toliau – Grupė) konsoliduotųjų finansinių ataskaitų, kurias sudaro Bendrovės ir Grupės 2018 m. gruodžio 31 d. finansinės būklės ataskaitos ir tą dieną pasibaigusiu metų bendrųjų pajamų, nuosavo kapitalo pokyčių, pinigų srautų ataskaitos ir finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas, įskaitant reikšmingų apskaitos metodų santrauką, auditą.

Mūsų nuomone, pridėtos atskirosios ir konsoliduotosios finansinės ataskaitos visais reikšmingais atžvilgiais teisingai pateikia Bendrovės ir Grupės 2018 m. gruodžio 31 d. finansinę padėtį ir tą dieną pasibaigusiu metų finansinius veiklos rezultatus ir pinigų srautus pagal tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, priimtus taikyti Europos Sąjungoje.

Pagrindas nuomonei pareikšti

Auditą atlikome pagal tarptautinius audito standartus (toliau – TAS). Mūsų atsakomybė pagal šiuos standartus išsamiai apibūdinta šios išvados skyriuje „Auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų auditą“. Mes esame nepriklausomi nuo Grupės pagal Tarptautinių buhalterijų etikos standartų valdybos išleistą Buhalterijų profesionalų etikos kodeksą (toliau – TBESV kodeksas) ir Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatymo reikalavimus, susijusius su auditu Lietuvos Respublikoje. Mes taip pat laikomės kitų etikos reikalavimų, susijusių su Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatymu ir TBESV kodeksu. Mes tikime, kad mūsų surinkti audito įrodymai yra pakankami ir tinkami mūsų nuomonei pagrįsti.

Pagrindiniai audito dalykai

Pagrindiniai audito dalykai – tai dalykai, kurie, mūsų profesiniu sprendimu, buvo svarbiausi atliekant einamojo laikotarpio finansinių ataskaitų auditą. Šie dalykai buvo nagrinėjami atsižvelgiant į finansinių ataskaitų kaip visumos auditą ir mūsų nuomonę, pareikštą dėl šių finansinių ataskaitų, todėl atskiros nuomonės apie šiuos dalykus nepateikiame. Kiekvienas audito dalykas ir mūsų atsakas į jį yra aprašytas toliau.

Pagrindiniai audito dalykai:	Mūsų auditoriaus atsakas į šias rizikas:
Prestižo vertės sumažėjimo analizė <i>Žr. 33, 41-42 finansinių ataskaitų puslapius</i> 2018 m. gruodžio 31 d. Bendrovė ir Grupė turėjo prestižą, kurio vertė siekė 30 327 tūkst. Eur. Prestižas, kuriam nėra nustatytas naudingo tarnavimo laikas, yra testuojamas dėl galimo vertės sumažėjimo kartą per metus arba tuomet, kai atsiranda vertės sumažėjimo požymių. Kaip pateikta 13-oje pastaboje, nustatydamą naudojimo vertę, Bendrovė ir Grupė turi atsižvelgti į daugelį įvertinimų ir sprendimų, ypatingą dėmesį skiriant šalies, kurioje Bendrovė ir Grupė veikia, konkurencinei, ekonominei ir finansinei aplinkai, gebėjimą generuoti pagrindinės veiklos pinigų srautus iš strateginių planų, planuojamų atlikti investicijų lygį, atgaunamosios vertės skaičiavimams taikomus diskonto ir augimo koeficientus.	Mūsų audito procedūros šioje srityje, be kita ko, apėmė: <ul style="list-style-type: none"> • esminių prestižo vertės nustatymo proceso kontrolių vidaus kontrolių testavimą, siekiant įvertinti jų pobūdį bei ar šios įdiegtos; • įvertinimą, ar taikoma prestižo vertės nustatymo metodika yra tinkama; • prielaidų, naudotų prestižo vertės nustatymui, tinkamumo įvertinimą, remiantis savo žiniomis apie verslą ir industriją; • taikomų pagrindinių prielaidų, tai yra augimo ir diskonto koeficientų, jautrumo analizę, kadangi prestižo naudojimo vertė yra labiausiai jautri šių koeficientų pokyčiams; ir

<p>Mes manome, kad prestižo vertinimas yra pagrindinis audito dalykas, kadangi prestižas yra reikšmingas finansinių ataskaitų straipsnis bei yra atliekami reikšmingi sprendimai dėl vertinime naudojamų prielaidų.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • verslo planų, kurie buvo naudojami skaičiuojant atsiperkamąją vertę, duomenų šaltinių testavimą, pagrindžiant papildomais įrodymais: <ul style="list-style-type: none"> – praėjusių laikotarpių verslo planų ir faktinių atitinkamų laikotarpių veiklos rezultatų palyginimas; – Bendrovės veiklos ir finansų vadovų apklausa, siekiant įvertinti pagrindines prielaidas, naudotas rengiant verslo planus bei gautų paaiškinimų palyginimas su verslo planuose taikytomis prielaidomis; – verslo planuose naudotų duomenų sutikrinimas su duomenimis, pateiktais valdybai; • finansinių ataskaitų atskleidimų tinkamumo įvertinimą, įskaitant atskleidimus dėl pagrindinių prielaidų, vadovybės vertinimo ar jautrumo analizės.
---	--

Kita informacija

Kitą informaciją sudaro informacija, pateikta Bendrovės ir Grupės metiniame pranešime, įskaitant Bendrovių valdymo ataskaitą, ir Socialinės atskaitomybės ataskaitoje, tačiau ji neapima finansinių ataskaitų ir mūsų auditoriaus išvados apie jas. Vadovybė yra atsakinga už kitos informacijos pateikimą.

Mūsų nuomonė apie finansines ataskaitas neapima kitos informacijos ir mes nepateikiame jokios formos užtikrinimo išvados apie ją, išskyrus kaip nurodyta toliau.

Atliekant finansinių ataskaitų auditą, mūsų atsakomybė yra perskaityti kitą informaciją ir apsvarstyti, ar yra reikšmingų neatitikimų informacijai, pateiktai finansinėse ataskaitose, ar mūsų žinioms pagrįstoms atliktu auditu, ir ar ji yra kitaip reikšmingai iškraipyta. Jeigu, remdamiesi atliktu darbu, pastebime reikšmingą kitos informacijos iškraipymą, mes turime atskleisti šį faktą. Mes neturime su tuo susijusių pastebėjimų.

Mes taip pat privalome įvertinti, ar Bendrovės ir Grupės metiniame pranešime, įskaitant Bendrovių valdymo ataskaitą, pateikta finansinė informacija atitinka tų pačių finansinių metų finansines ataskaitas bei ar Bendrovės ir Grupės metinis pranešimas, įskaitant Bendrovių valdymo ataskaitą, buvo parengtas laikantis taikomų teisinių reikalavimų. Mūsų nuomone, pagrįsta finansinių ataskaitų audito metu atliktu darbu, visais reikšmingais atžvilgiais:

- Bendrovės ir Grupės metiniame pranešime, įskaitant Bendrovių valdymo ataskaitą, pateikti finansiniai duomenys atitinka tų pačių finansinių metų finansinių ataskaitų duomenis; ir
- Bendrovės ir Grupės metinis pranešimas, įskaitant Bendrovių valdymo ataskaitą, buvo parengtas laikantis Lietuvos Respublikos įmonių grupių konsoliduotosios finansinės atskaitomybės įstatymo bei Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatymo reikalavimų.

Be to, mes privalome patikrinti, ar buvo pateikta Socialinės atsakomybės ataskaita. Jeigu nustatome, kad Socialinės atsakomybės ataskaita nebuvo pateikta, mes turime atskleisti šį faktą. Mes neturime su tuo susijusių pastebėjimų.

Vadovybės ir už valdymą atsakingų asmenų atsakomybė už finansines ataskaitas

Vadovybė yra atsakinga už šių finansinių ataskaitų parengimą ir teisingą pateikimą pagal tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, priimtus taikyti Europos Sąjungoje, ir tokią vidaus kontrolę, kokia, vadovybės nuomone, yra būtina finansinėms ataskaitoms parengti be reikšmingų iškraipymų dėl apgaulės ar klaidos.

Rengdama finansines ataskaitas, vadovybė privalo įvertinti Bendrovės ir Grupės gebėjimą tęsti veiklą ir atskleisti (jei būtina) dalykus, susijusius su veiklos tęstinumu ir veiklos tęstinumo apskaitos principo taikymu, išskyrus tuos atvejus, kai vadovybė ketina likviduoti Bendrovę ir Grupę ar nutraukti veiklą arba neturi kitų realių alternatyvų, tik taip pasielgti.

Už valdymą atsakingi asmenys privalo prižiūrėti Bendrovės ir Grupės finansinių ataskaitų rengimo procesą.

Auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų auditą

Mūsų tikslas yra gauti pakankamą užtikrinimą dėl to, ar finansinės ataskaitos kaip visuma nėra reikšmingai iškraipytos dėl apgaulės ar klaidos, ir išleisti auditoriaus išvadą, kurioje pateikiama mūsų nuomonė. Pakankamas užtikrinimas – tai aukšto lygio užtikrinimas, o ne garantija, kad reikšmingą iškraipymą, jeigu jis yra, visada galima nustatyti per auditą, kuris atliekamas pagal TAS. Iškraipymai, kurie gali atsirasti dėl apgaulės ar klaidos, laikomi reikšmingais, jeigu galima pagrįstai numatyti, kad atskirai ar kartu jie gali turėti didelės įtakos vartotojų ekonominiams sprendimams, priimamiems remiantis finansinėmis ataskaitomis.

Atlikdami auditą pagal TAS, viso audito metu priėmėme profesinius sprendimus ir laikėmės profesinio skepticizmo principo. Mes taip pat:

- Nustatėme ir įvertinome finansinių ataskaitų reikšmingo iškraipymo dėl apgaulės arba klaidų riziką, suplanavome ir atlikome procedūras kaip atsaką į tokią riziką ir surinkome pakankamų tinkamų audito įrodymų mūsų nuomonei pagrįsti. Reikšmingo iškraipymo dėl apgaulės neaptikimo rizika yra didesnė nei reikšmingo iškraipymo dėl klaidų neaptikimo rizika, nes apgaule gali būti sukčiavimas, klastojimas, tyčinis praleidimas, klaidingas aiškinimas arba vidaus kontrolių nepaisymas.
- Supratome su auditu susijusias vidaus kontroles, kad galėtume suplanuoti konkrečiomis aplinkybėmis tinkamas audito procedūras, o ne tam, kad galėtume pareikšti nuomonę apie Bendrovės ir Grupės vidaus kontrolės veiksmingumą.
- Įvertinome taikomų apskaitos metodų tinkamumą ir vadovybės apskaitinių vertinimų bei su jais susijusių atskleidimų pagrįstumą.
- Padarėme išvadą dėl taikomo veiklos tęstinumo apskaitos principo tinkamumo ir dėl to, ar, remiantis surinktais įrodymais, egzistuoja su įvykiais ar sąlygomis susijęs reikšmingas neapibrėžtumas, dėl kurio gali kilti reikšmingų abejonių dėl Bendrovės ir Grupės gebėjimo tęsti veiklą. Jeigu padarome išvadą, kad toks reikšmingas neapibrėžtumas egzistuoja, auditoriaus išvadoje privalome atkreipti dėmesį į susijusius atskleidimus finansinėse ataskaitose arba, jeigu tokių atskleidimų nepakanka, turime modifikuoti savo nuomonę. Mūsų išvados pagrįstos audito įrodymais, kuriuos surinkome iki auditoriaus išvados datos. Tačiau, būsimi įvykiai ar sąlygos gali lemti, kad Bendrovė ir Grupė negalės toliau tęsti savo veiklos.
- Įvertinome bendrą finansinių ataskaitų pateikimą, struktūrą ir turinį, įskaitant atskleidimus, ir tai, ar finansinėse ataskaitose pateikti pagrindžiantys sandoriai ir įvykiai taip, kad atitiktų teisingo pateikimo koncepciją.
- Surinkome pakankamų tinkamų audito įrodymų apie įmonių finansinę informaciją ar verslo veiklą Grupėje, kad galėtume pareikšti nuomonę apie Grupės konsoliduotąsias finansines ataskaitas. Atsakome už vadovavimą grupės auditui, jo priežiūrą ir atlikimą. Tik mes atsakome už pareikštą mūsų audito nuomonę.

Mes, be visų kitų dalykų, privalome informuoti už valdymą atsakingus asmenis apie audito apimtį ir atlikimo laiką bei reikšmingus audito pastebėjimus, įskaitant svarbius vidaus kontrolės trūkumus, kuriuos nustatėme audito metu.

Taip pat pateikėme už valdymą atsakingiems asmenims patvirtinimą, kad laikėmės atitinkamų etikos reikalavimų dėl nepriklausomumo, ir juos informavome apie visus santykius ir kitus dalykus, kurie, galėtų būti pagrįstai vertinami, kaip turintys įtakos mūsų nepriklausomumui ir, jei reikia, apie susijusias apsaugos priemones.

Iš dalykų, apie kuriuos informavome už valdymą atsakingus asmenis, išskiriame tuos dalykus, kurie buvo svarbiausi atliekant einamojo laikotarpio finansinių ataskaitų auditą ir kurie laikomi pagrindiniais audito dalykais. Tokius dalykus apibūdiname auditoriaus išvadoje, jeigu pagal įstatymą arba teisės aktą nedraudžiama viešai atskleisti tokio dalyko arba, jeigu, labai retomis aplinkybėmis, nustatome, kad dalykas neturėtų būti pateikiamas mūsų išvadoje, nes galima pagrįstai tikėtis, jog neigiamos tokios pateikimo pasekmės persvers visuomenės gaunamą naudą.

Išvada dėl kitų teisinių ir priežiūros reikalavimų

Akcininkų sprendimu 2018 m. rugsėjo 28 d. buvome paskirti atlikti Bendrovės ir Grupės atskirųjų ir konsoliduotųjų finansinių ataskaitų auditą. Mūsų paskyrimas atlikti Bendrovės ir Grupės atskirųjų ir konsoliduotųjų finansinių ataskaitų auditą acininkų sprendimu atnaujinamas kiekvienais metais ir bendras nepertraukiamas paskyrimo laikotarpis yra du metai.

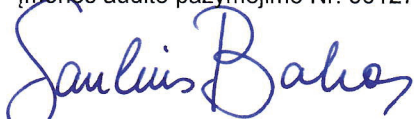
Patvirtiname, kad skyriuje „Nuomonė“ pareikšta mūsų nuomonė atitinka finansinių ataskaitų audito ataskaitą, kurią kartu su šia auditoriaus išvada pateikėme Bendrovei ir jos Audito komitetui.

Patvirtiname, kad mūsų žiniomis ir įsitikinimu, Bendrovei ir Grupei suteiktos paslaugos atitinka taikomų įstatymų ir teisės aktų reikalavimus bei neapima Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 537/2014 5 straipsnio 1 dalyje nurodytų ne audito paslaugų.

Per audito vykdymo laikotarpį nesuteikėme kitų nei finansinių ataskaitų audito paslaugų.

Audito, kurį atlikus išleidžiama ši nepriklausomo auditoriaus išvada, užduoties partneris yra Saulius Bakas.

UAB „Deloitte Lietuva“
Įmonės audito pažymėjimo Nr. 001275

Saulius Bakas
Atestuotas auditorius
Auditoriaus pažymėjimo Nr. 000604

Vilnius, Lietuvos Respublika
2019 m. kovo 27 d.

KONSOLIDUOTASIS METINIS PRANEŠIMAS UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2018 M. GRUODŽIO 31 D.
(visos sumos nurodytos tūkstančiais eurų, nebent nurodyta kitaip)

Bendroji informacija

Ataskaitinis laikotarpis

Ataskaita už kalendorinius metus, pasibaigusius 2018 m. gruodžio 31 d.

Emitentas ir jo kontaktiniai duomenys

Emitento pavadinimas	AB „Novaturas“
Teisinė forma	Akcinė bendrovė
Įregistravimo data	1999 m. gruodžio 16 d.
Registro tvarkytojas	Valstybės įmonė Registrų centras
Įmonės kodas	135567698
LEI kodas	097900BGCW0000042109
Buveinės adresas	A. Mickevičiaus g. 27, LT-44245 Kaunas
Telefonas	+370 37 321 264
Faksas	+370 37 321 130
El. pašto adresas	info@novaturas.lt
Interneto adresas	www.novaturasgroup.com

2014 m. lapkričio 25 d. Juridinių asmenų registre buvo įregistruotas UAB „Novaturas“ pertvarkymas į AB „Novaturas“. Nuo pertvarkymo ir naujo teisinio statuso įregistravimo datos AB „Novaturas“ (toliau – „Bendrovė“) perėmė visas UAB „Novaturas“ teises ir pareigas.

Pagrindinė Bendrovės ir jos dukterinių įmonių veikla – kelionių organizavimas bei platinimas.

Bendrovės įstatinis kapitalas yra 234 210 Eur, kuris padalintas į 7 807 000 paprastąsias vardines akcijas, akcijos nominali vertė yra 0,03 Eur. Visos akcijos yra pilnai apmokėtos.

2018 m. gruodžio 31 d. Bendrovės stebėtojų tarybą sudarė 5 nariai.

2018 m. gruodžio 31 d. Bendrovės valdybą sudarė 4 nariai.

2018 m. gruodžio 31 d. Bendrovės vadovas buvo generalinis direktorius Linas Aldonis.

Dukterinės įmonės

Novaturo grupę sudaro motininė įmonė AB „Novaturas“ bei dukterinės įmonės (toliau – „Grupė“), kurių pagalba Bendrovė vykdo veiklą konkrečiose rinkose.

Dukterinės įmonės pavadinimas	Šalis	Registracijos adresas	Valdoma akcijų dalis, proc. gruodžio 31 d.	
			2018 m.	2017 m.
SIA „Novatours“	Latvijos Respublika	Kr. Valdemara g. 100, Ryga, Latvija	100	100
OU „Novatours“	Estijos Respublika	Ravala g. 6, Talinas, Estija	100	100
UAB „Aviaturas ir Partneriai“	Lietuvos Respublika	Konstitucijos pr. 15/5, Vilnius, Lietuva	100	100
SRL „Novatours Holidays“*	Rumunijos Respublika	M. Caramfil g. 53, Bukareštas, Rumunija	100	100

* Dukterinės įmonės Rumunijoje veikla sustabdyta nuo 2009 m.

2018 m. gruodžio 31 d. Bendrovėje dirbo 134 darbuotojai, o Grupėje – 250 darbuotojų (atitinkamai 2017 m. gruodžio 31 d. – 124 ir 240 darbuotojai).

Per metus Bendrovė neįsigijo savo akcijų ir jų neturėjo metų pabaigoje. Taip pat Bendrovės dukterinės įmonės neturi Bendrovės akcijų.

2018 m. ir 2017 m. gruodžio 31 d. Bendrovė turėjo filialą, registruotą adresu J. Jasinskio g. 16, Vilnius, Lietuva. Filialo registracijos kodas 125142371. Jo veiklos finansiniai rezultatai yra įtraukti į Bendrovės finansines ataskaitas.

KONSOLIDUOTAS METINIS PRANEŠIMAS UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2018 M. GRUODŽIO 31 D.
(visos sumos nurodytos tūkstančiais eurų, nebent nurodyta kitaip)

Pagrindinė veikla

Esame didžiausias kelionių operatorius Baltijos šalyse, Lietuvos rinkoje įsitvirtinęs nuo 1999 m, o nuo 2004 m. esame Baltijos šalių rinkos lyderis. Didžiojamės tvirtomis pozicijomis besivystančiose rinkose, gerai žinomu prekių ženklu, dideliu klientų lojalumu ir puikiais ryšiais su turizmo agentūromis bei paslaugų teikėjas, todėl klientams galime pasiūlyti platų paslaugų spektrą už patrauklią kainą.

Savo produktų asortimente siūlome organizuotus vasaros ir žiemos atostogų paketus bei pažintines keliones autobusu ir lėktuvu daugiau nei 30 kelionių kryptių visame pasaulyje, iš kurių – ir patys populiariausi Pietų Europos kurortai bei rinktinės vietos Šiaurės Afrikoje, Vidurio Rytuose, Azijoje ir Lotynų Amerikoje. Taip pat prekiaujame lėktuvų bilietais „Novaturo“ organizuojamuose skrydžiuose ir siūlome apgyvendinimą viešbučiuose, todėl galime patenkinti pačius įvairiausių klientų poreikius.

Savo veiklą vykdomė Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje; šiose šalyse esame neabejotini organizuotų užsakomųjų skrydžių lyderiai. Savo produktus taip pat parduodame per išorinius partnerius daug žadančioje Baltarusijos rinkoje, kurioje puikios sąlygos tolesnei plėtrai. Savo produktus siūlome daugiau nei 15 mln. potencialių klientų (apie 6,2 mln. Baltijos šalyse ir apie 9,5 mln. Baltarusijoje).

Mūsų verslo modelis pasižymi didelės apimties veiklos pinigų srautais ir mažomis kapitalo investicijomis. Tai suteikia galimybę didelę pajamų dalį išmokėti akcininkams. Reguliarus dividendų mokėjimas – viena svarbiausių Bendrovės strategijos dalių. Kiekvienais metais valdyba ketina rekomenduoti dividendais išmokėti 70 – 80 proc. grynojo Bendrovės pelno.

Mūsų produktai siūlomi per įvairius platavimo kanalus. Dirbame su daugiau nei 400 kelionių agentūrų, iš jų – didžiausiomis agentūromis Baltijos šalyse ir daugiau nei 60 agentūrų Baltarusijoje. Savo pardavimo vietas turime didžiuosiuose Lietuvos, Latvijos ir Estijos miestuose. Taip pat investuojame į besivystantį mūsų e. komercijos kanalą. Interneto prekyba vykdoma per Bendrovės svetaines ir tarptautinę platformą GDS („Global Distribution Systems“).

Mūsų produktų asortimentas labai įvairus: siūlome skirtingus kelionių tipus, kainas ir kelionių kryptis. Dėl plataus produktų asortimento galime pasiūlyti produktus, kurie atitinka įvairių klientų grupių poreikius ir lūkesčius. Tai mums suteikia galimybę išlaikyti savo pozicijas beveik visuose rinkos segmentuose ir efektyviai prisitaikyti prie besikeičiančių klientų poreikių.

Kelionių paketai. Mūsų pasiūlymų pagrindą sudaro poilsinių kelionių lėktuvu organizavimas. Tai apima atostogų keliones į populiarius vasaros kurortus Europoje (Viduržemio jūros regione), Šiaurės Afrikoje ir Azijoje bei populiariausias žiemos kelionių kryptis Europoje – Italijoje, Prancūzijoje ir Andoroje. Klientams siūlome visą paslaugų paketą: skrydžius, pervežimus iš oro uosto į viešbutį, apgyvendinimą, išsisaugant parą dirbančius vietinius gidus ir pramogas kelionės metu, įskaitant visos dienos ekskursijas vasarą

Pažintinės kelionės lėktuvais. Pažintinės kelionės lėktuvu yra vidutinių ir didelių atstumų kelionės, tarp kurių ir kelionės į Aziją bei Pietų Ameriką. Organizuojami užsakomieji ir reguliariai skrydžiai iš Vilniaus. Siūlome skrydžius, apgyvendinimą, turistines keliones autobusu ir kelionių vadovus visai dienai, kurie lydi turistus visos kelionės metu ir teikia jiems informaciją apie šalį bei lankytinas vietas bei pramogas.

Pažintinės kelionės autobusais. Pažintinės kelionės autobusu rengiamos į lankytinas vietas Europoje (įskaitant Lenkiją, Vokietiją, Prancūziją, Italiją, Austriją, Kroatiją ir Graikiją). Pažintinės kelionės autobusu organizuojamos iš Lietuvos. Siūlome keliones autobusu, apgyvendinimą, keliones į lankytinas vietas autobusu ir kelionių vadovus, kurie visos kelionės metu lydi turistus.

Kiti produktai. Mūsų kitus produktus sudaro lėktuvų bilietai ir viešbučių užsakymas internetu. Šiuos produktus parduodame individualiems klientams ir kelionių operatoriams, kuriems dažnai reikalingos vietos populiariausiuose užsakomuosiuose skrydžiuose.

Prekiniai ženklai. Produktų įvairovė apima ir prekių ženklus bei produktų linijas. Mūsų svarbiausi prekių ženklai yra „Novaturas“ (Lietuvoje) ir „Novatours“ (Latvijoje ir Estijoje), kurie generuoja didžiąją pajamų dalį. Be kitų prekių ženklų, valdome ekonominės klasės prekių ženklą „ECO Travel“ ir aukštos klasės produktų liniją „Novaturas Gold“. Taip pat valdome mažmeninės prekybos prekių ženklą kelionių agentūrą „Sofa travel“.

Vertybiniai popieriai prekiaujami reguliuojamose rinkose

Nasdaq Vilnius akcijų birža yra namų rinka Bendrovės akcijoms. Nuo 2018 m. kovo 21 d. Bendrovės akcijomis yra prekiaujama dvejose rinkose – Nasdaq Vilnius akcijų biržoje ir Varšuvos akcijų biržoje.

Bendrovės akcijų simbolis Nasdaq Vilnius akcijų biržoje yra NTU1L, o Varšuvos akcijų biržoje NTU.

Akcijų rūšis	Akcijų kiekis	Nominali akcijos vertė (eurais)	Nominali vertė iš viso (eurais)	Emisijos kodas
Paprastosios akcijos	7 807 000	0,03	234 210	LT0000131872

KONSOLIDUOTAS METINIS PRANEŠIMAS UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2018 M. GRUODŽIO 31 D.
(visos sumos nurodytos tūkstančiais eurų, nebent nurodyta kitaip)

Kiti svarbūs ataskaitinio laikotarpio įvykiai

2018 m. gruodžio 3 d. Bendrovė pasirašė ilgalaikę sutartį su oro vežėju „Getjet Airlines“, kuria oro vežėjas įsipareigoja vykdyti užsakomuosius skrydžius iš Vilniaus.

2018 m. lapkričio 22 d. Bendrovė pasirašė sutartį su Lietuvos tautiniu olimpinių komitetu (LTOK), kuria Bendrovei suteiktas oficialus bilietų į Tokijo olimpinės žaidynes platintojo statusas. Bendrovė taip pat tampa oficialiu Lietuvos delegacijos ir fanų olimpinių vežėju. Prekyba bilietais į olimpinės žaidynes prasidės 2019 m. vasarą.

Naujausi įvykiai

2019 m. sausio 16 d. keitėsi Bendrovės generalinis direktorius ir valdybos sudėtis. Audronė Keinytė paskirta naująja Bendrovės generaline direktore ir valdybos pirmininke. Ji pakeitė Liną Aldonį, kuris nusprendė pasitraukti tiek iš generalinio direktoriaus, tiek ir iš valdybos pirmininko pareigų ir imtis kitos veiklos už Bendrovės ribų. Audronė Keinytė turi sukaupusi daug patirties turizmo rinkoje ir puikiai išmano šios srities specifiką. Ji dirba Bendrovėje jau daugiau kaip 12 metų. 2009 – 2010 m. Audronė Keinytė dirbo paslaugų organizavimo užsienyje vadove, o pastaruosius 8 metus ji buvo atsakinga už Bendrovės produkto vystymą bei pirkimus. Nuo 2018 m. vasario mėn. Audronė Keinytė yra Bendrovės valdybos narė.

Finansinė informacija

2018 m. Grupės pasiekimai:

- Pardavimai pasiekė 182 mln. Eur ir buvo 29 proc. didesni lyginant su tuo pačiu 2017 m. laikotarpiu.
- Bendrasis pelnas pasiekė 26,3 mln. Eur ir buvo 2 proc. mažesnis už 2017 m. tą patį laikotarpį.
- Veiklos sąnaudos pasiekė 18,6 mln. Eur ir buvo 14 proc. didesnės už tą patį 2017 m. laikotarpį. Eliminavus komisinių įtaką ir vienkartinės išlaidas, veiklos sąnaudos išaugo 1 proc. lyginant su 2017 m. tuo pačiu laikotarpiu.
- EBITDA rodiklis pasiekė 7,9 mln. Eur ir buvo 27 proc. mažesnis nei tuo pačiu laikotarpiu 2017 m.
- Pelno mokesčių norma buvo 17,8 proc. lyginant su 10,6 proc. tuo pačiu laikotarpiu 2017 m. Pagrindinė padidėjusių mokesčių priežastis buvo sumokėti dividendų mokesčiai Estijos dukterinei įmonei išmokėjus motininei įmonei dividendus, 600 tūkst. Eur dividendų mokestis buvo sumokėtas Estijoje.
- Grynas Grupės pelnas pasiekė 5,4 mln. Eur ir tai buvo 35 proc. mažiau nei per tą patį laikotarpį 2017 m.
- Grupė aptarnavo 305,7 tūkst. klientų ir tai buvo 31 proc. daugiau nei per 2017 m. tą patį laikotarpį.

Antrąjį metų pusmetį jautėme neįprastai karštos ir sausos vasaros įtaką visose trijose Baltijos šalyse. Karšti orai tęsėsi birželio, liepos ir rugpjūčio mėnesiais. Karšti orai sumažino užsienio kelionių paklausą ir tai neigiamai paveikė paskutinės minutės kelionių kainas. Norint paskatinti paklausą siekdami parduoti likusias vietas, turėjome mažinti kainas o tuo pačiu ir pardavimų pelningumą. Taip pat ketvirtąjį metų ketvirtį turėjome susirasti naują aviacijos paslaugų tiekėją Lietuvoje, nes Small Planet Airlines susidūrė su finansiniais sunkumais. Su aviakompanijos keitimu susiję nurašymų kaštai sudarė 0,4 mln. Eur, taip pat turėjo neigiamos įtakos rezultatams dėl padidėjusių aviacijos paslaugos kainų.

Pagrindinis produktas Grupei išlieka kelionių paketai. Populiariausios kelionių kryptys vasaros sezonu yra Turkija, Graikija ir Bulgarija bei Egiptas žiemos sezono metu. Kiekvienam sezonui pasiūlome naujų kryptių arba sugražiname anksčiau buvusias. 2018 m. vasaros sezonui pasiūlėme Tunisą, būsimam žiemos sezonui pristatėme naujienas – Jordaniją ir Kubą. Platus atostogų kryptių pasirinkimas leidžia mums pasiūlyti keliones įvairių poreikių turintiems klientams. Atostogų paklausa visomis pagrindinėmis kryptimis augo.

Aptarnautų klientų skaičius augo visose Grupės rinkose. Sparčiausiai augo klientų iš Baltarusijos skaičius – 102 proc. Grupė nevykdo skrydžių iš Baltarusijos, tačiau Baltarusijos klientams per vietines agentūras parduoda keliones iš Lietuvos. Lietuvos keleivių skaičius išaugo 30 proc., Latvijos – 31 proc., o Estijos 31 proc. lyginant su tuo pačiu laikotarpiu prieš metus.

Sparčiausiai augo kelionių paketų pardavimai – 31 proc., kiti produktų pardavimai augo 29 proc. Iš kitų produktų populiariausi yra skrydžių bilietai mūsų organizuojamuose užsakomuosiuose skrydžiuose. Skrydžių bilietai parduodami tiek per kelionių agentūras, tiek ir GDS pardavimų kanalais.

Kelionių agentūrų dalis pardavimuose išaugo 1,8 proc. ir pasiekė 72,7 proc. Vietoje mūsų nuosavų mažmeninės prekybos biurų (dalis sumažėjo nuo 1,7 proc. iki 11,4 proc.) pagrindinį dėmesį skyrėme internetiniams pardavimams. Internetiniai pardavimai sumažėjo 0,1 proc. iki 14,1 proc., o GDS pardavimų kanalo dalis išliko beveik ta pati – 1,8 proc. Kaip ir planuota, birželio mėnesį paleidome naują Grupės internetinio puslapio versiją visose Baltijos šalyse. Pristatantis puslapio dizainas patogesnis mobiliųjų įrenginių vartotojams, kurie vis dažniau juos naudoja ne tik informacijos paieškai, bet ir pirkimui internetu.

Gerai suvaldytos veiklos sąnaudos augo ženkliai lėčiau nei Grupės pajamos, t.y. didiname Grupės efektyvumą. Tiesiogiai rinkodaros tikslams 2018 m. išleidome 0,7 proc. nuo Grupės pardavimų ir tai atitinka 0,7 proc. išlaidas 2017 m. Atlyginimai ir susijusios mokesčių išlaidos augo 4 proc. per visus metus. Eliminavus komisinių ir vienkartinės išlaidas, veiklos sąnaudos 2018 m. augo 1 proc. palyginus su 2017 m. Vienkartinės išlaidos 2018 m. didžiaja dalimi susijusios su pirminio viešojo akcijų siūlymo išlaidomis bei su Small Planet Airlines bankrotu. Bendra vienkartinė išlaidų suma 2018 m. sudarė 887 tūkst. Eur. Įtraukus vienkartinės išlaidas, bet neskaičiuojant komisinių, veiklos sąnaudos per metus padidėjo 2 proc. Visos pardavimo, bendrosios ir administracinės sąnaudos kartu su komisiniais per metus padidėjo 14 proc. 2018 m. komisinių išlaidos sudarė 5,3 proc., 2017 m. – 5,2 proc. nuo pardavimų.

KONSOLIDUOTAS METINIS PRANEŠIMAS UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2018 M. GRUODŽIO 31 D.
(visos sumos nurodytos tūkstančiais eurų, nebent nurodyta kitaip)

Pelno mokesčio išlaidose įtrauktos 600 tūkst. Eur dividendų mokesčio Estijoje išlaidos (Estijos dukterinei įmonei sumokėjus dividendus motininei įmonei Lietuvoje).

Kitų trumpalaikių įsipareigojimų ir sukauptų sąnaudų eilutėje 2018 m. gruodžio 31 d. įtrauktas 1,6 mln. Eur apsidraudimo sandorių rinkos vertės rezervas. Pinigų ir ekvivalentų eilutėje 2018 m. gruodžio 31 d. atvaizduoti pinigai deponuoti garantijų išdavimo tikslais – bendra tokių deponuotų lėšų suma sudarė 1,5 mln. Eur (garantijos išduotos kelionių organizatoriaus įsipareigojimų įvykdymui kaip reikalauja įstatymai).

Bendrovė 2018 m. rugsėjo mėn. iki 2020 m. pabaigos pratęsė overdrafto paskolos sutartį, pagal kurią limitu galės naudotis nuo sausio iki birželio mėnesių kiekvienais metais. Ilgalaikės paskolos grąžinimas vyksta pagal grafiką ir per 2018 m. grąžinta 6 mln. Eur. Ženklius iš klientų gautų išankstinių apmokėjimų padidėjimas įvyko dėl ženkliai didesnio aptarnautų klientų skaičiaus ir labai gerų išankstinių pardavimų rezultatų.

Pagrindiniai Grupės rodikliai

Finansiniai rodikliai	2018 m.	2017 m.	Pokytis, proc.
Pajamos	182 032	141 147	+29,0
Bendrasis pelnas	26 279	26 802	-2,0
EBITDA	7 908	10 789	-26,7
Veiklos pelnas (EBIT)	7 643	10 479	-27,1
Pelnas neatskaičiavus mokesčių	6 590	9 313	-29,2
Laikotarpio grynas pelnas	5 415	8 329	-35,0

Santykiniai rodikliai	2018 m.	2017 m.	Pokytis
Paprastųjų vardinių akcijų skaičius	7 807 000	7 807 000	-
Pelnas vienai akcijai (Eur)	0,69	1,07	-0,38
Bendro pelno marža (proc.)	14,4	19,0	-4,6 pp
EBITDA marža (proc.)	4,3	7,6	-3,3 pp
Veiklos pelno (EBIT) marža (proc.)	4,2	7,4	-3,2 pp
Pelno, neatskaičiavus mokesčių, marža (proc.)	3,6	6,6	-3,0 pp
Laikotarpio gryno pelno marža (proc.)	3,0	5,9	-2,9 pp
Vidutinė turto grąža (ROA) (proc.)	9,5	14,9	-5,3 pp
Skolos ir nuosavybės koeficientas (proc.)	55,7	94,3	-38,6 pp
Kapitalo ir turto santykis (proc.)	30,0	29,3	+0,7 pp
Faktinis pelno mokesčio tarifas (proc.)	17,8	10,6	+7,2 pp
Bendro likvidumo rodiklis	0,68	0,59	+0,10

Kelionių paketai sudarė didžiausią tiek pardavimų, tiek ir uždirbto pelno dalį. Pažintinės kelionės autobusu ir lėktuvu sudaro nedidelę pardavimų dalį. Kitų pardavimų pajamos augo, tačiau įtaka pelnui buvo nedidelė.

Geografinė ir kita pardavimų informacija

2018 m. pagrindinė Bendrovės veikla buvo kelionių organizavimas ir kelionių paketų pardavimas per mažmeninį kelionių agentūrų tinklą, vidinius pardavimo kanalus (nuosavi mažmeninės prekybos biurai, internetinė svetainė, skrydžių bilietų pardavimas per Globalią distribucijos sistemą (GDS)). Novaturo kelionės parduojamos daugiau nei 400 kelionių agentūrų Baltijos šalyse ir daugiau nei 60 agentūrų Baltarusijoje. Elektroninės komercijos pardavimai vyksta per Novaturo įmonės svetaines. Per 2018 m. Bendrovės internetinėje svetainėje apsilankė 3,87 mln. unikalių lankytojų, ir tai buvo 24 proc. daugiau nei per atitinkamą 2017 m. laikotarpį (3,12 mln. unikalių lankytojų).

Bendrovė taip pat parduoja užsakomųjų skrydžių bilietus į savo organizuojamus skrydžius per GDS sistemą. Tai reiškia, kad Bendrovės užsakomųjų skrydžių bilietai yra prieinami agentams visame pasaulyje, o keleiviai šiuos bilietus gali įsigyti per populiariausias bilietų platinimo platformas.

Toliau pateiktas pajamų išskaidymas pagal pardavimų kanalus:

	2018 m., proc.	2017 m., proc.	Pokytis
Kelionių agentūros	72,7	70,9	+1,8 pp
Nuosavos kelionių agentūros	11,4	13,1	-1,7 pp
Internetiniai pardavimai	14,1	14,2	-0,1 pp
GDS	1,8	1,8	-
Iš viso:	100	100	

Stipriausiai paaugo Baltarusijos klientų kiekis (rodomas prie „Kita“). Visų pagrindinių rinkų keleivių skaičiaus augimas išliko stiprus 2018 m. Paklausos stiprumą lemia augančios gyventojų pajamos. Bendrovės keleivių kiekio augimas buvo panašus kaip ir visos rinkos.

KONSOLIDUOTAS METINIS PRANEŠIMAS UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2018 M. GRUODŽIO 31 D.
(visos sumos nurodytos tūkstančiais eurų, nebent nurodyta kitaip)

Aptarnautų klientų skaičius pagal pardavimo šalis (duomenys pateikti tūkstančiais keleivių):

	2018 m.	2017 m.	Pokytis, proc.
Lietuva	164,4	126,4	+30,1
Latvija	57,8	44,3	+30,5
Estija	80,9	61,6	+31,3
Kita	2,5	1,2	+108,3
Iš viso:	305,6	233,5	+30,9

Pagrindinis ir kartu sparčiausiai augęs Bendrovės produktas yra kelionių paketai. Aptarnautų klientų skaičius pagal produkto kategoriją (duomenys pateikti tūkstančiais keleivių):

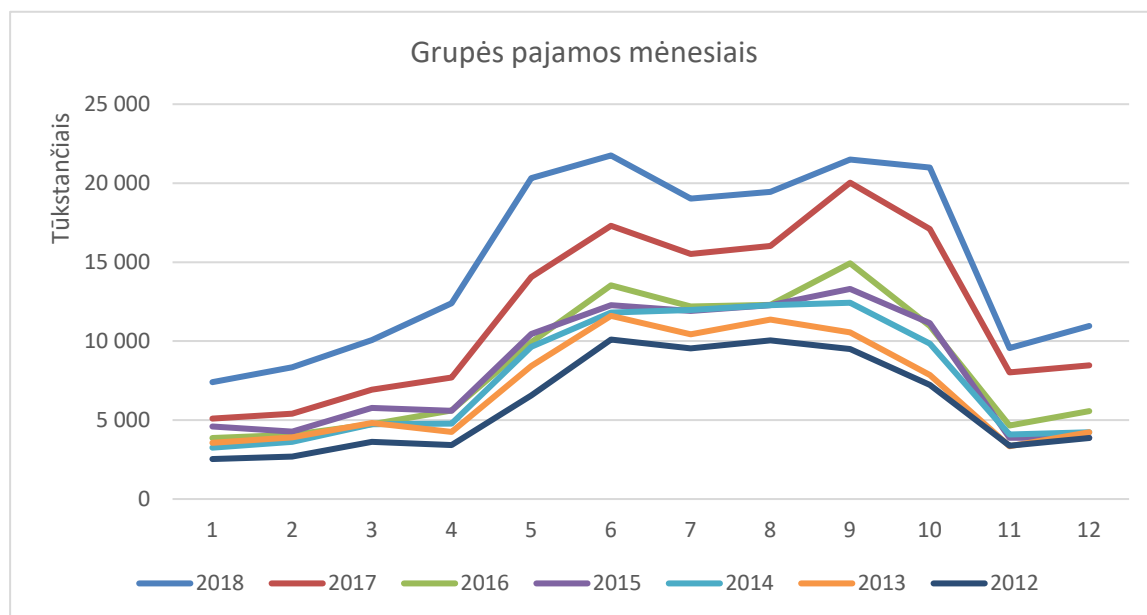
	2018 m.	2017 m.	Pokytis, proc.
Kelionių paketai	252,9	185,5	+36,3
Pažintinės kelionės autobusu	8,8	11,8	-25,4
Pažintinės kelionės lėktuvu	1,5	1,6	-6,3
Kita (skrydžių bilietų Pardavimai ir viešbučių rezervacijos)	42,4	34,6	+22,5
Iš viso:	305,6	233,5	+30,9

Turkija išlieka populiariausia kelionių kryptis vasaros sezono metu, o Egiptas žiemos sezono metu. Toliau pagal paklausą rikiuojasi Graikijos, Bulgarijos ir Ispanijos kryptys. Tolimųjų kraštų kelionės tampa vis svarbesnės ir tai leidžia Bendrovei kasmet didinti siūlomų kryptių skaičių. Kitos kryptys sudaro reikšmingą dalį pardavimuose ir yra skirtos klientams, jau buvusiems pagrindinėse kryptyse ir ieškantiems naujovių.

Pajamos iš kelionių paketų pagal kelionių kryptis:

	2018 m., proc.	2017 m., proc.	Pokytis
Turkija	36,0	30,8	+5,2 pp
Egiptas	18,2	14,7	+3,5 pp
Graikija	15,3	19,1	-3,8 pp
Ispanija (su Kanarų salomis)	8,4	12,2	-3,8 pp
Bulgarija	7,6	10,3	-2,7 pp
Slidinėjimas	1,8	2,2	-0,4 pp
Tolimųjų kraštų kelionės	3,0	3,0	-
Kitos kryptys	9,7	7,7	+2,0 pp
Iš viso:	100	100	

Pajamų sezoniškumas mėnesiais:

KONSOLIDUOTAS METINIS PRANEŠIMAS UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2018 M. GRUODŽIO 31 D.
(visos sumos nurodytos tūkstančiais eurų, nebent nurodyta kitaip)

Informacija apie susijusių šalių sandorius

Susijusių šalių sandoriai pateikti aiškinamajame rašte prie finansinių ataskaitų.

Rizikos valdymas

Su pagrindiniais Grupės partneriais susijusi rizika

Sutartys su pagrindiniais Grupės partneriais (avialinijos, autobusų nuomos kompanijos, viešbučių tiekėjai) numato išankstinius apmokėjimus už paslaugas. Dėl šios priežasties vienam ar keliems pagrindiniams tiekėjams (ypač avialinijoms) nesugebant išpildyti sutarties sąlygų (tame tarpe ir dėl pagrindinio partnerio nemokumo) Grupės veiklai gali būti padaryta reikšminga žala, gali nukentėti Grupės finansinė būklė ir rezultatai. Tam, kad sumažinti riziką, Grupė dirba su keletu pagrindinių aviakompanijų vienu metu, taip pat dideles apimtis generuojančiose destinacijose dirba su keletu viešbučių paslaugų tiekėjų.

Kredito rizika

Bendrovės kredito rizika yra gana žema, kadangi yra reikalaujama apmokėti už kelionę prieš kelionės pradžią. Be to, kelionių agentūroms, per kurias yra vykdomi visi pagrindiniai pardavimai, yra suteikti kredito limitai. Jais siekiama, kad kelionių agentūros laiku atsiskaitytų. Joms viršijus nustatytą kredito limitą, rezervacinė sistema automatiškai blokuoja jų pardavimus. Bendrovė nesuteikia garantijų už kitų šalių prievoles. Didžiausią kredito riziką sudaro kiekvieno finansinio turto vieneto balansinė vertė, įskaitant išvestines finansines priemones finansinės būklės ataskaitoje, jeigu tokių yra. Todėl Bendrovės vadovybė mano, jog maksimali rizika yra lygi iš pirkėjų ir kitų gautinų sumų sumai, atėmus pripažintus vertės sumažėjimo nuostolius finansinės būklės ataskaitoje sudarymo dieną.

Palūkanų normos rizika

Didesnę Bendrovės skolų dalį sudaro paskola su kintama palūkanų norma, kuri yra susijusi su EURIBOR ir sukuria palūkanų normos riziką. Grupė nenaudoja palūkanų normų apsikaitimo sandorio, kuriuo galima apsidrausti nuo galimo nuostolio ar pelno dėl palūkanų normų svyravimo, kadangi Grupė nesitiki jokių reikšmingų svyravimų paskolos grąžinimo termino metu.

Užsienio valiutos rizika

Užsienio valiutos rizikai valdyti Bendrovė daugiausia sudaro sutartis eurais, tiek Latvijoje, tiek Estijoje esančių dukterinių įmonių funkcinė valiuta yra euras.

2010 m. gruodžio mėn. Bendrovė, siekdama sumažinti EUR/USD valiutos kurso bei aviacinio kuro kainos svyravimo riziką, pradėjo naudotis išvestinėmis finansinėmis priemonėmis, padedančiomis valdyti tokią užsienio valiutos bei žaliavos riziką. Buvo sudaryti išankstiniai „forward“, ateities „future“ ir pasirinkimo „option“ sandoriai. Nuo 2014 m. sausio 1 d. Grupė ir Bendrovė pradėjo naudotis išvestinėmis finansinėmis priemonėmis, kurioms taikoma apsidraudimo apskaita.

Likvidumo valdymas

Bendrovės politika yra palaikyti pakankamą grynųjų pinigų ir grynųjų pinigų ekvivalentų kiekį arba užsitikrinti finansavimą atitinkamo kiekio kredito linijų pagalba, siekiant įvykdyti savo strateginiuose planuose numatytus įsipareigojimus. Likvidumo rizika yra valdoma planuojant Bendrovės pinigų srautus.

Pagal banko kredito ir paskolos sutartis, Grupė privalo laikytis finansinių ir nefinansinių rodiklių. Nuosavo Kapitalo Rodiklis negali būti mažesnis nei 30 proc. Grynosios Finansinės Skolos ir EBITDA santykis – EBITDA turi būti teigiama, o santykis turi būti ne didesnis nei 2.00. 2018 m. gruodžio 31 d. Grupė atitiko rodiklių reikalavimus.

Kapitalo valdymas

Pagrindinis Bendrovės kapitalo valdymo tikslas yra garantuoti, kad Bendrovė atitiktų išorinius kapitalo reikalavimus ir kad Bendrovė palaikytų teisingus kapitalo rodiklius siekiant sustiprinti veiklą ir maksimizuoti akcininkų vertę („kapitalas“ pagal IAS 1 sampratą atitinka nuosavą kapitalą, pateiktą finansinėse ataskaitose).

Bendrovė valdo savo kapitalo struktūrą ir keičia ją, atsižvelgdama į ekonominių sąlygų pokyčius ir pagal savo veiklos rizikos ypatybes. Siekiant palaikyti arba pakeisti kapitalo struktūrą, Bendrovė gali pakeisti dividendų išmokėjimą akcininkams, grąžinti kapitalą akcininkams arba išleisti naują akcijų emisiją.

Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymas reikalauja, kad Bendrovės nuosavas kapitalas sudarytų ne mažiau negu 50 proc. jos akcinio kapitalo, kurį sudaro akcinis kapitalas ir akcijų priedai. Bendrovė taip pat turėjo išorinių kapitalo reikalavimų iš paskolą suteikusio banko dėl nuosavo kapitalo ir turto rodiklio.

Bendrovė vertina kapitalą naudodama įsipareigojimų ir nuosavo kapitalo santykio koeficientą. Kapitalą sudaro paprastosios akcijos, rezervai ir nepaskirstytasis pelnas, priskirtinas patrunuojančios įmonės nuosavo kapitalo turėtojams.

Grupė ir Bendrovė nevykdo jokios tyrimų ir plėtros veiklos.

KONSOLIDUOTAS METINIS PRANEŠIMAS UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2018 M. GRUODŽIO 31 D.
(visos sumos nurodytos tūkstančiais eurų, nebent nurodyta kitaip)

Planai ir prognozės

Pagrindiniai 2019 m. tikslai yra šie:

- Išlaikyti pirmaujančią poziciją rinkoje Baltijos šalyse
- Užtikrinti tolesnę geografinę plėtrą į Baltarusijos rinką;
- Naujų produktų ir paslaugų įvedimas siekiant pelningo augimo.
- Išlaikyti gerai subalansuotą paskirstymo kanalų struktūrą sutelkiant dėmesį į e. komercijos kanalo vystymą.
- Užtikrinti reguliarius dividendų išmokėjimus akcininkams.

Bendrovė neteikia savo ateities rezultatų prognozių tačiau ateities rezultatų prognozes teikia Bendrovę stebintys analitikai iš Swedbank Lietuvoje bei PKO BP ir Trigon Lenkijoje.

Valdymo ataskaita

Pagal Bendrovės įstatus Bendrovės valdymo organai yra: visuotinis akcininkų susirinkimas, stebėtojų taryba, valdyba ir Bendrovės vadovas – generalinis direktorius.

Visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimai, priimti Bendrovės įstatuose numatytais visuotinio akcininkų susirinkimo kompetencijos klausimais, yra privalomi akcininkams, tarybai, valdybai, vadovui bei kitiems Bendrovės darbuotojams. Visuotiniame akcininkų susirinkime turi teisę dalyvauti akcininkai, visuotinio akcininkų susirinkimo apskaitos dienos pabaigoje buvę Bendrovės akcininkais. Bendrovės susirinkimo apskaitos diena yra 5 (penktoji) darbo diena iki visuotinio akcininkų susirinkimo arba 5 (penktoji) darbo diena iki pakartotinio visuotinio akcininkų susirinkimo. Asmuo, dalyvaujantis visuotiniame akcininkų susirinkime ir turintis teisę balsuoti, turi pateikti asmens tapatybę liudijantį dokumentą. Asmuo, kuris nėra akcininkas, be asmens tapatybę patvirtinančio dokumento turi pateikti dokumentą, patvirtinantį teisę balsuoti visuotiniame akcininkų susirinkime.

Pagal Bendrovės įstatus, stebėtojų tarybą sudaro penki nariai, išrenkami trejų metų kadencijai ir kartu veikiančios kaip Bendrovės priežiūros organas. Taryba atstovauja akcininkams ir atlieka priežiūros ir kontrolės funkcijas. Tarybos nariai yra renkami visuotiniame akcininkų susirinkime kaip tai aprašo Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymas. Du iš penkių tarybos narių yra nepriklausomi. Tarybos pirmininką tarybos nariai išsirenka iš savo tarpo. Taryboje veikia du komitetai – Audito komitetas ir Atlygio ir skyrimo komitetas. Tiek Audito, tiek Atlygio ir skyrimo komitetų nariai renkami trejiems metams iš Stebėtojų tarybos narių. Visi trys Audito komiteto nariai turi finansinį arba ekonominį išsilavinimą ir patirtį, taip pat du komiteto nariai yra nepriklausomi.

Pagal Bendrovės įstatus valdybą sudaro keturi nariai, renkami trejų metų terminui ir kartu veikiančios kaip Bendrovės valdymo organas. Valdybos narius renka stebėtojų taryba remdamasi įstatymų numatyta procedūra. Valdybos pirmininką valdyba išsirenka iš savo narių tarpo.

Valdyba, prieš tai gavusi stebėtojų tarybos pritarimą, paskiria ir atšaukia Generalinį direktorių, nustato jam atlyginimą ir kitas darbo sąlygas, tvirtina pareiginius nuostatus, skatina jį ir skiria nuobaudas. Bendrovės vadovas yra vienasmenis Bendrovės valdymo organas, kuris pagal savo įgaliojimus organizuoja einamąją Bendrovės ūkinę veiklą. Bendrovės sandorius pasirašo veikiančios kartu Bendrovės vadovas ir vienas iš valdybos narių.

Bendrovė iš esmės laikosi bendrovės valdymo rekomendacijų, kurias pateikia Nasdaq Vilnius akcijų birža bei gerosios praktikos rekomendacijų, kurias pateikia Varšuvos akcijų birža. Detalus rekomendacijų kurių Bendrovė nesilaiko sąrašas su paaiškinimais pateikiamas kaip atskiras dokumentas prie šio ataskaitų rinkinio. Bendrovė savo internetiniame puslapyje www.novaturagroup.com taip pat pateikia sąrašą rekomendacijų kurių dalinai arba pilnai nesilaiko.

Akcinis kapitalas

Bendrovės akcinis kapitalas yra 234 210 Eur. Jį sudaro 7 807 000 paprastosios vardinės 0,03 Eur nominalios vertės akcijos. Balsus visuotiniame akcininkų susirinkime suteikiančių Bendrovės akcijų skaičius yra 7 807 000.

Akcininkai

	Akcijų skaičius	Akcinio kapitalo dalis ir bendras balsų skaičius, proc.
Central European Tour Operator S.a.r.l., priklausanti „Enterprise Investors“ valdomam fondui „Polish Enterprise Fund VI“	3 700 874	47,40
Ugnius Radvila	740 702	9,49
Rytis Šumakaris	535 278	6,86
Vidas Paliūnas	535 278	6,86
Kiti akcininkai	2 294 868	29,39
Iš viso:	7 807 000	100,00

Paskutinio visuotinio akcininkų susirinkimo, įvykusio 2018 m. rugsėjo 28 d., metu akcininkų susirinkimo apskaitos dienos (2018 m. rugsėjo 21 d.) duomenimis, bendras Bendrovės akcininkų skaičius buvo 375.

KONSOLIDUOTAS METINIS PRANEŠIMAS UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2018 M. GRUODŽIO 31 D.
(visos sumos nurodytos tūkstančiais eurų, nebent nurodyta kitaip)

Akcininkų teisės

Nė vienas Bendrovės akcininkas neturi jokių specialių kontrolės teisių. Visų akcininkų teisės yra vienodos. 2018 m. gruodžio 31 d. duomenimis, balsus visuotiniame akcininkų susirinkime suteikiančių Bendrovės akcijų skaičius sudaro 7 807 000. Viena paprastoji vardinė Bendrovės akcija suteikia vieną balsą visuotiniame akcininkų susirinkime.

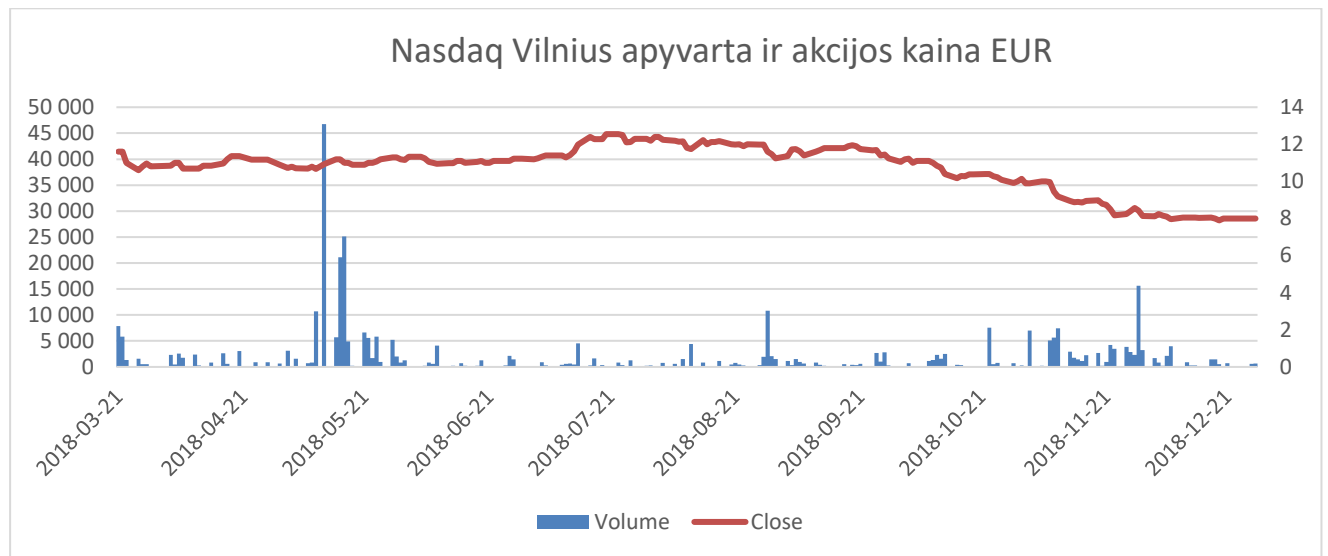
Bendrovė nėra informuota apie kokius nors akcininkų tarpusavio susitarimus, dėl kurių gali būti ribojamos vertybinių popierių balsavimo teisės. Akcijų pardavimui pirminio viešojo siūlymo metu yra nustatyti ir 2018 m. gruodžio 31 d. galiojo šie suvaržymo laikotarpiai, skaičiuojami nuo prekybos biržose dienos: Ugniui Radvilai, Vidui Paliūnui ir Ryčiui Šumakariui 540 dienų, Linui Aldoniui ir Tomui Staškūnui 720 dienų. Suvaržymo laikotarpiai pradėjo skaičiuotis 2018 m. kovo 21 d., kai Bendrovės akcijomis pradėta prekiauti Nasdaq Vilnius akcijų biržoje.

Informacija apie prekybą Bendrovės vertybiniais popieriais

Bendrovės 7 807 000 paprastosios vardinės akcijos (ISIN kodas LT0000131872) yra įtrauktos į vertybinių popierių biržos „Nasdaq Vilnius“ Oficialųjį prekybos sąrašą (simbolis – NTU1L) ir į Varšuvos akcijų biržą (simbolis – NTU, ISIN kodas LT0000131872).

Informacija apie prekybą Bendrovės akcijomis nuo 2018 m. kovo 21 d. iki 2018 m. gruodžio 31 d. Lietuvos vertybinių popierių biržoje „Nasdaq Vilnius“:

	Valiuta	Atidarymo kaina	Didžiausia kaina	Mažiausia kaina	Uždarymo kaina	Vidutinė kaina	Prekautas kiekis (vienetais)	Prekybos apimtis (Eur)
2018 m.	EUR	11,00	12,78	7,90	8,00	10,52	369 322	3 884 992

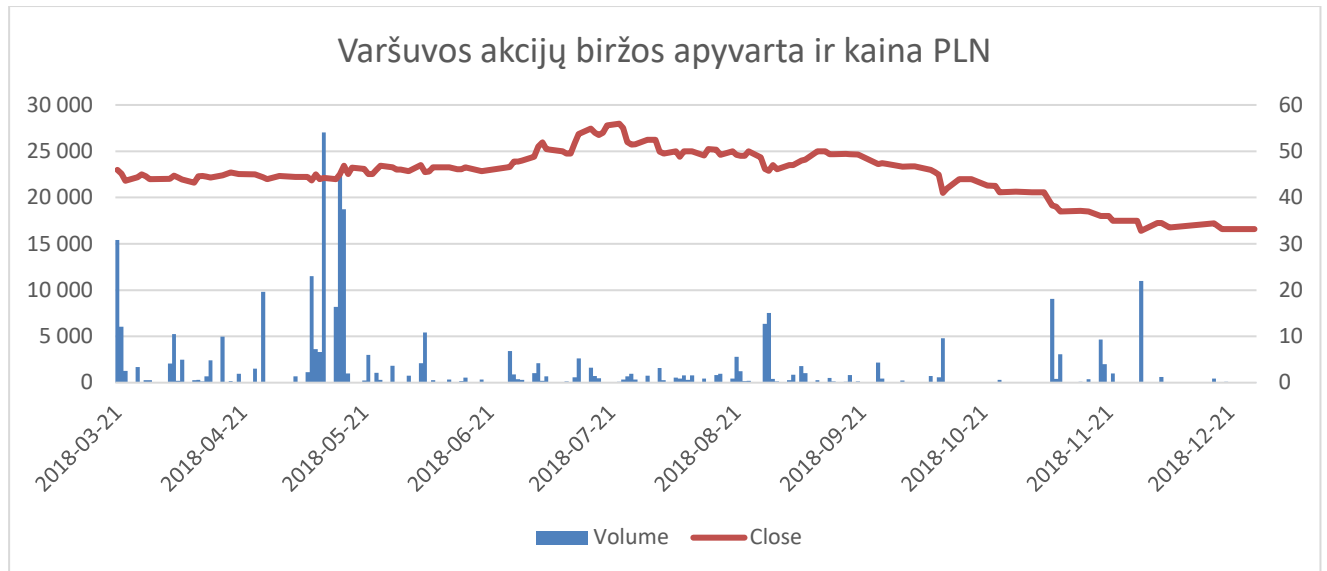

2018 m. gruodžio 31 d. Bendrovės rinkos kapitalizacija buvo 62,45 mln. Eur.

KONSOLIDUOTAS METINIS PRANEŠIMAS UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2018 M. GRUODŽIO 31 D.
(visos sumos nurodytos tūkstančiais eurų, nebent nurodyta kitaip)

Informacija apie prekybą Bendrovės akcijomis nuo 2018 m. kovo 21 d. iki 2018 m. gruodžio 31 d. Lenkijos vertybinių popierių biržoje „GPW main market“:

	Valiuta	Atidarymo kaina	Didžiausia kaina	Mažiausia kaina	Uždarymo kaina	Vidutinė kaina	Prekiautas kiekis (vienetais)	Prekybos apimtis (PLN)
2018 m.	PLN	44,13	56,00	32,39	33,20	44,31	263 458	11 673 310

2018 m. gruodžio 31 d. Bendrovės rinkos kapitalizacija buvo 259,19 mln. PLN.

Informacija apie Bendrovės turimas savas akcijas

Bendrovė neturi įsigijusi savų akcijų. Bendrovė nėra ir nebuvo įsigijusi savų akcijų iš Bendrovės vadovų.

Dividendai

2018 m. Valdyba patvirtino dividendų mokėjimo politiką, pagal kurią dividendai turėtų sudaryti 70 – 80 proc. Bendrovės uždirbto pelno. 2018 m. rugsėjo 28 d. Bendrovės visuotinis akcininkų susirinkimas patvirtino 0,52 Eur dividendus vienai bendrovės akcijai, kas sudaro 75 proc. 2018 m. Grupės uždirbto grynojo pelno.

Bendrovės įstatų keitimo tvarka

Bendrovės įstatai keičiami Akcininkų bendrovių įstatymo nustatyta tvarka Akcininkų susirinkimo sprendimu, priimtu ne mažesne kaip 2/3 visų Akcininkų susirinkime dalyvaujančių akcininkų akcijų suteikiamų balsų dauguma. Akcininkų susirinkimui priėmus sprendimą pakeisti Bendrovės įstatus, surašomas visas pakeistų įstatų tekstas ir po juo pasirašo Akcininkų susirinkimo įgaliotas asmuo.

Stebėtojų Tarybos veikla

Per 2018 m. įvyko aštuoni Stebėtojų tarybos posėdžiai. Visuose Stebėtojų tarybos posėdžiuose buvo norminių aktų reikalaujamas kvorumas. Stebėtojų tarybos posėdžiuose buvo svarstyti ir patvirtinti: Stebėtojų tarybos darbo reglamentas; nauja Bendrovės valdybos sudėtis; Bendrovės atlygio už valdybos narių veiklą mokėjimo tvarka; esminės sutarties su Bendrovės valdybos nariais sąlygos; Audito komiteto nuostatai; Atlygio ir skyrimo komiteto nuostatai; Audito bei Atlygio ir skyrimo komitetų narių rinkimas ir atlygio jiems nustatymas; vidaus auditoriaus paskyrimas; patvirtintas 2018 m. tarpinės (šešių mėnesių) finansinės atskaitomybės ir tarpinio pranešimo teikimas visuotiniam akcininkų susirinkimui.

Per Stebėtojų tarybos posėdžius Sebastian Janusz Krol buvo išrinktas Stebėtojų tarybos pirmininku, Franz Leitner ir Piotr Nowjalis paskirti Audito komiteto nariais, Ugnius Radvila ir Piotr Nowjalis paskirti Atlygio ir skyrimo komiteto nariais. Vidas Paliūnas paskirtas Atlygio ir skyrimo komiteto pirmininku, o Piotr Nowjalis – Audito komiteto pirmininku.

Dvi laisvos Stebėtojų tarybos vietos buvo užpildytos 2018 m. gegužės 7 d. vykusio visuotinio akcininkų susirinkimo metu, išrenkant nepriklausomus narius – p. Franz Leitner ir p. Piotr Nowjalis.

KONSOLIDUOTAS METINIS PRANEŠIMAS UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2018 M. GRUODŽIO 31 D.
(visos sumos nurodytos tūkstančiais eurų, nebent nurodyta kitaip)

Per 2018 m. įvyko penki Audito komiteto posėdžiai, kuriuose buvo svarstyti ir patvirtinti: Bendrovės auditoriaus išrinkimo procedūra, vidaus audito nuostatai, vidaus audito planas 2018 metams, sertifikuoto auditoriaus atrankos procedūra finansinių ataskaitų auditui. Audito komitetas rekomendavo audito įmonę UAB „Deloitte Lietuva“ atlikti Bendrovės įmonių grupės tarpinių ir metinių finansinių ataskaitų auditą. Visiems Audito komiteto posėdžiams pirmininkavo komiteto pirmininkas Piotr Nowjalis. Audito komitetas taip pat svarstė ir pritarė vienos ne audito paslaugos pirkimui, iš auditoriaus UAB „Deloitte Lietuva“ (pagalba rengiant vidinės kainodaros dokumentaciją).

Atlygio ir skyrimo komiteto posėdžių 2018 m. nebuvo.

Žemiau pateiktoje lentelėje pateikiamas posėdžių skaičius, kuriuose dalyvavo Stebėtojų tarybos nariai:

	Visuotiniai akcininkų susirinkimai	Stebėtojų tarybos susirinkimai	Audito komiteto susirinkimai	Atlygio ir skyrimo komiteto susirinkimai
Susirinkimų skaičius iš viso	5	8	5	-
Sebastian Krol	4	8	Nėra komiteto narys	Nėra komiteto narys
Ugnius Radvila	3	7	Nėra komiteto narys	-
Vidas Paliūnas	4	8	5	-
Franz Leitner	-	6	5	Nėra komiteto narys
Piotr Nowjalis	-	5	5	-

Trys iš tarybos narių atstovauja akcininkus, likę du – p. Franz Leitner ir p. Piotr Nowjalis – yra nepriklausomi.

2018 m. gruodžio 31 d. Stebėtojų tarybos nariai:

Vardas, Pavardė	Pareigos taryboje	Darbovietė	Turimas akcijų sk.	Kadencijos pradžia
Sebastian Janusz Król	Stebėtojų tarybos pirmininkas	Danwood S.A.; Danwood Holdings sp. z o.o.; Janton S.A. – stebėtojų tarybos pirmininkas; Zevin Investments Sp. z o.o.; Daphnee Investments Sp. z o.o. – valdybos narys; Enterprise Investors Sp. z o.o. – vice prezidentas; Stowarzyszenie Lipków –Eko – prezidentas; Warszawsko- Mazowiecki Związek Jeździecki – stebėtojų tarybos narys Anwim S.A.- stebėtojų tarybos narys	Tiesiogiai akcijų neturi, atstovauja akcininkui, turinčiam 3 700 874 akcijas	2018-02-09
Ugnius Radvila	Stebėtojų tarybos narys, Atlygio ir skyrimo Komiteto narys		740 702	2018-02-09
Vidas Paliūnas	Stebėtojų tarybos narys, Atlygio ir skyrimo Komiteto pirmininkas, Audito Komiteto narys	Verslo centras 32, UAB; – valdybos narys	535 278	2018-02-09
Franz Leitner	Stebėtojų tarybos narys, Audito Komiteto narys (nepriklausomas narys)	Leitner-Consulting – Generalinis direktorius; Sportscon Ltd. – vadovaujantis partneris	-	2018-05-07
Piotr Nowjalis	Stebėtojų tarybos narys, Atlygio ir skyrimo Komiteto narys, Audito Komiteto pirmininkas, (nepriklausomas narys)	CCC S.A. – stebėtojų tarybos narys; Dino Polska S.A. – stebėtojų tarybos narys; Synektik S.A. – stebėtojų tarybos narys	-	2018-05-07

KONSOLIDUOTAS METINIS PRANEŠIMAS UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2018 M. GRUODŽIO 31 D.
(visos sumos nurodytos tūkstančiais eurų, nebent nurodyta kitaip)

Sebastian Król nuo 2001 m. dirba „Enterprise Investors“ ir šiuo metu yra partneris. Jis yra fondo portfelio įmonių stebėtojų tarybų narys. Jis taip pat eina „Enterprise Investors“ valdomų fondų direktoriaus pareigas. 2009 – 2015 m. jis buvo „Enterprise Investors Corporation“ direktorius. Jis yra baigęs Lodzės universitetą, kuriame apsigynė ekonomikos magistro laipsnį. Tiesiogiai akcijų neturi, atstovauja akcininkui turinčiam 47.4 proc. Bendrovės akcijų.

Ugnius Radvila Bendrovėje dirba nuo pat jos įkūrimo. 1999 – 2011 m. jis vadovavo Vilniaus padaliniui, nuo 2011 m. yra Bendrovės konsultantas. 1995 – 2004 m. ėjo turizmo vadovo pareigas UAB „Interservis kelionių agentūra“. Vilniaus universiteto Komunikacijos fakultete yra įgijęs Komunikacijos ir informacijos magistro laipsnį (Tarptautinės komunikacijos studijų programa). Turi 9.49 proc. Bendrovės akcijų.

Vidas Paliūnas dalyvavo formuojant UAB „Novaturas“ iš trijų kelionių agentūrų – viena jų buvo „DELTA travel agency“, kurioje jis ėjo generalinio direktoriaus pareigas. 2009 – 2018 m. jis buvo Bendrovės valdybos narys, o 2018 m. vasario mėn. tapo stebėtojų tarybos nariu. IT srities diplomą jis apsigynė Chemnico technologijų universitete, Vokietijoje. Turi 6.86 proc. Bendrovės akcijų

Piotr Nowjalis jau 20 metų dirba finansų valdymo srityje. Jis užėmė vadovaujančias pareigas Varšuvos vertybinių popierių biržoje listinguojamose bendrovėse, tokiose kaip CCC (didžiausias avalynės mažmenininkas Centrinėje ir Rytų Europoje), AB (didžiausias IT platintojas Centrinėje ir Rytų Europoje) ir Dino Polska (mažmeninė prekyba maisto produktais). P. Nowjalis yra baigęs Varšuvos Kozminski universitetą (MBA) ir Ekonomikos, teisės bei administravimo studijas Gdanskio universitete.

Franz Leitner itin gerai išmano Europos turizmo rinkas, ypač Vokietijos, Austrijos, Šveicarijos (DACH), Centrinės ir Rytų Europos (CEE) bei Rusijos rinkas. 1994 – 2007 m. sukaupe didelę patirtį eidamas vadovaujančias pareigas (CEO) Thomas Cook/Neckermann ir TUI bendrovėse Austrijos, CEE ir Rusijos rinkose. Nuo 2007 m. F. Leitner teikia konsultacijas sandorių klausimais bei konsultuoja tarptautinius turizmo sektoriaus klientus. F. Leitner yra baigęs Insbruko turizmo kolegiją Austrijoje.

Valdybos veikla

2018 m. gruodžio 31 d. Bendrovės valdybą sudaro keturi nariai, kurie yra renkami trejiems metams. Naujai suformuota valdyba kadenciją pradėjo 2018 m. vasario 9 d. Valdybos pirmininką išrenka valdyba iš valdybos narių. Valdyba, gavusi stebėtojų tarybos patvirtinimą, skiria generalinį direktorių. 2018 m. valdybos pirmininko ir generalinio direktoriaus pareigas ėjo tas pats asmuo – Linas Aldonis.

Valdybos nariai 2018 m. gruodžio 31 d.

Vardas, Pavardė	Pareigos	Turimas akcijų skaičius	Kadencijos pradžia
Linas Aldonis	Valdybos pirmininkas, Generalinis direktorius	117 480	2018-02-09
Tomas Staškūnas	Valdybos narys, Finansų direktorius	58 192	2018-02-09
Birutė Čepanskienė	Valdybos narė, Produkto realizacijos direktorė	-	2018-02-09
Audronė Keinytė	Valdybos narė, Pirkimų direktorė	-	2018-02-09

Linas Aldonis „Novaturo“ įmonių grupėje dirbo 17 metų. Savo karjerą jis pradėjo kaip įmonės atstovas užsienyje, dirbo skirtingose šalyse. Vėliau dirbo „Novaturo“ įmonių grupėje įvairiose vadovaujančiose pozicijose. Nuo 2010 m. buvo įmonių grupės generalinis direktorius. Jis yra įgijęs turizmo ir sporto vadybos bakalauro laipsnį Lietuvos sporto universitete. Turi 1.50 proc. Bendrovės akcijų.

Tomas Staškūnas Bendrovėje dirba 9 metus, yra atsakingas už raportavimą, biudžeto formavimą, ryšius su finansinėmis institucijomis ir apskaitos proceso organizavimą. Jis turi Vytauto Didžiojo universiteto verslo ir vadybos diplomą, yra apsigynęs finansų ir bankininkystės magistro laipsnį. Turi 0.75 proc. Bendrovės akcijų.

Birutė Čepanskienė Bendrovėje dirba jau 17 metų. Nuo pat pradžių ji buvo atsakinga už pardavimus ir rezervacijas, vėliau už pardavimų skyriaus veiklos koordinavimą įmonių grupės mastu. 2011 m. pabaigoje tapo produkto realizacijos direktore. Ji baigė Verslo vadybos fakultetą Vytauto Didžiojo universitete, kuriame įgijo rinkodaros ir pardavimų magistro laipsnį. Prieš tai baigė turizmo ir viešbučių vadybos bakalaurą Kauno kolegijoje bei anglų kalbos ir literatūros kursus Notingemo Trento universitete.

Audronė Keinytė prie Bendrovės prisijungė 2006 m. Iš pradžių ji buvo Bendrovės atstove užsienio rinkoms. 2009 – 2010 m. dirbo paslaugų organizavimo užsienyje vadove, o pastaruosius 8 metus (nuo 2010 m.) yra atsakinga už plėtrą ir pirkimus. Ji baigė filosofijos fakultetą Vilniaus universitete, kuriame įgijo sociologijos bakalauro ir magistro laipsnius. Be to, profesinės patirties yra įgijusi ir viešbučių sektoriuje Lietuvoje ir JAV, kur dirbo 1999 – 2003 m.

KONSOLIDUOTAS METINIS PRANEŠIMAS UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2018 M. GRUODŽIO 31 D.
(visos sumos nurodytos tūkstančiais eurų, nebent nurodyta kitaip)

Valdybos narių išrinkimo ir pakeitimo tvarka bei valdybos narių įgaliojimai

Valdybos nariai išrenkami ir pakeičiami stebėtojų tarybos sprendimu. Valdybos nariai analizuoja ir vertina Bendrovės veiklos organizavimą, finansinę būklę, metinių finansinių ataskaitų rinkinį, metinį pranešimą, tarpinį pranešimą ir atlieka kitus įstatymų bei Bendrovės įstatų jiems suteiktus įgaliojimus.

Informacija apie išmokas valdymo organų nariams

	Išmokėti atlyginimai, tūkst. Eur	Atlygis už darbą valdymo ir / ar priežiūros organo veikloje, tūkst. Eur	Dividendai, tūkst. Eur	Kitos išmokos, tūkst. Eur
Stebėtojų tarybos nariai				
Sebastian Janusz Król	-	-	-	-
Vidas Paliūnas	-	19	278	-
Ugnius Radvila	-	15	385	-
Piotr Nowjalis	-	16	-	-
Franz Leitner	-	12	-	-
Valdybos nariai				
Linas Aldonis	148	-	61	-
Birutė Čepanskienė	53	-	-	-
Audronė Keinytė	52	-	-	-
Tomas Staškūnas	74	-	30	-

Auditoriai

UAB „Deloitte Lietuva“, kuri yra „Deloitte“ tinklo narė, atliko Bendrovės 2017 m. gruodžio 31 d. ir 2018 m. gruodžio 31 d. konsoliduotosios ir atskirosios finansinės būklės bei su ja susijusių tuomet pasibaigusių metų pelno ar nuostolių ir kitų bendrųjų pajamų, nuosavo kapitalo pokyčių ir pinigų srautų ataskaitų bei apibendrintų reikšmingų apskaitos principų ir kitų aiškinamojo rašto pastabų auditą.

2018 m. gegužės 7 d. įvykęs neeilinis visuotinis akcininkų susirinkimas išrinko Bendrovės audito įmone UAB „Deloitte Lietuva“ 2018 m. Bendrovės tarpinių šešių mėnesių atskirųjų finansinių ataskaitų auditui atlikti bei Bendrovės tarpinio šešių mėnesių pranešimo įvertinimui. Akcininkai įgaliojo Bendrovės vadovą sudaryti audito paslaugų sutartį, pagal kurią už paslaugas būtų mokama šalių sutarta kaina, bet ne daugiau kaip 25 000 (dvidešimt penki tūkstančiai) Eur be PVM.

2018 m. rugsėjo 28 d. įvykęs neeilinis visuotinis akcininkų susirinkimas išrinko Bendrovės audito įmone UAB „Deloitte Lietuva“ 2018 m. ir 2019 m. Bendrovės metinių konsoliduotųjų ir atskirųjų finansinių ataskaitų auditui atlikti bei Bendrovės konsoliduotojo metinio pranešimo įvertinimui. Akcininkai įgaliojo Bendrovės vadovą sudaryti audito paslaugų sutartis, pagal kurias už paslaugas būtų mokama šalių sutarta kaina, bet ne daugiau kaip 85 000 (aštuoniasdešimt penki tūkstančiai) Eur be PVM už 2018 m., bei ne daugiau kaip 95 000 (devyniasdešimt penki tūkstančiai) Eur be PVM už 2019 m. ataskaitų auditą.

Pasaulinis „Deloitte“ tinklas jungia daugiau nei 150 šalių ir teritorijų veikiančias bendroves nares, kurios teikia audito, mokesčių, konsultavimo ir finansų patarėjų paslaugas viešajam sektoriui ir privatiems klientams įvairiose verslo srityse.

Be audito paslaugų Bendrovė su UAB „Deloitte Lietuva“ susitarė, kad ši padės parengti vidinę Bendrovės kainodaros dokumentaciją.

Darbuotojai

Vidutinis darbuotojų skaičius pagal pagrindines veiklos rūšis:

	2018 m.	2017 m.	Pokytis, proc.
Atstovai užsienyje ir gidai	78	65	+20,0
Pardavėjai nuosavuose pardavimo kanaluose	45	41	+9,8
Kiti darbuotojai	129	122	+5,7
Iš viso	252	228	+10,5

Skaičiuodami darbuotojus netraukėme nėštumo ar vaiko auginimo atostogose esančių darbuotojų.

KONSOLIDUOTAS METINIS PRANEŠIMAS UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2018 M. GRUODŽIO 31 D.
(visos sumos nurodytos tūkstančiais eurų, nebent nurodyta kitaip)

Personalo politika

Bendrovės personalo politika padeda įgyvendinti įmonės strateginius tikslus tinkamai valdant ir ugdant įmonės darbuotojus. Su savo esamais ir potencialiais darbuotojais visuomet esame atviri ir sąžiningi: personalo politika numato lygias įsidarbinimo, tobulėjimo ir karjeros galimybes nepaisant darbuotojų lyties, rasės, priklausymo etninei grupei, religijos, amžiaus, negalios, seksualinės orientacijos, tautybės, politinių įsitikinimų, priklausymo profesinėms sąjungoms, socialinės padėties ir (arba) kitų veiksnių, kuriuos gina galiojantys įstatymai. Taikome sąžiningo atlygio sistemą (įskaitant algas ir premijas). Netoleruojame diskriminacijos ir nepagarbaus elgesio su darbuotojais: bendradarbiavimą su jais grindžiame pagarba ir pasitikėjimu, atviru ir skaidriu bendravimu.

Dėmesys darbuotojams

Bendrovėje skatinamas darbuotojų kompetencijų ir profesinių žinių ugdymas. Bendrovėje vykdomi profesiniai bei komandos formavimo mokymai, skiriamas dėmesys darbuotojų motyvacijos didinimui. Skyrių vadovai užtikrina sklandų naujų darbuotojų įvedimą į organizaciją.

Darbuotojų veiklos vertinimas

Darbuotojų vertinimo sistema vykdoma dviem pakopomis – mėnesinis ir metinis darbuotojo vertinimas. Mėnesinius darbuotojo vertinimus vykdo tiesioginiai vadovai. Mėnesinio darbuotojo vertinimo metu yra įvertinami konkretaus darbuotojo asmeniniai pasiekimai, atsižvelgiant į keliamus darbuotojui tikslus. Metiniai darbuotojų pokalbiai vyksta tarp darbuotojo ir įmonės generalinio direktoriaus. Pokalbio metu aptariami mėnesiniai vertinimai už praėjusius metus, apžvelgiami ateinantys metai, aptariami darbuotojų motyvacijos, kompetencijų gilinimo, atlygio klausimai.

Galimybė studentams atlikti praktiką

Bendrovė bendradarbiauja su aukštosiomis mokyklomis ir sudaro sąlygas studentams atlikti praktiką bei susipažinti su įmonės veikla. Atlikdami praktiką studentai įgyja darbo patirties, o labiausiai motyvuotiems ir geriausiems rezultatus parodžiusiems pateikiami darbo įmonėje pasiūlymai.

Saugi darbo aplinka

Bendrovė palaiko saugią ir patikimą darbo aplinką, atitinkančią nacionaliniuose teisės aktuose numatytus standartus.

Atlyginimo politika

Bendrovė darbuotojams užtikrina konkurencingą ir sąžiningą atlygį už pasiektus įmonės ir asmeninius rezultatus. Atlygio politikos tikslas – pritraukti naujus ir išlaikyti esamus darbuotojus taip užtikrinant bendrovės verslo sėkmingumą.

Pagrindinės darbo užmokesčio dedamosios dalys:

- Bazinė atlyginimo dalis.
- Kintamoji atlyginimo dalis, kuri įprastai sudaro 10 proc. darbuotojo mėnesinio atlyginimo ir yra išmokama kiekvieną mėnesį kartu su baziniu atlyginimu, jei įmonė pasiekia suplanuotą finansinį rezultatą.
- Metinis priedas – motyvacinė atlygo sistemos dalis, kurios išmokėjimas darbuotojams priklauso nuo to:
  - o ar pasiekti darbuotojui iškelti asmeniniai tikslai;
  - o ar pasiekti metų pradžioje įvardinti įmonės tikslai

Atlyginimai visiems darbuotojams yra peržiūrimi kartą metuose – metinio pokalbio su bendrovės generaliniu direktoriumi metu.

Socialinė atsakomybė

Bendrovei vykdamas kasdienę veiklą svarbu stengtis užtikrinti tvaraus ir atsakingo verslo pagrindus bei prisidėti ir inicijuoti socialiai atsakingus projektus. Stengdamiesi užtikrinti atsakingai vykdomą verslą visų pirma patys kasdienėje praktikoje stengiamės elgtis sąžiningai, etiškai ir skaidriai savo darbuotojų, klientų ir partnerių atžvilgiu, kuriant jiems pridėtinę vertę teikiančias paslaugas. Įmonėje esame įsidię ISO 9001 kokybės vadybos sistemos standartą, kuris reiškia, kad bendrovė siekia kliento pasitenkinimo jos teikiamų paslaugų kokybe. Išduoti sertifikatai klientus užtikrina, kad jiems siūlomos prekės ar paslaugos yra kokybiškos. ISO 9001 reikalavimais paremta vadybos sistema taip pat veikia bendrovėje kaip organizacijos valdymo įrankis, padedantis įgyvendinti procesinį valdymą, didinti procesų rezultatyvumą ir organizacijos veiklos efektyvumą.

Bendrovės vykdomos socialinės atsakomybės iniciatyvos:

Gyvūnų prieglaudų parama

Bendrovė skatina darbuotojus prisidėti prie gyvūnų globos organizacijų paramos. Organizuojami savanoriški pagalbos savaitgaliai, kurių metu darbuotojai padeda gyvūnų prieglaudų darbuotojams ir gyvūnams. Kiekvienais metais akcijos atliekamos Vilniuje ir Kaune.

Ekologija

Pažintines keliones autobusu bendrovė vykdo naujausiais Setra ComfortClass 500 HD serijos autobusais, kurie yra gavę geriausio pasaulyje turistinio autobuso nominaciją. Šie autobusai atitinka pažangiausius EURO 6 standartus, todėl kelionės yra ne tik saugios ir komfortiškos, bet ir ekologiškos.

KONSOLIDUOTAS METINIS PRANEŠIMAS UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2018 M. GRUODŽIO 31 D.
(visos sumos nurodytos tūkstančiais eurų, nebent nurodyta kitaip)

Bendrovė, siekdama užtikrinti efektyvų, atsakingą ir kultūringą vairavimą keliuose, kai važiuojama atsižvelgiant į eismo srauto dinamiką, kartu saugiai tausojant transporto priemonę ir sunaudojant mažiau degalų, darbuotojams suteikė galimybę su profesionalių instruktorių pagalba susipažinti su ekovairavimu. Darbuotojams buvo suteikta ne tik teorinė informacija, bet ir praktiniai vairavimai.

Partnerystė su „Neregėta Lietuva“

Siekdama prasmingai prisidėti prie Lietuvos vardo garsinimo bei pozityvaus įvaizdžio kūrimo bendrovė tapo M. Jovaišos projekto „Neregėta Lietuva“ partneriu ir rėmėju, Lietuvos žmonėms padovanojo fotografijų albumo nuotraukų parodų kelionę po Lietuvos bibliotekas. Prieš dešimtmetį M. Jovaišos iniciatyva buvo pradėtas sodinti „Neregėtos Lietuvos“ tūkstantmečio ąžuolynas. Prie šio projekto kasmet prisijungdavo ir bendrovės darbuotojai norėdami padėti sodinti bei puoselėti ąžuolyną. 2018 m. ąžuolyne auga per 30 000 ąžuolų.

Sportas

Siekdama prisidėti prie aktyvaus laisvalaikio leidimo, sveikatingumo puoselėjimo ir sveikų įgūdžių formavimo, bendrovė darbuotojams suteikia nemokamą galimybę sportuoti pasirinktame sporto klube.

Prezidentės globojama akcija „Padovanok vaikui vasarą“

Bendrovė prisijungė prie Lietuvos Respublikos Prezidentės Dalios Grybauskaitės globojamo projekto „Padovanok vaikui vasarą“, kurio tikslas užtikrinti, kad Lietuvos vaikai ir jaunuoliai vasaros atostogas leistų turiningai.

Lankstus darbo grafikas

Bendrovė darbuotojams suteikia galimybę dirbti nuotoliniu būdu, tokiu būdu siekdama užtikrinti profesinio ir asmeninio gyvenimo balansą. Darbuotojai taip pat pagrįstai gali pasirinkti jiems labiau tinkamas darbo valandas.

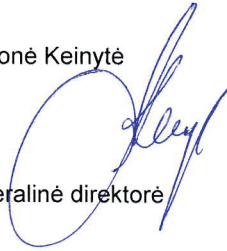

Atsakingų asmenų patvirtinimas

Vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos vertybinių popierių įstatymo 22 straipsniu ir Lietuvos banko Informacijos atskleidimo taisyklėmis, mes, AB „Novaturas“ Generalinė direktorė Audronė Keinytė ir AB Novaturas Finansų direktorius Tomas Staškūnas, patvirtiname, kad mūsų žiniomis, anksčiau pateiktame AB „Novaturas“ konsoliduotame 2018 m. metiniame pranešime yra teisingai nurodyta verslo plėtros ir veiklos apžvalga, bendra konsoliduotų įmonių būklė kartu su pagrindinių rizikų ir neapibrėžtumų, su kuriais susiduriama, aprašymu.

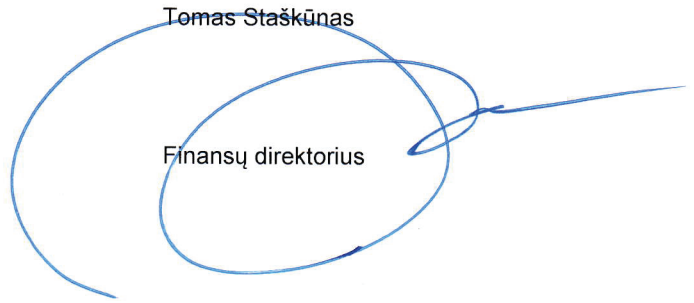
Audronė Keinytė

Generalinė direktorė

Tomas Staškūnas

Finansų direktorius

2018 M. KONSOLIDUOTOSIOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS

(visos sumos nurodytos tūkstančiais eurų, nebent nurodyta kitaip)

Finansinės būklės ataskaitos

	Pastabos	Grupė		Bendrovė	
		2018 m. gruodžio 31 d.	2017 m. gruodžio 31 d. (koreguota, 24 pastaba)	2018 m. gruodžio 31 d.	2017 m. gruodžio 31 d.
TURTAS					
Ilgalaikis turtas					
Prestižas	3	30 327	30 327	30 327	30 327
Ilgalaikis nematerialusis turtas	3	427	448	349	359
Ilgalaikis materialusis turtas	4	292	297	221	233
Investicijos į dukterines įmones	5	-	-	3 220	3 220
Ilgalaikės gautinos sumos		65	56	40	15
Atidėtojo mokesčio turtas	17	6	6	-	-
Ilgalaikio turto iš viso		31 117	31 134	34 157	34 154
Trumpalaikis turtas					
Atsargos		3	1	1	1
Išankstiniai apmokėjimai ir ateinančių laikotarpių sąnaudos	6	8 861	5 940	5 263	2 953
Iš pirkėjų gautinos sumos	7	697	700	439	285
Iš susijusių šalių gautinos sumos	20	-	-	1 288	11 508
Iš anksto sumokėtas pelno mokestis		231	101	114	100
Kitos gautinos sumos	7	2 028	2 202	1 194	1 474
Kitas trumpalaikis finansinis turtas	8	200	569	200	569
Rezervuoti pinigai	9	1 500	2 000	1 500	2 000
Pinigai ir pinigų ekvivalentai	9	3 203	7 984	1 184	3 871
Trumpalaikio turto iš viso		16 723	19 497	11 183	22 761
Turto iš viso		47 840	50 631	45 340	56 915

(Tęsinys kitame puslapyje)

Toliau pateikiamas aiškinamasis raštas yra sudėtinė šių finansinių ataskaitų dalis.

2018 M. KONSOLIDUOTOSIOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS
(visos sumos nurodytos tūkstančiais eurų, nebent nurodyta kitaip)

Finansinės būklės ataskaitos (tęsinys)

	Pastabos	Grupė		Bendrovė	
		2018 m. gruodžio 31 d.	2017 m. gruodžio 31 d. (koreguota, 24 pastaba)	2018 m. gruodžio 31 d.	2017 m. gruodžio 31 d.
NUOSAVAS KAPITALAS IR ĮSIPAREIGOJIMAI					
Nuosavas kapitalas					
Kapitalas	1	234	226	234	226
Pinigų srautų pasikeitimo apsidraudimo rezervas		(1 351)	484	(1 351)	484
Privalomasis rezervas	10	29	29	29	29
Užsienio valiutos perskaičiavimo rezervas	10	145	145	-	-
Nepaskirstytasis pelnas		15 310	13 963	9 611	5 127
Nuosavas kapitalas, priskirtinas Bendrovės savininkams		14 367	14 847	8 523	5 866
Mažumos dalis		-	-	-	-
Nuosavo kapitalo iš viso		14 367	14 847	8 523	5 866
Mokėtinos sumos ir įsipareigojimai					
Po vienerių metų mokėtinos sumos ir įsipareigojimai					
Dotacijos ir subsidijos					
Dotacijos ir subsidijos		-	-	-	-
Ilgalaikės paskolos	11	6 000	-	6 000	-
Kiti ilgalaikiai įsipareigojimai	11	-	-	12 000	12 000
Atidėto mokesčio įsipareigojimai	17	2 781	2 606	2 797	2 621
Po vienerių metų mokėtinų sumų ir įsipareigojimų iš viso		8 781	2 606	20 797	14 621
Per vienerius metus mokėtinos sumos ir įsipareigojimai					
Ilgalaikių paskolų einamųjų metų dalis					
Ilgalaikių paskolų einamųjų metų dalis	11	2 000	14 000	2 000	14 000
Trumpalaikės paskolos	11	-	-	2 000	6 826
Prekybos skolos		4 611	3 882	3 126	2 876
Susijusioms šalims mokėtinos sumos	20	-	-	511	5 735
Gauti išankstiniai apmokėjimai	2,15	14 259	12 102	5 695	4 799
Mokėtinas pelno mokestis		29	296	29	161
Kiti trumpalaikiai įsipareigojimai ir sukauptos sąnaudos	12	2 203	2 898	1 069	2 031
Kiti trumpalaikiai finansiniai įsipareigojimai	8	1 590	-	1 590	-
Per vienerius metus mokėtinų sumų ir įsipareigojimų iš viso		24 692	33 178	16 020	36 428
Nuosavo kapitalo ir įsipareigojimų iš viso		47 840	50 631	45 340	56 915

(Pabaiga)

Toliau pateikiamas aiškinamasis raštas yra sudėtinė šių finansinių ataskaitų dalis.

Generalinė direktorė	Audronė Keinytė	2019 m. kovo 27 d.
Finansų direktorius	Tomas Staškūnas	2019 m. kovo 27 d.
Vyr. finansininkas	Giedrius Ribakovas	2019 m. kovo 27 d.

2018 M. KONSOLIDUOTOSIOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS

(visos sumos nurodytos tūkstančiais eurų, nebent nurodyta kitaip)

Bendrujų pajamų ataskaitos

Pastabos	GRUPĖ		BENDROVĖ		
	2018 m.	2017 m. (koreguota, 24 pastaba)	2018 m.	2017 m.	
Pardavimo pajamos	13	182 032	141 147	105 152	81 230
Pardavimo savikaina	14	(155 753)	(114 345)	(91 395)	(66 400)
Bendrasis pelnas		26 279	26 802	13 757	14 830
Pardavimo (sąnaudos)	15	(13 792)	(11 017)	(6 623)	(5 440)
Bendrosios ir administracinės (sąnaudos)	15	(4 856)	(5 278)	(3 269)	(3 155)
Kitos veiklos pajamos		14	1	14	-
Kitos veiklos (sąnaudos)		(2)	(29)	-	-
Veiklos pelnas		7 643	10 479	3 879	6 235
Finansinės pajamos	16	820	564	6,464	253
Finansinės (sąnaudos)	16	(1 873)	(1 730)	(1 262)	(1 658)
Pelnas prieš apmokestinimą		6 590	9 313	9 081	4 830
Pelno mokesčio (sąnaudos)	17	(1 175)	(984)	(529)	(716)
Grynasis pelnas		5 415	8 329	8 552	4 114
Kitos bendrosios pajamos, perkeltinos į pelną ar nuostolius ateityje					
Rezultatas iš pinigų srautų pasikeitimo rizikos apsidraudimo sandorio	8	(2 160)	218	(2 160)	218
Pelno mokesčio įtaka		324	(33)	324	(33)
Viso bendrujų pajamų		3 579	8 514	6 716	4 299
Grynasis pelnas priskirtinas:					
Bendrovės akcininkams		5 415	8 329	8 552	4 114
Nekontroliuojamai daliai		-	-	-	-
		5 415	8 329	8 552	4 114
Bendrosios pajamos priskirtinos:					
Bendrovės akcininkams		3 580	8 514	6 717	4 299
Mažumai		-	-	-	-
		3 580	8 514	6 717	4 299
Įprastinės veiklos pelnas tenkantis vienai akcijai:					
Vienai akcijai tenkantis paprastas pelnas, priskirtinas Bendrovės akcininkams (Eurais už viena akciją)	21	0,69	1 066,86		

Toliau pateikiamas aiškinamasis raštas yra sudėtinė šių finansinių ataskaitų dalis.

Generalinė direktorė	Audronė Keinytė	2019 m. kovo 27 d.
Finansų direktorius	Tomas Staškūnas	2019 m. kovo 27 d.
Vyr. finansininkas	Giedrius Ribakovas	2019 m. kovo 27 d.

2018 M. KONSOLIDUOTOSIOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS

(visos sumos nurodytos tūkstančiais eurų, nebent nurodyta kitaip)

Nuosavo kapitalo pokyčių ataskaitos

Grupė	Pastabos	Nuosavas kapitalas, priskirtinas Bendrovės akcininkams							Iš viso
		Kapitalas	Privalomasis rezervas	Pinigų srautų pasikeitimo rizikos apsidraudimo rezervas	Nepaskirstytasis pelnas	Užsienio valiutos perskaičiavimo rezervas	Nuosavybė tenkanti Bendrovės akcininkams	Nekontroliuojama dalis	
2016 m. gruodžio 31 d. likutis		226	29	299	15 134	145	15 833	-	15 833
Grynasis metų pelnas (koreguota, 24 pastaba)		-	-	-	8 329	-	8 329	-	8 329
Kitos bendrosios pajamos		-	-	185	-	-	185	-	185
Bendrųjų pajamų iš viso (koreguota, 24 pastaba)		-	-	185	8 329	-	8 514	-	8 514
Patvirtinti dividendai	20	-	-	-	(9 500)	-	(9 500)	-	(9 500)
2017 m. gruodžio 31 d. likutis (koreguota, 24 pastaba)		226	29	484	13 963	145	14 847	-	14 847
Grynasis metų pelnas		-	-	-	5 415	-	5 415	-	5 415
Kitos bendrosios pajamos		-	-	(1 835)	-	-	(1 835)	-	(1 835)
Bendrųjų pajamų iš viso		-	-	(1 835)	5 415	-	3 580	-	3 580
Akcinio kapitalo didinimas		8	-	-	(8)	-	-	-	-
Patvirtinti dividendai	20	-	-	-	(4 060)	-	(4 060)	-	(4 060)
2018 m. gruodžio 31 d. likutis		234	29	(1 351)	15 310	145	14 367	-	14 367

(Tęsinys kitame puslapyje)

2018 M. KONSOLIDUOTOSIOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS

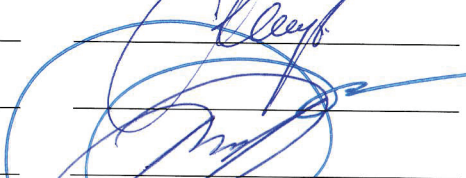
(visos sumos nurodytos tūkstančiais eurų, nebent nurodyta kitaip)

Nuosavo kapitalo pokyčių ataskaitos (tęsinys)

Bendrovė	Pastabos	Kapitalas	Privalomasis rezervas	Pinigų srautų pasikeitimo rizikos apsidraudimo rezervas	Nepaskirstytasis pelnas	Iš viso
2016 m. gruodžio 31 d. likutis		226	29	299	10 513	11 067
Grynasis metų pelnas		-	-	-	4 114	4 114
Kitos bendrosios pajamos		-	-	185	-	185
Bendrųjų pajamų iš viso		-	-	185	4 114	4 299
Patvirtinti dividendai	20	-	-	-	(9 500)	(9 500)
2017 m. gruodžio 31 d. likutis		226	29	484	5 127	5 866
Grynasis metų pelnas		-	-	-	8 552	8 552
Kitos bendrosios pajamos		-	-	(1 835)	-	(1 835)
Bendrųjų pajamų iš viso		-	-	(1 835)	8 552	6 717
Akcinio kapitalo didinimas		8	-	-	(8)	-
Patvirtinti dividendai	20	-	-	-	(4 060)	(4 060)
2018 m. gruodžio 31 d. likutis		234	29	(1 351)	9 611	8 523

Toliau pateikiamas aiškinamasis raštas yra sudėtinė šių finansinių ataskaitų dalis.

(Pabaiga)

Generalinė direktorė	Audronė Keinytė		2019 m. kovo 27 d.
Finansų direktorius	Tomas Staškūnas		2019 m. kovo 27 d.
Vyr. finansininkas	Giedrius Ribakovas		2019 m. kovo 27 d.

2018 M. KONSOLIDUOTOSIOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS
(visos sumos nurodytos tūkstančiais eurų, nebent nurodyta kitaip)

P pinigų srautų ataskaitos

Pastabos	Grupė		Bendrovė	
	2018 m. gruodžio 31 d.	2017 m. gruodžio 31 d. (koreguota, 24 pastaba)	2018 m. gruodžio 31 d.	2017 m. gruodžio 31 d.
Pagrindinės veiklos pinigų srautai				
Grynasis pelnas	5 415	8 329	8 552	4 114
Nepiniginių sąnaudų (pajamų) atstatymas:				
Nusidėvėjimas ir amortizacija	265	310	201	265
Atidėtojo mokesčio pasikeitimas	17 154	568	176	588
Einamojo laikotarpio pelno mokesčio sąnaudos	17 675	431	29	161
Investicinės ir finansinės veiklos ir kitų nepiniginių straipsnių eliminavimas	(1 347)	747	(7 355)	964
	5 162	10 385	1 603	6 092
Apyvartinio kapitalo pasikeitimai:				
Atsargų (padidėjimas) sumažėjimas	(2)	-	-	(1)
Iš pirkėjų gautinų sumų (padidėjimas) sumažėjimas	(175)	(89)	10 066	(9 125)
Kitų gautinų sumų ir kito finansinio turto (padidėjimas) sumažėjimas	543	136	649	(184)
Išankstinių apmokėjimų ir ateinančių laikotarpių sąnaudų (padidėjimas) sumažėjimas	(2 930)	(2 906)	(2 335)	(1 097)
Prekybos skolų padidėjimas (sumažėjimas)	907	574	(4 974)	6 230
Gautų išankstinių apmokėjimų padidėjimas (sumažėjimas)	2 157	4 114	896	1 779
Kitų mokėtinų sumų ir sukauptų sąnaudų padidėjimas (sumažėjimas)	895	1 616	628	1 266
Pagrindinės veiklos pinigų srautai	6 557	13 830	6 533	4 960
(Sumokėtos) palūkanos	(488)	(566)	(779)	(782)
Sumokėtas pelno mokestis	(1 051)	(141)	(176)	(75)
Grynieji pagrindinės veiklos pinigų srautai	5 018	13 123	5 578	4 103
Investicinės veiklos pinigų srautai				
Ilgalaikio turto (išskyrus investicijas) (įsigijimas)	(240)	(290)	(179)	(275)
Gauti dividendai	-	-	6 300	-
Ilgalaikio turto (išskyrus investicijas) perleidimas	1	5	-	95
Grynieji investicinės veiklos pinigų srautai	(239)	(285)	6 121	(180)

(Tęsinys kitame puslapyje)

Toliau pateikiamas aiškinamasis raštas yra sudėtinė šių finansinių ataskaitų dalis.

2018 M. KONSOLIDUOTOSIOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS

(visos sumos nurodytos tūkstančiais eurų, nebent nurodyta kitaip)

Pinigų srautų ataskaitos (tęsinys)

Pastabos	Grupė		Bendrovė	
	2018 m. gruodžio 31 d.	2017 m. gruodžio 31 d. (koreguota, 24 pastaba)	2018 m. gruodžio 31 d.	2017 m. gruodžio 31 d.
Finansinės veiklos pinigų srautai				
Paskolų gavimas	11	-	2 000	12 000
Paskolų (grąžinimas)	11	(6 000)	(12 826)	(5 625)
(Sumokėti) dividendai		(9 500)	(4 060)	(9 500)
Grynieji finansinės veiklos pinigų srautai		(9 500)	(14 886)	(3 125)
Grynasis pinigų srautų padidėjimas (sumažėjimas)		(5 281)	(3 187)	798
Pinigai ir pinigų ekvivalentai laikotarpio pradžioje		9 984	5 871	5 073
Pinigai ir pinigų ekvivalentai laikotarpio pabaigoje		4 703	2 684	5 871

(Pabaiga)

Toliau pateikiamas aiškinamasis raštas yra sudėtinė šių finansinių ataskaitų dalis.

Generalinė direktorė	Audronė Keinytė	2019 m. kovo 27 d.
Finansų direktorius	Tomas Staškūnas	2019 m. kovo 27 d.
Vyr. finansininkas	Giedrius Ribakovas	2019 m. kovo 27 d.

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas

1 Bendroji informacija

AB „Novaturas“ (toliau – Bendrovė) yra Lietuvos Respublikoje registruota akcinė bendrovė. Jos buveinės adresas yra:

A. Mickevičiaus g. 27, Kaunas,
Lietuva.

Grupė ir Bendrovė užsiima kelionių organizavimu ir platinimu. Bendrovė įregistruota 1999 m. gruodžio 16 d.

Bendrovės akcininkai buvo:

	2018 m. gruodžio 31 d.		2017 m. gruodžio 31 d.	
	Turimų akcijų skaičius	Nuosavybės dalis, proc.	Turimų akcijų skaičius	Nuosavybės dalis, proc.
Central European Tour Operator S.R.A.L.	3 700 874	47,40	5 521	70,72
Vidas Paliūnas	535 278	6,86	762	9,76
Ugnius Radvila	740 702	9,49	762	9,76
Rytis Šumakaris	535 278	6,86	762	9,76
Kiti	2 294 868	29,39	-	-
Iš viso	7 807 000	100,00	7 807	100,00

Central European Tour Operator S.R.A.L. (Liuksemburgas) turi galutinį akcininką Polish Enterprise Fund VI L.P., kuris registruotas Uglan House, South Church street, KY-George Town, JAV.

Visos akcijos, kurių kiekvienos nominali vertė 0,03 Eur, yra paprastosios ir 2018 m. bei 2017 m. gruodžio 31 d. buvo pilnai apmokėtos. Įstatinis kapitalas 2018 m. buvo padidintas 8 tūkst. Eur. 2018 m. ir 2017 m. gruodžio 31 d. dukterinės įmonės Bendrovės akcijų neturėjo. Bendrovė taip pat neturėjo įsigijusi savų akcijų.

Grupę sudaro Bendrovė AB „Novaturas“ ir jos dukterinės įmonės (toliau – Grupė):

Įmonė	Įmonės buveinės adresas	Grupės valdomų akcijų dalis	Grupės valdomų akcijų dalis	Pagrindinė veikla
		2018 m. gruodžio 31 d., proc.	2017 m. gruodžio 31 d., proc.	
SIA „Novatours“	Kr. Valdemara g. 100, Ryga, Latvija	100	100	Kelionių organizavimas ir platinimas.
OU „Novatours“	Ravala g. 6, Talinas, Estija	100	100	Kelionių organizavimas ir platinimas.
UAB „Aviaturas ir partneriai“	Konstitucijos pr. 15/5, Vilnius, Lietuva	100	100	Kelionių organizavimas ir platinimas.
SRL „Novatours Holidays“	M. Caramfil g. 53, Bukareštas, Rumunija	100	100	Kelionių organizavimas ir platinimas.

2018 m. ir 2017 m. Bendrovės dukterinė įmonė SRL „Novatours Holidays“ veiklos nevykdė.

2018 m. ir 2017 m. gruodžio 31 d. Bendrovė turėjo filialą, registruotą adresu J. Jasinskio g. 16, Vilnius, Lietuva. Filialo registracijos kodas 125142371. Jo veiklos finansiniai rezultatai yra įtraukti į Bendrovės finansines ataskaitas.

2018 m. gruodžio 31 d. Grupės darbuotojų skaičius buvo 250 (2017 m. gruodžio 31 d. – 240 darbuotojai), Bendrovės darbuotojų skaičius buvo 134 (2017 m. gruodžio 31 d. – 124 darbuotojai).

2 Apskaitos principai

Pagrindiniai apskaitos principai, pritaikyti rengiant Grupės ir Bendrovės finansinių metų, pasibaigusį 2018 m. gruodžio 31 d., finansines ataskaitas, yra šie:

2.1. Finansinių ataskaitų parengimo pagrindas

Finansinės ataskaitos yra parengtos pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus (TFAS), priimtus taikyti Europos Sąjungoje (toliau – ES).

Bendrovės vadovybė patvirtino šias finansines ataskaitas 2019 m. kovo 25 d. Bendrovės akcininkai turi įstatyminę teisę patvirtinti šias finansines ataskaitas arba nepatvirtinti jų ir reikalauti vadovybės paruošti naujas finansines ataskaitas.

Grupės ir Bendrovės finansinės ataskaitos buvo paruoštos remiantis istorine savikaina, išskyrus finansines išvestines priemones, kurios yra įvertintos tikrąja verte.

Naujų ir/ar pakeistų TFAS ir Tarptautinės finansinės atskaitomybės aiškinimo komiteto (TFAAK) išaiškinimų taikymas

2018 m. gruodžio 31 d. pasibaigusiais finansiniais metais Grupė ir Bendrovė pirmą kartą pritaikė šiuos TFAS ir jų pakeitimus:

- **9-asis TFAS „Finansinės priemonės“** – ES priėmė 2016 m. lapkričio 22 d. (taikomi metiniams laikotarpiams, prasidedantiems nuo 2018 m. sausio 1 d. arba vėliau),
- **15-asis TFAS „Pajamos pagal sutartis su klientais“ ir 15-ojo TFAS „Efektyvi 15-ojo TFAS data“ pakeitimai** – ES priėmė 2016 m. rugsėjo 22 d. (taikomas metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2018 m. sausio 1 d. ar vėliau),
- **2-asis TFAS „Akcijų verte pagrįstas atlygis“ pataisos** – Akcijų verte pagrįsto atlygio pripažinimas ir vertinimas – ES priėmė 2018 m. vasario 26 d. (taikomas metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2018 m. sausio 1 d. ar vėliau),
- **4-asis TFAS „Draudimo sutartys“ pakeitimai** – taikant 9-ąjį TFAS „Finansinės priemonės“ ir 4-ąjį TFAS „Draudimo sutartys“ – ES priėmė 2017 m. lapkričio 3 d. (taikomas metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2018 m. sausio 1 d. ar vėliau arba kuomet taikomas pirmą kartą 9-asis TFAS „Finansinės priemonės“),

Išankstinio mokėjimo agentūrų komisiniai nėra pripažįstami Grupės ir Bendrovės finansinės būklės ataskaitose, nes sumos yra nereikšmingos.

- **15-asis TFAS „Pajamos pagal sutartis su klientais“** – 15-ojo TFAS „Pajamos pagal sutartis su klientais“ paaiškinimai – ES priėmė 2017 m. spalio 31 d. (taikomas metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2018 m. sausio 1 d. ar vėliau),
- **40-asis TFAS „Investicinis turtas“ pakeitimai** – Investicinio turto atskyrimas – ES priėmė 2018 m. kovo 14 d. (taikomas metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2018 m. sausio 1 d. arba vėliau),
- **1-ojo TFAS ir 28-ojo TAS pataisos dėl „TFAS (2014 – 2016 m.) patobulinimai“ pakeitimai**, sudaryti remiantis kasmetiniu TFAS patobulinimo projektu (1-asis TFAS, 12-asis TFAS ir 28-asis TAS), pirmiausia siekiant panaikinti neatitikimus ir išaiškinti terminus – ES priėmė 2018 m. vasario 7 d. (pakeitimai 1-ojo TFAS, 28-ojo TAS bus pradėti taikyti metiniams laikotarpiams, prasidedantiems nuo 2018 m. sausio 1 d. arba vėliau),
- **22-asis TFAKK „Sandoriai užsienio valiuta ir išankstiniai svarstymai“** – ES priėmė 2018 m. kovo 28 d. (taikomas metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2018 m. sausio 1 d. arba vėliau).

Šių esamų standartų ir interpretacijų pataisų pritaikymas neturėjo jokios įtakos Grupės ir Bendrovės apskaitos politikos pakeitimams.

2 Apskaitos principai (tęsinys)

2.1. Finansinių ataskaitų parengimo pagrindas (tęsinys)

Standartai, pataisos ir aiškinimai, patvirtinti Europos Sąjungoje, tačiau dar neįsigalioję, kurių Grupė ir Bendrovė nepradėjo taikyti anksčiau laiko

Šių finansinių ataskaitų patvirtinimo datą, nurodyti standartai, esamų standartų pataisos ir interpretacijos, patvirtinti Tarptautinių apskaitos standartų tarybos (TAST), buvo išleisti, bet dar negaliojo:

- **16-asis TFAS „Nuoma“** – ES priėmė 2017 m. spalio 31 d. (taikomas metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2019 m. sausio 1 d. arba vėliau),

16-ojo TFAS pritaikymo finansinė įtaka pateikiama toliau pateiktoje lentelėje:

	2018 m. sausio 1 d.	2018 m. gruodžio 31 d.
Nuomos įsipareigojimai	254	161
Poveikis, pripažįstamas kaip nuosavybės koregavimus pradinio taikymo dieną	-	3
Numatomas poveikis bendrųjų pajamų ataskaitai:		
- Nusidėvėjimo padidėjimas	(89)	(89)
Numatomas poveikis pinigų srautų ataskaitai:		
- Grynujų pinigų srautų iš veiklos padidėjimas	(93)	(70)

Grupė ir Bendrovė turi tik ofiso nuomos sutartis.

- **9-asis TFAS „Finansinės priemonės“ pataisos** – Tikėtinų kredito nuostolių pripažinimas – ES priėmė 2018 m. kovo 22 d. (taikomi metiniams laikotarpiams, prasidedantiems nuo 2019 m. sausio 1 d. arba vėliau),
- **19-ojo TAS „Išmokos darbuotojams“ pakeitimai** – Apibrėžtųjų išmokų planai, pakeitimai arba sumažinimai (taikomi metiniams laikotarpiams, prasidedantiems nuo 2019 m. kovo 13 d. arba vėliau),
- **28-asis TAS „Investicijos į asocijuotąsias ir bendras įmones“ pataisos** – Ilgalaiškės investicijos į asocijuotąsias ir bendras įmones – ES priėmė 2019 m. vasario 8 d. (taikomas metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2019 m. sausio 1 d. arba vėliau),
- **Įvairių išleistų standartų „TFAS (2015 – 2017 m.) patobulinimai“ pakeitimai**, sudaryti remiantis kasmetiniu TFAS patobulinimo projektu (3-asis TFAS, 11-asis TFAS, 12-asis TAS, 23-asis TAS), pirmiausia siekiant panaikinti neatitikimus ir išaiškinti terminus (pakeitimai bus pradėti taikyti metiniams laikotarpiams, prasidedantiems nuo 2019 m. kovo 14 d. arba vėliau).
- **23-asis TFAKK „Neapibrėžtumas dėl pelno mokesčio pripažinimo“** – ES priėmė 2018 m. spalio 23 d. (taikomas metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2019 m. sausio 1 d. arba vėliau).

Grupė ir Bendrovė nusprendė netaikyti iš anksto priimtų naujų ir esamų standartų pakeitimų iki jų įsigaliojimo datos. Grupė ir Bendrovė numato, kad šių standartų priėmimas ir esamų standartų pakeitimai neturės reikšmingos įtakos Grupės ir Bendrovės finansinėms ataskaitoms pirminio taikymo laikotarpiu.

Standartai, aiškinimai ir jų pataisos, kurie dar nėra patvirtinti Europos Sąjungoje ir kurių Bendrovė nepradėjo taikyti anksčiau laiko

Šių finansinių ataskaitų patvirtinimo datą, nurodyti standartai, esamų standartų pataisos ir interpretacijos, patvirtinti Tarptautinių apskaitos standartų tarybos (TAST) ir priimti ES, buvo išleisti, bet dar negaliojo:

- **14-asis TFAS „Ateinančių laikotarpių likučiai, susiję su reguliuojamais tarifais“** (taikomas metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2016 m. sausio 1 d. ar vėliau) – Europos Komisija nusprendė netaikyti taikyti šio laikino standarto ir laukti, kol bus parengtas galutinis standartas,
- **17-asis TFAS „Draudimo sutartys“** (taikomi metiniams laikotarpiams, prasidedantiems nuo 2021 m. sausio 1 d. arba vėliau),
- **3-ojo TFAS „Verslo junginiai“ pakeitimai** – Verslo apibrėžimas (skirti verslo junginiams, kurių įsigijimo data yra taikoma pirmajam metiniam laikotarpiui, prasidedančiam 2020 m. sausio 1 d. ar vėliau ir turto įsigijimams, kurie įvyksta laikotarpio pradžioje ar vėliau).

2 Apskaitos principai (tęsinys)

- **10-ojo TFAS „Konsoliduotos finansinė ataskaitos“ ir 28-ojo TAS „Investicijos į asocijuotąsias įmones ir bendras įmones“ pakeitimai** – Turto pardavimas ar turtinis įnašas tarp investuotojo ir jo asocijuotos įmonės arba bendros įmonės (įsigaliojimo data buvo atidėta neapibrėžtam laikotarpiui, kol bus baigtas nuosavybės metodo tyrimų projektas),
- **1-ojo TAS „Finansinių ataskaitų pateikimas“ pakeitimai ir 8-ojo TAS „Apskaitos politika, apskaitinių įvertinimų keitimas ir klaidos“** – Medžiagos apibrėžimas (taikomi metiniams laikotarpiams, prasidedantiems nuo 2020 m. sausio 1 d. arba vėliau),
- **TFAS standartų koncepcinės finansinės atskaitomybės tvarkos pataisos** (taikomos metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2020 m. sausio 1 d. arba vėliau).

Jokių kitų naujų ar atnaujintų standartų, kurie dar nėra pradėti taikyti, bet tikimasi, kad turėtų reikšmingos įtakos Grupės ir Bendrovės finansinėms ataskaitoms, nėra.

2.2. Finansinių ataskaitų valiuta

Šiose finansinėse ataskaitose visos sumos yra pateiktos Lietuvos Respublikos nacionaline valiuta, eurais, kuri yra Bendrovės ir Grupės įmonių, veikiančių Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje, funkcinė valiuta. Užsienyje veikiančių dukterinių įmonių funkcinė valiuta yra atitinkama tų užsienio šalių, kuriose yra jų buveinės, valiuta ir šių dukterinių įmonių finansinėse ataskaitose sandoriai yra apskaitomi jų funkcinė valiuta.

Sandoriai, sudaromi užsienio valiuta, iš pradžių apskaitomi funkcinė valiuta sandorio įvykdymo datą. Finansinis turtas ir įsipareigojimai išreikšti užsienio valiuta yra konvertuojami į funkcinę valiutą finansinės būklės ataskaitos sudarymo datą, taikant finansinės būklės ataskaitos dienos valiutos keitimo kursą.

Užsienio dukterinių įmonių turtas ir įsipareigojimai verčiami į litus ataskaitos sudarymo datą, naudojant finansinės būklės ataskaitos datos valiutos keitimo kursą, o jų bendrųjų pajamų ataskaitos perskaičiuojamos taikant vidutinį svertinį metų valiutos keitimo kursą. Valiutos keitimo skirtumai apskaitomi kitose bendrose pajamose. Pardavus užsienio dukterinę įmonę, kitose bendrose pajamose sukauptas valiutos perskaičiavimo rezultatas yra pripažįstamas pelnu (nuostoliais).

Iš užsienio dukterinių įmonių ilgalaikės gautinos sumos ir joms suteiktos paskolos, kurių nėra nei planuojama nei tikimasi atgauti, yra laikomos Bendrovės investicijų į užsienyje veikiančias įmones dalimi. Grupės konsoliduotose finansinėse ataskaitose valiutos keitimo skirtumas, susijęs su minėtomis gautinomis sumomis / paskolomis, pripažintas atskirose dukterinės įmonės finansinėse ataskaitose, yra perkeliamas į kitas bendrąsias pajamas. Pardavus užsienio dukterinę įmonę, šis kitose bendrose pajamose sukauptas valiutos perskaičiavimo rezultatas yra pripažįstamas pelne (nuostoliuose).

2.3. Konsolidavimo principai

Konsoliduotos Grupės finansinės ataskaitos apima AB „Novaturas“ ir jos dukterines bendroves. Dukterinių įmonių finansinės ataskaitos yra parengtos tiems patiems atskaitiniams metams bei naudojant vienodus apskaitos principus.

Dukterinės įmonės yra konsoliduojamos nuo tos datos, kai jų kontrolė pereina Grupei ir nebėra konsoliduojamos nuo tos datos, kai kontrolė perleidžiama už Grupės ribų. Visi tarpusavio sandoriai, likučiai ir nerealizuotas sandorių pelnas ar nuostoliai tarp Grupės įmonių yra eliminuojami. Nuosavas kapitalas ir grynasis rezultatas, priskirtini akcininkų mažumai (nekontroliuojančiai daliai), finansinės būklės ataskaitoje ir bendrųjų pajamų ataskaitoje yra parodomi atskirai.

Per metus įsigytos ar parduotos dukterinės įmonės pajamos ir sąnaudos yra įtraukiamos į konsoliduotąją bendrųjų pajamų ataskaitą atitinkamai nuo dukterinės įmonės įsigijimo datos iki dukterinės įmonės pardavimo datos. Bendrosios dukterinių įmonių pajamos yra priskiriamos Bendrovės savininkams ir nekontroliuojančiai daliai (net jei nekontroliuojančios dalies rezultatas taptų neigiamas).

Dukterinių įmonių finansinės ataskaitos koreguojamos taip, kad jų apskaitos politikos atitiktų kitų Grupės įmonių taikomas apskaitos politikas, jei būtina. Konsolidavimo tikslais dukterinių įmonių finansinės ataskaitos yra parengiamos pagal patronuojančios bendrovės finansinius metus.

Visi Grupės vidaus tarpusavio sandoriai, balansiniai likučiai, pajamos ir sąnaudos yra eliminuojami konsoliduojant.

Grupės mažumos dalies įsigijimai ir perleidimai yra apskaitomi kaip nuosavo kapitalo sandoris: skirtumas tarp įsigytos iš mažumos dalies / mažumai perleisto gryojo turto vertės Grupės finansinėse ataskaitose ir akcijų įsigijimo / pardavimo kainos yra apskaitomas tiesiogiai nuosavame kapitale.

2 Apskaitos principai (tęsinys)

Verslo jungimai

Verslo jungimai apskaitomi naudojant įsigijimo metodą. Įsigijimo savikaina yra nustatoma sudedant pervesto atlygio tikrąją vertę įsigijimo dieną ir mažumos dalies įsigytame subjekte, jei tokia yra, sumą. Kiekvieno verslo įsigijimo atveju pirkėjas įvertina mažumos dalį įsigytame subjekte arba tikrąją vertę, arba proporcingą įgyjamo subjekto identifikuojamo grynojo turto dalimi. Patirtos įsigijimo išlaidos yra nurašomos, įtraukiant jas į administracines sąnaudas.

Jei verslo jungimas vykdomas etapais, pirkėjo iš anksčiau valdoma nuosavybės dalis įgyjamoje įmonėje yra įvertinama tikrąja verte įsigijimo dieną per pelną (nuostolį). Neapibrėžta atlygio dalis, kurią pirkėjas turės mokėti, pripažįstama tikrąja verte įsigijimo dieną. Neapibrėžto atlygio, kuris laikomas turtu ar įsipareigojimu, tolimesni įvertinimai tikrąja verte bus pripažinti pagal 39 TAS: arba per pelną/nuostolį, arba kaip pokytis kitose bendrosiose pajamose. Jei neapibrėžtasis atlygis yra klasifikuojamas kaip nuosavas kapitalas, jis nėra pakartotinai vertinamas, o jo vėlesnis mokėjimas yra apskaitomas nuosavo kapitalo dalyje.

Prestižas yra pripažįstamas įsigijimo verte ir yra lygus sumai, kuria visas pervestas atlygis, įskaitant pripažintą mažumos dalies sumą, viršija grynąją įsigyjamo turto ir įvertintų įsipareigojimų sumą. Jei šis atlygis yra mažesnis nei tikroji įsigytos dukterinės įmonės grynojo turto vertė, skirtumas yra pripažįstamas bendrųjų pajamų ataskaitoje.

Po pirminio pripažinimo prestižas yra apskaitomas įsigijimo verte, atėmus bet kokius sukauptus vertės sumažėjimo nuostolius.

Kai prestižas sudaro įplaukas kuriančio vieneto dalį, ir to vieneto sudėtyje esančios veiklos dalis yra parduodama, prestižas, susijęs su parduota veikla, yra įtraukiamas į parduodamos veiklos apskaitinę vertę, nustatant pelną arba nuostolius iš veiklos pardavimo. Tokiu atveju parduotas prestižas yra įvertinamas atsižvelgiant į parduotos veiklos santykinę vertę lyginant su likusia įplaukas kuriančio vieneto dalimi.

2.4. Prestižas

Prestižas iš pradžių pripažįstamas ir vertinamas kaip nurodyta aukščiau.

Prestižas nėra amortizuojamas, bet peržiūrimas dėl vertės sumažėjimo bent kartą per metus. Vertinant vertės sumažėjimą, prestižas yra priskiriamas kiekvienam Grupės ar Bendrovės pinigų kuriančiam vienetui (ar vienetų grupių), kuris, tikimasi, gaus naudos iš jungimo sinergijos. Pinigus kuriantys vienetai, kuriems priskiriamas prestižas, kasmet tikrinami dėl vertės sumažėjimo arba dažniau, kai esama požymių, kad vienetas gali būti sumažėjęs. Jei pinigų kuriančio vieneto atsiperkamoji vertė yra mažesnė už vieneto balansinę vertę, vertės sumažėjimo nuostoliai pirmiausiai pripažįstami siekiant sumažinti vienetui priskirto prestižo balansinę vertę, o po to skiriami į kitus turto vienetus *pro-rata* pagrindu, remiantis kiekvieno turto vieneto balansine verte. Per kitą laikotarpį prestižo vertės sumažėjimo nuostoliai neatstatomi.

Perleidus pinigų kuriantį vienetą, priskirtina prestižo suma yra įtraukiama į pelno ar nuostolių nustatymą perleidimo metu.

2.5. Investicijos į dukterines įmones (Bendrovė)

Investicijos į dukterines įmones atskirose Bendrovės finansinėse ataskaitose yra apskaitomos įsigijimo verte, atėmus vertės sumažėjimą.

2.6. Nematerialusis turtas (išskyrus prestižą)

Nematerialusis turtas iš pradžių yra pripažįstamas įsigijimo verte. Nematerialusis turtas yra pripažįstamas, jei yra tikėtina, kad Grupė ir Bendrovė gaus su šiuo turtu susijusią ekonominę naudą ateityje ir jei turto vertė gali būti patikimai įvertinta.

Nematerialiojo turto tarnavimo laikotarpis gali būti ribotas arba neribotas. Grupė ir Bendrovė neturi nematerialiojo turto, išskyrus prestižą, su neriboto tarnavimo laiku.

Po pradinio pripažinimo nematerialusis turtas, kurio tarnavimo laikotarpis yra ribotas, yra apskaitomas įsigijimo verte, atėmus sukauptą amortizaciją ir sukauptus vertės sumažėjimo nuostolius, jei tokių yra. Nematerialusis turtas yra amortizuojamas tiesiogiai proporcingu metodu per jo naudingą tarnavimo laikotarpį.

Programinė įranga

Naujos programinės įrangos įsigijimo išlaidos yra kapitalizuojamos ir pripažįstamos nematerialiu ilgalaikiu turtu, jei šios išlaidos nėra kompiuterinės įrangos sudedamoji dalis. Programinė įranga yra amortizuojama per 3 metų laikotarpį.

Išlaidos, patirtos atstatant arba išlaikant numatomą ekonominę naudą iš turimų programinių sistemų veiklos, yra pripažįstamos laikotarpio, kai atliekami palaikymo ir priežiūros darbai, sąnaudomis.

2018 M. KONSOLIDUOTOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS

(visos sumos nurodytos tūkstančiais eurų, nebent nurodyta kitaip)

2 Apskaitos principai (tęsinys)

2.7. Ilgalaikis materialusis turtas

Ilgalaikis materialusis turtas apskaitomas įsigijimo verte atėmus sukauptą nusidėvėjimą ir vertės sumažėjimo nuostolius.

Kai turtas parduodamas arba nurašomas, jo įsigijimo vertė ir sukauptas nusidėvėjimas sąskaitose yra eliminuojami, o pardavimo pelnas ar nuostoliai apskaitomi bendrųjų pajamų ataskaitoje.

Pradinę ilgalaikio materialiojo turto vertę sudaro įsigijimo kaina, įskaitant negražinamus įsigijimo mokesčius ir visas tiesiogiai priskirtinas išlaidas, susijusias su turto parengimu eksploatuoti arba perkėlimu į jo naudojimo vietą.

Išlaidos, tokios kaip remonto ir eksploatacijos, patirtos ilgalaikiam materialiajam turtui pradėjus veikti, paprastai yra apskaitomos to laikotarpio, kai jos buvo patirtos, bendrųjų pajamų ataskaitoje.

Nusidėvėjimas skaičiuojamas taikant tiesiogiai proporcingą metodą per tokį vidutinį naudingo tarnavimo laiką:

Transporto priemonės	6 - 10 metų
Kita įranga, prietaisai, įrankiai ir įrengimai	2 - 5 metai
Kitas ilgalaikis turtas	2 - 5 metai

Naudingo tarnavimo laikas, likvidacinė vertė ir nusidėvėjimo metodas yra kasmet peržiūrimi, užtikrinant, kad jie atitiktų numatomą ilgalaikio materialiojo turto naudojimo pobūdį.

Ilgalaikis materialusis turtas yra nurašomas jį pardavus arba kai iš jo naudojimo ar pardavimo nebesitikima jokios ekonominės naudos. Bet koks pelnas ar nuostoliai, atsirandantys dėl turto nurašymo (apskaičiuojamas kaip grynujų pardavimo pajamų ir balansinės turto vertės skirtumas), yra įtraukiami į tų metų bendrųjų pajamų ataskaitą, kuriais turtas yra nurašomas.

2.8. Finansinis turtas

Visi įprastiniai finansinio turto pirkimai ar pardavimai yra pripažįstami ir jų pripažinimas yra nutraukiamas pagal prekybos datą.

Įprastinis turto pirkimas ar pardavimas yra finansinio turto pirkimas ar pardavimas pagal sutartį pristatant turtą per tam tikrą laiką, nustatytą pagal atitinkamos rinkos taisyklę ar susitarimą.

Visas pripažintas finansinis turtas vėliau įvertinamas amortizuota savikaina arba tikrąja verte, priklausomai nuo finansinio turto klasifikacijos.

Finansinio turto klasifikavimas

Vėliau amortizuota savikaina įvertinamos skolos priemonės, atitinkančios šias sąlygas:

- finansinis turtas yra laikomas verslo modelyje, kurio tikslas yra laikyti finansinį turtą, kad būtų surinkti sutartiniai pinigų srautai; ir
- finansinio turto sutartinėmis sąlygomis konkrečiomis dienomis atsiranda pinigų srautai, kurie yra tik pagrindinės sumos ir palūkanų mokėjimai už pagrindinę mokėtiną sumą.

Skolos priemonės, kurios atitinka šias sąlygas, yra pripažįstamos vėliau tikrąja verte kitose bendrose pajamose (angl. FVTOCI):

- finansinis turtas yra laikomas verslo modelyje, kurio tikslas yra laikyti finansinį turtą, kad būtų surinkti sutartiniai pinigų srautai; ir
- finansinio turto sutartinėmis sąlygomis konkrečiomis dienomis atsiranda pinigų srautai, kurie yra tik pagrindinės sumos ir palūkanų mokėjimai už pagrindinę mokėtiną sumą.

Pagal nutylėjimą, visas kitas finansinis turtas yra įvertinamas tikrąja verte per pelną ar nuostolius (angl. FVTPL)

Amortizuota savikaina ir faktinių palūkanų metodas

Faktinių palūkanų metodas yra skolos priemonės amortizuotos savikainos ir palūkanų pajamų paskirstymo per atitinkamą laikotarpį metodas.

Finansinio turto, išskyrus įsigytą ar dėl kredito atsiradusį vertės sumažėjimą turintį finansinį turtą (t. y. turtą, kurio vertė yra sumažėjusi dėl paskolos pradinio pripažinimo metu), efektyvi palūkanų norma yra norma, kuri tiksliai diskontuoja numatomas būsimas pinigų įplaukas (įskaitant visus sumokėtus ar gautus mokesčius, kurie sudaro neatsiejamą faktinės palūkanų normos dalį, sandorio išlaidas ir kitas priemokas ar nuolaidas), išskyrus tikėtinus kredito nuostolius per numatomą skolos priemonės galiojimo laikotarpį arba, kai tinkama, trumpesnį laikotarpį iki skolos priemonės bendrosios balansinės vertės esant pradiniam pripažinimui. Įsigyto ar dėl kredito atsiradusį vertės sumažėjimą turinčio finansinio turto palūkanų įtakota efektyvi palūkanų norma apskaičiuojama diskontuojant numatomus būsimus pinigų srautus, įskaitant tikėtinus kredito nuostolius, iki skolos priemonės amortizuotos savikainos pirminio pripažinimo metu.

2 Apskaitos principai (tęsinys)

Amortizuota savikaina ir faktinių palūkanų metodas (tęsinys)

Finansinio turto amortizuota savikaina yra suma, kuria finansinis turtas yra įvertinamas pirminio pripažinimo metu, atėmus pagrindinės sumos grąžinimo mokėjimus, pridėjus sukauptą pradinės ir galutinės sumų skirtumo amortizaciją, naudojant faktinių palūkanų metodą, pakoreguota dėl bet kokių atidėjinių nuostoliams padengti. Bendroji finansinio turto balansinė vertė yra finansinio turto amortizuota savikaina prieš koregavimą dėl bet kokių atidėjinių nuostoliams padengti.

Palūkanų pajamos pripažįstamos taikant faktinių palūkanų metodą skolos priemonėms, kurios vėliau įvertinamos amortizuota savikaina ir tikraja verte per pelną ar nuostolius. Finansiniam turtui, išskyrus įsigytą ar dėl kredito atsiradusį vertės sumažėjimą turintį finansinį turtą, palūkanų pajamos apskaičiuojamos taikant faktinių palūkanų normą bendrajai finansinio turto balansinei vertei, išskyrus finansinį turtą, kuris vėliau įtakojamas kredito nuvertėjo. Jei vėlesniais ataskaitiniais laikotarpiais kredito įtakojamos finansinės priemonės kredito rizikos pobūdis pagerėja taip, kad finansinis turtas nebėra nuvertėjęs dėl kredito įtakos, palūkanų pajamos pripažįstamos taikant faktinių palūkanų normą finansinio turto bendrajai balansinei vertei.

Palūkanų pajamos yra pripažįstamos pelno (nuostolių) ataskaitoje ir yra įtrauktos į eilutę „Finansinės pajamos – palūkanų pajamos“ (16 pastaba).

Finansinio turto vertės sumažėjimas

Grupė ir Bendrovė pripažįsta atidėjinius nuostolius padengti dėl tikėtinų kredito nuostolių, susijusių su investicijomis į skolos priemones, kurios yra vertinamos amortizuota savikaina arba tikraja verte kitose bendrose pajamose, gautinose pagal nuomos sutartį sumose, prekybos gautinose sumose ir pajamose iš sutarčių, taip pat finansinių garantijų sutartyse. Tikėtinų kredito nuostolių suma atnaujinama kiekvieną ataskaitos sudarymo dieną, kad atspindėtų kredito rizikos pokyčius nuo pradinio atitinkamos finansinės priemonės pripažinimo.

Grupė ir Bendrovė visada pripažįsta tikėtinus galiojimo laikotarpio kredito nuostolius prekybos gautinoms sumoms, pajamoms iš sutarčių ir gautinoms pagal nuomos sutartį sumoms. Tikėtini šio finansinio turto kredito nuostoliai apskaičiuojami naudojant atidėjinių matricą, remiantis Grupės ir Bendrovės istorine kredito nuostolių patirtimi, pakoreguotą pagal skolininkams būdingus veiksnius, bendrąsias ekonomines sąlygas ir esamos bei prognozuojamos sąlygų krypties įvertinimą ataskaitos sudarymo dieną, įskaitant pinigų laiko vertę, jei tinkama.

(i) Nurašymo politika

Grupė ir Bendrovė nurašo finansinį turtą, kai esama informacijos, kad skolininkas turi didelių finansinių sunkumų ir nėra realios perspektyvos atgauti turtą, t. y., kai skolininkas yra likviduojamas arba yra pardėtas bankroto procesas, arba iš prekybos gautinų sumų atveju, kai mokėtinos sumos nemokėtos daugiau nei du metus, priklausomai nuo to, kas įvyksta anksčiau. Nurašytam finansiniam turtui vis dar gali būti taikomi vykdymo užtikrinimo veiksmai pagal Grupės ir Bendrovės išieškojimo procedūras, prireikus, atsižvelgiant į teisinės konsultacijas. Bet kokie atlikti susigrąžinimai yra pripažįstami pelno (nuostolių) ataskaitoje.

(ii) Tikėtinų kredito nuostolių vertinimas ir pripažinimas

Tikėtinų kredito nuostolių vertinimas priklauso nuo įsipareigojimų neįvykdymo tikimybės, nuostolio, atsiradusio dėl įsipareigojimų neįvykdymo (t. y. nuostolių dydžio, esant įsipareigojimų neįvykdymui), ir neapsaugojimo nuo įsipareigojimų neįvykdymo. Įsipareigojimų neįvykdymo galimybės ir nuostolio, atsiradusio dėl įsipareigojimų neįvykdymo, įvertinimas yra grindžiamas ankstesniais duomenimis, patikslintais aukščiau aprašyta perspektyvine informacija.

Kalbant apie įsipareigojimų neįvykdymą finansinio turto atveju, tai parodoma turto balansine verte ataskaitos sudarymo dieną; finansinių garantijų sutarčių atveju, į neapsaugojimo sąvoką įeina suma, kuri buvo grąžinta ataskaitos sudarymo dieną kartu su bet kokiomis papildomomis sumomis, kurios, tikimasi, bus grąžintos ateityje numatytą datą, remiantis istorine tendencija, Grupės ir Bendrovės supratimu apie konkrečius skolininkų būsimus finansavimo poreikius ir kitą atitinkamą perspektyvinę informaciją.

Finansinio turto atveju, tikėtinas kredito nuostolis yra apskaičiuojamas kaip skirtumas tarp visų sutartinių pinigų srautų, kurie Grupei ir Bendrovei turi būti mokami pagal sutartį, ir visų pinigų srautų, kuriuos Grupė ir Bendrovė tikisi gauti diskontuojant pradine faktine palūkanų norma. Už nuomą gautinų sumų atveju, pinigų srautai, naudojami apskaičiuojant tikėtinus kredito nuostolius, atitinka pinigų srautus, naudojamus apskaičiuojant už nuomą gautinas sumas pagal 17-ąjį TAS „Nuoma“.

Finansinio turto pripažinimo nutraukimas

Grupė ir Bendrovė nutraukia finansinio turto pripažinimą tik, kai baigiasi teisės į finansinio turto pinigų srautus galiojimo laikas arba kai Grupė ir Bendrovė perleidžia finansinį turtą ir iš esmės visą su finansinio turto nuosavybe susijusią riziką ir naudą kitam ūkio subjektui. Jei Grupė ir Bendrovė neperleidžia ir neišlaiko iš esmės visos su finansinio turto nuosavybe susijusios rizikos ir naudos ir toliau kontroliuoja perleistą finansinį turtą, Grupė ir Bendrovė pripažįsta savo likutinę turto dalį ir susijusius įsipareigojimus sumoms, kurias gali tekti sumokėti. Jei Grupė ir Bendrovė iš esmės išlaiko visas su finansinio turto nuosavybe susijusias rizikas ir naudas, Grupė ir Bendrovė toliau pripažįsta finansinį turtą ir taip pat pripažįsta užstatu užtikrintą skolinimąsi už gautas pajamas.

Esant finansinio turto, įvertinto amortizuota savikaina, pripažinimo nutraukimui, skirtumas tarp turto balansinės vertės ir gauto bei gautino atlygio sumos yra pripažįstamas pelne ar nuostoliuose.

2 Apskaitos principai (tęsinys)

2.9. Finansiniai įsipareigojimai

Vėlesniais laikotarpiais visi finansiniai įsipareigojimai yra apskaitomi amortizuota savikaina, apskaičiuota naudojant faktinių palūkanų metodą, arba tikrąja verte per pelną ar nuostolius.

Tačiau finansiniai įsipareigojimai, atsirandantys tada, kai finansinio turto perleidimui nėra taikomas pripažinimo nutraukimas arba kai yra taikomas išlaikyto ryšio metodas, o Grupės ir Bendrovės išleistos finansinių garantijų sutartys yra vertinamos pagal konkrečias žemiau išdėstytas apskaitos taisykles.

Finansiniai įsipareigojimai, įvertinti vėliau amortizuota savikaina

Finansiniai įsipareigojimai, kurie nėra (i) neapibrėžtieji išgyjančio ūkio subjekto mokėjimai sujungiant verslą, (ii) laikomi prekybai arba (iii) nustatyti tikrąja verte per pelną ar nuostolius, yra apskaitomi vėliau amortizuota verte, taikant faktinių palūkanų metodą.

Faktinių palūkanų metodas yra finansinio įsipareigojimo amortizuotos savikainos apskaičiavimo ir palūkanų sąnaudų paskirstymo per atitinkamą laikotarpį metodas. Faktinių palūkanų norma yra norma, tiksliai diskontuojanti numatomus būsimus mokėjimus gryniaisiais pinigais (įskaitant visus sumokėtus ar gautus mokesčius ir kitas sumas, sudarančius neatskiriama faktinės palūkanų normos dalį, sandorio išlaidas ir kitas priemokas ar nuolaidas) per numatomą finansinio įsipareigojimo galiojimo laikotarpį arba, kai tinkama, trumpesnį laikotarpį su finansinio įsipareigojimo amortizuota savikaina.

Finansinių įsipareigojimų pripažinimo nutraukimas

Grupės ir Bendrovės finansinių įsipareigojimų pripažinimas yra nutraukiamas tik kai, kai jis yra padengiamas, atšaukiamas ar baigiasi jo terminas. Skirtumas tarp finansinių įsipareigojimų, kurių pripažinimas yra nutrauktas, balansinės vertės ir sumokėto ir mokėtino atlygio yra pripažįstamas pelno (nuostolių) ataskaitoje.

Kai vienas esamas finansinis įsipareigojamas pakeičiamas kitu įsipareigojimu tam pačiam skolintojui, bet iš esmės kitomis sąlygomis, toks pokytis laikomas pirminio įsipareigojimo nutraukimu ir naujo įsipareigojimo atsiradimu. Panašiai, Grupė ir Bendrovė apskaito esminius esamų įsipareigojimų ar jų dalies sąlygų pakeitimus kaip pirminio finansinio įsipareigojimo nutraukimą ir naujo įsipareigojimo pripažinimą. Daroma prielaida, kad sąlygos laikomos iš esmės skirtingomis, jei diskontuota dabartinė pinigų srautų vertė pagal naujas sąlygas, įskaitant bet kokius gautus ar sumokėtus atlygius, diskontuotus taikant pirminę faktinių palūkanų normą, bent 10 proc. skiriasi nuo pirminio finansinio įsipareigojimo likusių pinigų srautų diskontuotos dabartinės vertės. Jei pakeitimas nėra esminis, skirtumas tarp: (1) balansinės įsipareigojimo vertės prieš pakeitimą; ir (2) dabartinės pinigų srautų vertės po pakeitimo turėtų būti pripažįstamas pelno (nuostolių) ataskaitoje kaip pelno ar nuostolių pakeitimas kitame pelne ir nuostoliuose.

2.10. Apsidraudimo sandorių apskaita

Grupės ir Bendrovės apsidraudimo priemonės apima išvestines finansines priemones, tokias kaip tikrosios vertės apsidraudimo sandoriai bei pinigų srautų apsidraudimo sandoriai.

Apsidraudimo pradžioje Grupė ir Bendrovė parengia apsidraudimo santykių tarp apsidraudimo priemonės ir apdraudžiamojo straipsnio dokumentaciją, kuri taip pat apima rizikos valdymo tikslus ir apsidraudimo strategijos nustatymą. Be to, apsidraudimo pradžioje ir vėliau Grupė ir Bendrovė reguliariai dokumentuoja, kokiu mastu apsidraudimo sandoris yra veiksmingas siekiant tikrosios vertės arba pinigų srautų, priskirtinų rizikai, nuo kurios apsidraudžiama, pokyčių užskaitymo.

Pinigų srautų apsidraudimo sandoriai

Išvestinės finansinės priemonės, kurios yra priskirtos pinigų srautų apsidraudimo priemonėms, tikrosios vertės pasikeitimo dalis, kuri, kaip nustatyta, yra veiksminga, pripažįstama kitomis bendrosiomis pajamomis ir įtraukiama į pinigų srautų apsidraudimo sandorių rezervą. Neveiksmingoji apsidraudimo priemonės dalis yra pripažįstama nedelsiant pelnu ar nuostoliais ir yra įtraukiama į „Pelnas (nuostoliai) išvestinės finansinės priemonės“ eilutę.

Sumos, buvusios pripažintos kitose bendrosiose pajamose ir sukauptos nuosavame kapitale, yra pripažįstamos pelnu arba nuostoliais tuo pačiu laikotarpiu, kada apdraustasis prognozuotas sandoris daro įtaką pelnui arba nuostoliams, toje pačioje eilutėje, kaip ir pripažintas apdraustasis straipsnis. Tačiau, jeigu prognozuojamo apsidraudimo sandorio atveju vėliau pripažįstamas nefinansinis turtas arba nefinansinis įsipareigojimas, pelnas ar nuostoliai, buvę anksčiau pripažinti kitose bendrose pajamose nuosavame kapitale, yra perkeliami iš nuosavo kapitalo ir įtraukiami į nefinansinio turto arba nefinansinio įsipareigojimo pradinę savikainą.

Apsidraudimo sandorių apskaita nutraukiama, kai išvestinė finansinė priemonė nebegali būti priskiriama apsidraudimo priemonei, t.y., kai baigiasi apsidraudimo priemonės galiojimo laikas arba ji parduodama, panaikinama arba panaudojama, arba kai apsidraudimas neatitinka apsidraudimo sandorių apskaitos. Pelnas arba nuostoliai pripažinti bendrųjų pajamų ataskaitoje ir sukaupti nuosavame kapitale, tebeprapažįstami nuosavame kapitale tol, kol prognozuojamas sandoris įvyks ir bus pripažįstamas pelne ar nuostolyje. Kai nebesitikima, kad įvyks prognozuojamas sandoris, pelnas arba nuostoliai, sukaupti nuosavame kapitale, turi būti pripažinti nedelsiant pelnu arba nuostoliais.

Tikrosios vertės apsidraudimo sandoriai

Išvestinės finansinės priemonės, kurios yra priskirtos tikrosios vertės apsidraudimo priemonėms, tikrosios vertės pasikeitimai pripažįstami pelnu ar nuostoliais nedelsiant, kartu pripažįstant ir apdraustojo straipsnio, nuo kurio rizikos apsidraudžiama, turto ar įsipareigojimo tikrosios vertės pokyčius. Apsidraudimo priemonės tikrosios vertės pokytis ir apdraustojo straipsnio, nuo kurio rizikos apsidraudžiama, pokytis yra pripažįstami pelnu arba nuostoliais eilutėje, priskirtoje apdraudžiamam straipsniui.

2 Apskaitos principai (tęsinys)

2.10. Apsidraudimo sandorių apskaita (tęsinys)

Tikrosios vertės apsidraudimo sandoriai (tęsinys)

Apsidraudimo sandorių apskaita nutraukiama, kai išvestinė finansinė priemonė nebegali būti priskiriama apsidraudimo priemonei, t.y. kai baigiasi apsidraudimo priemonės galiojimo laikas arba ji parduodama, panaikinama arba panaudojama, arba kai apsidraudimas neatitinka priskyrimo prie apsidraudimo sandorių kriterijų. Apdraustojo straipsnio, nuo kurio rizikos apsidraudžiama, balansinės vertės koregavimas dėl tikrosios vertės pokyčio, turi būti pripažįstamas pelnu arba nuostoliais iš karto.

Bet koks pelnas ar nuostoliai, atsirandantys dėl išvestinių finansinių priemonių tikrosios vertės pasikeitimo per metus, yra apskaitomi tiesiogiai pelne (nuostoliuose) bendrųjų pajamų ataskaitoje.

2.11. Tikroji vertė

Tikroji vertė – tai kaina, kuri būtų gauta pardavus turtą arba kuri būtų sumokėta perdavus įsipareigojimą įprasto tarp rinkos dalyvių įvykusio sandorio metu nustatymo dieną. Tikrosios vertės nustatymas paremtas prielaida, kad turto pardavimo ar įsipareigojimų perdavimo sandoris vyksta arba:

- pagrindinėje turto ar įsipareigojimų rinkoje, ar
- jei nėra pagrindinės rinkos – turtui ar įsipareigojimams pačioje palankiausioje rinkoje.

Pagrindinė ar pati palankiausia rinka turi būti Grupei/Bendrovei prieinama.

Turto ar įsipareigojimų tikroji vertė nustatoma naudojant tas prielaidas, kurias naudotų rinkos dalyviai norėdami nustatyti turto ar įsipareigojimų kainą, darant prielaidą, kad rinkos dalyviai turi geriausių ekonominių interesų.

Nefinansinio turto tikroji vertė nustatoma atsižvelgiant į rinkos dalyvio gebėjimą generuoti ekonominę naudą, naudojant turtą efektyviausiai ir geriausiai arba parduodant jį kitam rinkos dalyviui, kuris turtą naudotų efektyviausiai ir geriausiai.

Grupė ir Bendrovė naudoja vertinimo metodikas, kurios esamomis aplinkybėmis yra tinkamos ir apie kurias turima pakankamai duomenų tikrajai vertei nustatyti, naudodama kuo daugiau svarbių stebimų duomenų ir kuo mažiau nestebimų duomenų.

Visas turtas ir įsipareigojimai, kurių tikroji vertė yra nustatoma ar atskleidžiama finansinėje ataskaitoje, yra suskirstomi pagal toliau aprašomą tikrosios vertės hierarchiją, kuri paremta tikrajai vertei nustatyti naudojamais reikšmingais žemiausio lygio duomenimis:

- 1 lygis – tokių pačių turto vienetų arba įsipareigojimų kotiruojamos (nekoreguotos) kainos aktyviosiose rinkose;
- 2 lygis – vertinimo metodikos, kuriose tiesiogiai ar netiesiogiai stebimi žemiausio lygio duomenys, kurie yra reikšmingi nustatant tikrąją vertę;
- 3 lygis – vertinimo metodikos, kuriose nestebimi žemiausio lygio duomenys, kurie yra reikšmingi nustatant tikrąją vertę.

Pakartotinai vertindama turtą ir įsipareigojimus, kurie finansinėse ataskaitose pripažįstami pakartotinai, Grupė/Bendrovė nustato, ar įvyko pasikeitimų tarp vertinamo turto/įsipareigojimų hierarchijos lygių (pagal žemiausio lygio duomenis, kurie yra reikšmingi nustatant tikrąją vertę) kiekvieno atskaitinio laikotarpio pabaigoje.

Vertinimus atlieka Grupė/Bendrovės vadovybė kiekvieną atskaitinę dieną. Siekdama atskleisti informaciją apie tikrąją vertę Grupė/Bendrovė nustatė turto ir įsipareigojimų klases pagal turto ir įsipareigojimų pobūdį, ypatybes bei riziką ir anksčiau apibūdintą tikrosios vertės hierarchijos lygį.

2.12. Pinigai ir pinigų ekvivalentai

Pinigus sudaro pinigai kasoje ir banko sąskaitose. Pinigų ekvivalentai yra trumpalaikės, labai likvidžios investicijos, lengvai konvertuojamos į žinomą pinigų sumą. Tokių investicijų terminas sutarties sudarymo datą lygus ar mažesnis nei 3 mėn., o vertės pokyčių rizika yra labai nežymi.

Pinigų srautų ataskaitoje pinigus ir pinigų ekvivalentus sudaro pinigai kasoje, pinigai kelyje ir banko sąskaitose bei indėliai, kurių terminas sutarties sudarymo datą lygus ar mažesnis nei 3 mėn.

2.13. Skolos

Skolinimosi išlaidos, tiesiogiai priskiriamos įsigijimui, turto, kuriam reikia laiko paruošti numatomam naudojimui ar pardavimui, statybai ar gamybai yra kapitalizuojamos kaip dalis atitinkamo turto savikainos. Visos kitos skolinimosi išlaidos pripažįstamos sąnaudomis, kai patiriamos.

Per 2018 m. ir 2017 m. nebuvo patirta skolinimosi išlaidų, atitinkančių kapitalizavimo kriterijus.

2 Apskaitos principai (tęsinys)

2.13. Skolos (tęsinys)

Skolos iš pradžių pripažįstamos gautų lėšų tikrąja verte, atėmus sandorio kaštus. Vėliau jos apskaitomos amortizuota verte, o skirtumas tarp gautų lėšų ir sumos, kurią reikės sumokėti per skolos terminą, yra įtraukiamas į laikotarpio pelną ar nuostolius per skolinimosi laikotarpį, taikant faktinį palūkanų metodą (išskyrus kapitalizavimo dalį). Skolos priskiriamos ilgalaikėms, jei iki finansinės būklės ataskaitos datos sudaryta finansavimo sutartis įrodo, kad įsipareigojimas balanso dieną pagal pobūdį buvo ilgalaikis.

2.14. Lizingas (finansinė nuoma) ir veiklos nuoma

Nustatymas, ar sutartis yra nuomos sutartis, yra paremtas informacija sutarties pasirašymo data. Yra vertinama, ar sutartis yra susijusi su specifiško turto naudojimu, bei ar sutartis suteikia teisę naudoti turtą.

Lizingas (finansinė nuoma)

Grupė ir Bendrovė apskaito finansinę nuomą kaip turtą bei įsipareigojimus finansinės būklės ataskaitoje, kurių vertės yra lygios nuomojamo turto tikrajai vertei finansinės nuomos pradžioje arba minimalių finansinės nuomos mokėjimų dabartinei vertei, jei pastaroji yra mažesnė. Skaičiuojant minimalių finansinės nuomos mokėjimų dabartinę vertę naudojama diskonto norma yra finansinės nuomos mokėjimų palūkanų norma, kai ją galima išskirti, kitu atveju naudojama Bendrovės bendra skolinimosi palūkanų norma. Tiesioginės pradinės išlaidos yra įtraukiamos į turto vertę. Finansinės nuomos mokėjimai yra padalinami tarp palūkanų sąnaudų ir neapmokėtų įsipareigojimų mažinimo. Palūkanos nustatomos taip, kad jų procentas nuo neapmokėto finansinės nuomos įsipareigojimų likučio kiekvieno mokėjimo metu būtų pastovus per visą finansinės nuomos laikotarpį.

Finansinės nuomos būdu įsigytam turtui skaičiuojamas nusidėvėjimas, be to dėl finansinės nuomos kiekvieną ataskaitinį laikotarpį yra patiriamos finansinės sąnaudos Grupės ir Bendrovės bendrųjų pajamų ataskaitose. Nusidėvėjimo skaičiavimo tvarka finansinės nuomos būdu įsigytam turtui yra analogiška kaip ir nuosavam turtui, tačiau toks turtas negali būti nudėvimas per ilgesnį nei lizingo laikotarpį, jei, pagal lizingo sutartį, sutarties laikotarpiui pasibaigus, nuosavybė nėra perduodama Grupei ar Bendrovei.

Veiklos nuoma

Turto nuoma, pagal kurią visa su nuosavybe susijusi rizika ir teikiama nauda pasilieka nuomotojui, yra laikoma veiklos nuoma. Įmokos pagal veiklos nuomos sutartį yra apskaitomos kaip sąnaudos bendrųjų pajamų ataskaitoje tiesiniu metodu per nuomos laikotarpį.

2.15. Atidėjiniai

Atidėjinys apskaitomas tada ir tik tada, kai dėl įvykio praeityje Grupė ir Bendrovė turi teisinį įsipareigojimą ar neatšaukiamą pasižadėjimą, ir tikėtina, kad jam įvykdyti bus reikalingi ekonominę naudą teikiantys ištekliai, ir įsipareigojimo suma gali būti patikimai įvertinta. Atidėjiniai yra peržiūrimi kiekvieno balanso sudarymo dieną ir koreguojami, kad atspindėtų tiksliausią dabartinį įvertinimą. Tais atvejais, kai pinigų laiko vertės poveikis yra reikšmingas, atidėjinio suma yra išlaidų, kurių, tikėtina, reikės įsipareigojimui padengti, dabartinė vertė. Kai naudojamas diskontavimas, atidėjinio padidėjimas, atspindintis praėjusį laiko tarpą, yra apskaitomas kaip palūkanų sąnaudos.

2.16. Pelno mokestis

Grupės įmonės yra apmokestinamos individualiai, nepriklausomai nuo bendrų Grupės rezultatų. Pelno mokesčio apskaičiavimas remiasi metiniu pelnu, įvertinus atidėtąjį pelno mokestį. Bendrovės pelno mokestis skaičiuojamas pagal Lietuvos mokesčių įstatymų reikalavimus. Jos dukterinių įmonių, esančių užsienyje, pelno mokestis apskaičiuojamas atsižvelgiant į tose šalyse galiojančius mokesčių įstatymų reikalavimus.

Standartinis pelno mokesčio tarifas Lietuvoje yra 15 proc.

Mokestiniai nuostoliai Lietuvoje gali būti keliami neribotą laikotarpį išskyrus nuostolius, kurie susidarė dėl vertybinių popierių ir (arba) išvestinių finansinių priemonių perleidimo. Toks perkėlimas nutraukiamas, jeigu Bendrovė nebetęsia veiklos, dėl kurios šie nuostoliai susidarė, išskyrus atvejus, kai Bendrovė veiklos nebetęsia dėl nuo jo nepriklausančių priežasčių. Nuostoliai iš vertybinių popierių ir (arba) išvestinių finansinių priemonių perleidimo gali būti keliami 5 metus ir padengiami tik iš tokio paties pobūdžio sandorių pelno.

Nuo 2014 m. sausio 1 d. perkeltiniais mokestiniais nuostoliais galima padengti ne daugiau kaip 70 proc. einamųjų mokestinių metų apmokestinamojo pelno.

2 Apskaitos principai (tęsinys)

2.16. Pelno mokestis (tęsinys)

Pagal Estijoje galiojančius įstatymus, Estijos įmonės ir nuolatinės buveinės Estijoje neturi mokėti pelno mokesčio, jeigu pelnas nėra paskirstomas dividendų ar kita forma. Skirstomas pelnas apmokestinamas 20/80 tarifu. Kadangi apmokestinimo objektas yra skirstomas pelnas, o ne laikotarpio pelnas, nėra laikinųjų skirtumų tarp turto ir įsipareigojimų apskaitinių bei mokesčių verčių, kurie sąlygotų atidėtojo pelno mokesčio turto ar įsipareigojimo pripažinimą.

Nuo 2018 m. sausio 1 d. Latvijos įmonės ir nuolatinės buveinės neapmokestinamos pelno mokesčiu, jei pelnas yra išlaikomas. Pajamos apmokestinamos, kai jos paskirstomos kaip dividendai ar kita forma. Taikytinas pelno mokesčio tarifas yra 20 proc.

Atidėtieji mokesčiai apskaičiuojami balansinių įsipareigojimų metodu. Atidėtojo pelno mokesčiai atspindi laikinųjų skirtumų tarp turto ir įsipareigojimų balansinių verčių grynąjį mokesčių poveikį finansinės atskaitomybės tikslais ir sumas, naudojamas pelno mokesčio tikslais. Atidėtojo mokesčio turtas ir įsipareigojimai yra vertinami taikant mokesčio tarifus, kurie, tikėtina, bus taikomi apmokestinamoms pajamoms tais metais, kuriais šie laikini skirtumai turėtų grįžti pagal mokesčių normas, kurios buvo priimtos arba iš esmės priimtos finansinės būklės ataskaitos sudarymo dieną.

Atidėtojo mokesčio turtas yra pripažįstamas finansinės būklės ataskaitoje tiek, kiek vadovybė tikisi, kad jis bus realizuotas artimiausioje ateityje atsižvelgiant į apmokestinamojo pelno prognozes. Jei tikėtina, kad dalis atidėtojo mokesčio nebus realizuota, ši atidėtojo mokesčio dalis nėra pripažįstama finansinėse ataskaitose.

2.17. Pajamų pripažinimas

Pajamos pripažįstamos, kai tikėtina, jog Grupė ir Bendrovė gaus su sandoriu susijusią ekonominę naudą, ir kai galima patikimai įvertinti pajamų sumą. Pajamos įvertinamos gauto ar gautino už prekes ar paslaugas turto tikrąja verte be PVM. Iš pajamų atimamos nuolaidos, grąžinimai ir pan.

Pajamos yra pripažįstamos kaupimo principu ir registruojamos apskaitoje tuomet, kai jos uždirbamos, nepriklausomai nuo įplaukų. Grupė ir Bendrovė kelionių pardavimo pajamas pripažįsta pirmą kelionės dieną.

Dalies nuomojamo lėktuvo vietų pardavimo pajamos pripažįstamos bendrųjų pajamų metodu.

Išankstiniai mokėjimai gaunami iš klientų, mokami pagal standartinį grafiką. Remiantis juo, klientas sumoka 20 proc. Rezervacijos metu ir likusius 80 proc. tris savaites prieš kelionės pradžią. Išankstiniai mokėjimais yra apskaityti kaip įsipareigojimai po „Gautų išankstinių apmokėjimų“ eilute pirmiau minėtos kelionės dienos.

Palūkanų pajamos pripažįstamos kaupimo principu, atsižvelgiant į skolos likutį ir taikomą efektyvią palūkanų normą. Gautos palūkanų įplaukos pinigų srautų ataskaitoje pateikiamos kaip investicinės veiklos pinigų srautai.

Grupė ir Bendrovė pripažįsta įplaukas iš atvykstančio turizmo skatinimo programos, patvirtintos Turkijos ir Egipto vyriausybės, pagrįstos skrydžių skaičiumi, turistais, atvykusiais į kurortus, išvardintus Turkijos ir Egipto vyriausybės per programos vykdymo laikotarpį ir vietinės valdžios patvirtintas fiksuotas paskatos sumas.

2.18. Komisinių sąnaudos

Komisinių, mokamų kelionių agentūroms už parduodamas Bendrovės ir Grupės keliones, sąnaudos yra priskiriamos veiklos sąnaudoms, atitinkančioms pajamas už susijusias keliones. Grupė ir Bendrovė nusprendė nekapitalizuoti agentūrų komisinių, kaip to reikalauja 15-asis TFAS, nes suma yra nereikšminga. Taip pat, Grupė ir Bendrovė nusprendė pripažinti agentūrų komisinių išlaidas kartu su gaunamomis pajamomis.

2.19. Turto vertės sumažėjimas

Finansinis turtas

Finansinio turto sumažėjimas vertinamas kiekvienai finansinės būklės ataskaitos datai.

Kai paaiškėja, kad Grupė / Bendrovė neatgaus visų suteiktų paskolų ir gautinų sumų pagal sutartus apmokėjimo terminus, finansinio turto, apskaityto amortizuota verte, vertės sumažėjimo ar blogų gautinų sumų nuostoliai yra pripažįstami bendrųjų pajamų ataskaitoje. Ankstesniais laikotarpiais pripažintų vertės sumažėjimo nuostolių atstatymas apskaitomas, kai šių nuostolių sumažėjimas gali būti objektyviai pagrįstas po nurašymo atsitikusiais įvykiais. Toks atstatymas apskaitomas bendrųjų pajamų ataskaitoje. Tačiau padidėjusi apskaitinė vertė yra pripažįstama tik tiek, kad neviršytų amortizuotos vertės, kuri būtų buvusi, jei vertės sumažėjimas nebūtų buvęs apskaitytas.

2 Apskaitos principai (tęsinys)

2.19. Turto vertės sumažėjimas (tęsinys)

Kai yra objektyvių įrodymų, kad egzistuoja nekotiruojamo nuosavybės instrumento, kuris nėra apskaitytas tikrąja verte todėl, kad tikroji vertė negali būti patikimai įvertinta, vertės sumažėjimas, nuostolių suma įvertinama kaip skirtumas tarp apskaitinės vertės ir dabartinės apskaičiuotų pinigų srautų vertės, diskontuotos taikant panašaus finansinio turto rinkos gražos normą.

Kitas turtas (neįskaitant prestižo)

Kito turto vertės sumažėjimas yra įvertinamas tuomet, kai įvykiai ar aplinkybės parodo, kad turto vertė gali neatsipirkti. Kai apskaitinė vertė viršija turto atsipirkimo vertę, vertės sumažėjimas apskaitomas bendrųjų pajamų ataskaitoje. Vertės sumažėjimo, apskaityto ankstesniais laikotarpiais, atstatymas apskaitomas, kai yra požymių, kad pripažinti nuostoliai dėl turto vertės sumažėjimo nebeegzistuoja ar reikšmingai sumažėjo. Atstatymas yra apskaitomas bendrųjų pajamų ataskaitoje tame pačiame straipsnyje, kuriame buvo apskaityti vertės sumažėjimo nuostoliai.

Prestižas

Prestižo vertės sumažėjimas yra vertinamas kiekvienais metais (gruodžio 31 d.) ir kai įvykiai ar aplinkybės parodo, jog prestižo apskaitinė vertė gali būti sumažėjusi. Prestižo vertės sumažėjimas yra nustatomas vertinant kiekvieno su prestižu susijusio įplaukas kuriančio vieneto (ar įplaukas kuriančių vienetų grupės) atsiperkamąją vertę. Kai įplaukas kuriančio vieneto atsiperkamoji vertė yra mažesnė už apskaitinę vertę, pripažįstamas prestižo vertės sumažėjimo nuostolis. Prestižo vertės sumažėjimo nuostoliai negali būti atstatyti būsimaisiais laikotarpiais.

2.20. Įvertinimų naudojimas rengiant finansines ataskaitas

Rengiant finansines ataskaitas pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, vadovybei reikia padaryti tam tikras prielaidas ir įvertinimus, kurie turėjo įtakos pateiktoms turto, įsipareigojimų, pajamų bei sąnaudų sumoms bei neapibrėžtumų atskleidimui. Šių finansinių ataskaitų reikšmingos sritys, kuriose naudojami įvertinimai, apima nusidėvėjimą (2.7 ir 4 pastabos), amortizaciją (2.6 ir 3 pastabos), prestižo vertės sumažėjimo įvertinimą (2.3 ir 3 pastabos), kito turto vertės sumažėjimo įvertinimą (2.17, 5, 6 ir 7, 8 pastabos) ir prielaidos, naudotos įvertinant sukauptų pajamų sumą (7 pastaba). Ateities įvykiai gali pakeisti prielaidas, kuriomis vadovaujantis buvo atlikti šie įvertinimai. Tokių pasikeitimų rezultatas bus apskaitomas finansinėse ataskaitose, kai bus nustatytas.

2.21. Neapibrėžtumai

Neapibrėžti įsipareigojimai nėra pripažįstami finansinėse ataskaitose, išskyrus neapibrėžtus įsipareigojimus, susijusius su verslo jungimais. Jie yra aprašomi finansinėse ataskaitose, išskyrus tuos atvejus, kai tikimybė, kad ekonominę naudą duodantys išteklių bus prarasti, yra labai maža.

Neapibrėžtas turtas finansinėse ataskaitose nėra pripažįstamas, tačiau jis yra aprašomas finansinėse ataskaitose tuomet, kai yra tikėtina, kad bus gautos pajamos arba ekonominė nauda.

2.22. Poataskaitiniai įvykiai

Poataskaitiniai įvykiai, kurie suteikia papildomos informacijos apie Grupės ir Bendrovės padėtų finansinės būklės ataskaitos dieną (koreguojantys įvykiai), finansinėse ataskaitose yra atspindimi. Poataskaitiniai įvykiai, kurie nėra koreguojantys įvykiai, yra aprašomi pastabose, kai jų įtaka yra reikšminga.

2.23. Tarpusavio užskaitos

Sudarant finansines ataskaitas turtas ir įsipareigojimai bei pajamos ir sąnaudos nėra užskaitomos tarpusavyje, išskyrus atvejus, kai atskiras TFAS reikalauja ar leidžia būtent tokį užskaitymą.

2018 M. KONSOLIDUOTOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS

(visos sumos nurodytos tūkstančiais eurų, nebent nurodyta kitaip)

3 Nematerialusis turtas

Grupė

Įsigijimo vertė:

	Prestižas	Programinė įranga	Iš viso
2016 m. gruodžio 31 d. likutis	30 327	884	31 211
Įsigijimai	-	206	206
Nurašymai	-	-	-
2017 m. gruodžio 31 d. likutis	30 327	1 090	31 417
Įsigijimai	-	133	133
Nurašymai	-	(522)	(522)
2018 m. gruodžio 31 d. likutis	30 327	701	31 028

Sukaupta prestižo amortizacija / vertės sumažėjimas:

2016 m. gruodžio 31 d. likutis	-	442	442
Amortizacija per metus	-	200	200
Nurašymai	-	-	-
2017 m. gruodžio 31 d. likutis	-	642	642
Amortizacija per metus	-	154	154
Nurašymai	-	(522)	(522)
2018 m. gruodžio 31 d. likutis	-	274	274

2018 m. gruodžio 31 d. likutinė vertė	30 327	427	30 754
2017 m. gruodžio 31 d. likutinė vertė	30 327	448	30 775
2016 m. gruodžio 31 d. likutinė vertė	30 327	442	30 769

2018 M. KONSOLIDUOTOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS

(visos sumos nurodytos tūkstančiais eurų, nebent nurodyta kitaip)

3 Nematerialusis turtas (tęsinys)

Bendrovė

Įsigijimo vertė:

	Prestižas	Programinė įranga	Iš viso
2016 m. gruodžio 31 d. likutis	30 327	803	31 130
Įsigijimai	-	206	206
Nurašymai	-	(90)	(90)
2017 m. gruodžio 31 d. likutis	30 327	919	31 246
Įsigijimai	-	116	116
Nurašymai	-	(442)	(442)
2018 m. gruodžio 31 d. likutis	30 327	593	30 920

Sukaupta prestižo amortizacija / vertės sumažėjimas:

2016 m. gruodžio 31 d. likutis	-	362	362
Amortizacija per metus	-	198	198
Nurašymai	-	-	-
2017 m. gruodžio 31 d. likutis	-	560	560
Amortizacija per metus	-	126	126
Nurašymai	-	(442)	(442)
2018 m. gruodžio 31 d. likutis	-	244	244

2018 m. gruodžio 31 d. likutinė vertė

30 327   349   30 676

2017 m. gruodžio 31 d. likutinė vertė

30 327   359   30 686

2016 m. gruodžio 31 d. likutinė vertė

30 327   441   30 768

2008 m. rugsėjo 30 d. prijungus UAB „Central European Tour Operator“ prie įmonės UAB „Novaturas“, UAB „Novaturas“ įsigijimo metu atsiradęs prestižas apskaitomas Grupės konsoliduotose ir Bendrovės finansinėse ataskaitose. Prestižas finansinėse ataskaitose yra neamortizuojamas, bet yra vertinamas vertės sumažėjimas.

Prestižo vertės sumažėjimo įvertinimo tikslais 2018 m. ir 2017 m. gruodžio 31 d. prestižas buvo priskirtas AB „Novaturas“ ir bendrai visoms AB „Novaturas“ dukterinėms įmonėms.

2018 m. ir 2017 m. gruodžio 31 d. atsiperkamoji kiekvieno pinigų generuojančio vieneto vertė buvo nustatyta atsižvelgiant į numatomas būsimas pinigines įplaukas pagal vadovybės patvirtintas penkerių metų finansines prognozes. Pagrindinės prielaidos, kuriomis remiantis 2018 m. ir 2017 m. nustatyti prognozuojami pinigų srautai buvo tokios, kaip aprašyta toliau. Atliekant 2018 m. ir 2017 m. grynuosius pinigų generuojančių vienetų vertinimą buvo daroma prielaida, kad komisinių pajamų ir sąnaudų lygis nesikeis, veiklos sąnaudos augs panašiu tempu kaip ir pajamos. Pajamos nuo 2019 m. toliau nuosaikiai augs dėl augančių kainų ir atsigaunančios rinkos. Pinigų srautai po 5 metų laikotarpio buvo ekstrapoliuoti remiantis 2 proc. pastovaus metinio augimo prielaida, kuri atspindi geriausią vadovybės įvertinimą atsižvelgiant į esamą situaciją šiame paslaugų sektoriuje. Diskonto norma buvo įvertinta kiekvienam grynuosius pinigų generuojančiam vienetui atskirai, priklausomai nuo jo vidutinės svertinės kapitalo kainos, ir sudaro 9,7 proc. (prieš mokesčius) 2018 (2017 m. – 8,41 proc.).

Apskaičiavus grynuosius pinigų generuojančių vienetų atsiperkamasias vertes 2018 m. ir 2017 m. gruodžio 31 d., prestižo vertės sumažėjimas nebuvo apskaitytas.

Vadovybė tiki, kad atliekant aukščiau minėtų pinigų generuojančių vienetų atsiperkamosios vertės įvertinimą 2018 m. ir 2017 gruodžio 31 d., nebuvo padaryta tokių aukščiau aprašytų reikšmingų prielaidų, kurių tikėtinas pasikeitimas sąlygotų reikšmingą vertės sumažėjimą.

Grupė ir Bendrovė neturi viduje sukurto ilgalaikio nematerialiojo turto. 2018 m. ir 2017 m. nematerialiojo turto amortizacijos sąnaudos bendrųjų pajamų ataskaitoje yra įtrauktos į veiklos sąnaudas.

2018 m. gruodžio 31 d. programinės įrangos, kuri yra pilnai amortizuota, bet vis dar naudojama Grupės, įsigijimo vertė sudarė 92 tūkst. Eur (323 tūkst. Eur 2017 m. gruodžio 31 d.). 2018 m. gruodžio 31 d. programinės įrangos, kuri yra pilnai amortizuota, bet vis dar naudojama Bendrovės, įsigijimo vertė sudarė 70 tūkst. Eur (323 tūkst. Eur 2017 m. gruodžio 31 d.).

2018 M. KONSOLIDUOTOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS

(visos sumos nurodytos tūkstančiais eurų, nebent nurodyta kitaip)

4 Ilgalaikis materialusis turtas

Grupė	Įrengimai ir įranga	Transporto priemonės	Kitas ilgalaikis turtas	Iš viso
Įsigijimo vertė:				
2016 m. gruodžio 31 d. likutis	150	261	230	641
Įsigijimai	30	45	9	84
Nurašymai	-	(5)	-	(5)
2017 m. gruodžio 31 d. likutis	180	301	239	720
Įsigijimai	65	13	28	106
Nurašymai	(70)	-	(58)	(128)
2018 m. gruodžio 31 d. likutis	175	314	209	698
Sukauptas nusidėvėjimas:				
2016 m. gruodžio 31 d. likutis	125	44	148	317
Nusidėvėjimas per metus	23	51	36	110
Nurašymai	-	(4)	-	(4)
2017 m. gruodžio 31 d. likutis	148	91	184	423
Nusidėvėjimas per metus	28	54	29	111
Nurašymai	(70)	-	(58)	(128)
2018 m. gruodžio 31 d. likutis	106	145	155	406
2018 m. gruodžio 31 d. likutinė vertė	69	169	54	292
2017 m. gruodžio 31 d. likutinė vertė	32	210	55	297
2016 m. gruodžio 31 d. likutinė vertė	25	217	82	324

2018 M. KONSOLIDUOTOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS

(visos sumos nurodytos tūkstančiais eurų, nebent nurodyta kitaip)

4 Ilgalaikis materialusis turtas (tęsinys)

Bendrovė	Įrengimai ir įranga	Transporto priemonės	Kitas ilgalaikis turtas	Iš viso
Įsigijimo vertė:				
2016 m. gruodžio 31 d. likutis	88	251	68	407
Įsigijimai	23	45	1	69
Nurašymai	-	(5)	-	(5)
2017 m. gruodžio 31 d. likutis	111	291	69	471
Įsigijimai	28	14	21	63
Nurašymai	(27)	-	(1)	(28)
2018 m. gruodžio 31 d. likutis	112	305	89	506
Sukauptas nusidėvėjimas:				
2016 m. gruodžio 31 d. likutis	71	64	40	175
Nusidėvėjimas per metus	14	45	8	67
Nurašymai	-	(4)	-	(4)
2017 m. gruodžio 31 d. likutis	85	105	48	238
Nusidėvėjimas per metus	17	47	11	75
Nurašymai	(27)	-	(1)	(28)
2018 m. gruodžio 31 d. likutis	75	152	58	285
2018 m. gruodžio 31 d. likutinė vertė	37	153	31	221
2017 m. gruodžio 31 d. likutinė vertė	26	186	21	233
2016 m. gruodžio 31 d. likutinė vertė	17	187	28	232

Visas Grupės ir Bendrovės ilgalaikis materialusis turtas yra skirtas Grupės ir Bendrovės naudojimui.

Grupės ir Bendrovės ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimo sąnaudos bendrųjų pajamų ataskaitoje 2018 m. ir 2017 m. įtrauktos į veiklos sąnaudas.

Dalis Grupės ir Bendrovės ilgalaikio materialiojo turto, kurio įsigijimo vertė 2018 m. gruodžio 31 d. atitinkamai lygi 189 tūkst. Eur ir 83 tūkst. Eur, buvo visiškai nusidėvėjusi (2017 m. gruodžio 31 d. atitinkamai 173 tūkst. Eur ir 98 tūkst. Eur), tačiau vis dar naudojama veikloje. Nusidėvėjęs turtas naudojamas veikloje yra kompiuterinė ir kita įranga.

2018 M. KONSOLIDUOTOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS

(visos sumos nurodytos tūkstančiais eurų, nebent nurodyta kitaip)

5 Investicijos į dukterines įmones

Gruodžio 31 d. Bendrovės investicijas į dukterines įmones sudarė:

Dukterinė įmonė	2018 m.				2017 m.			
	Įsigijimo savikaina	Valdoma dalis, proc.	Dukterinės įmonės metų grynasis pelnas (nuostoliai)	Dukterinės įmonės nuosavas kapitalas	Įsigijimo savikaina	Valdoma dalis, proc.	Dukterinės įmonės metų grynasis pelnas (nuostoliai)	Dukterinės įmonės nuosavas kapitalas
„Novatours“ SIA	1 073	100	1 021	1 169	1 073	100	1 414	4 048
„Novatours“ OU	1 786	100	2 139	7 720	1 786	100	2 779	7 980
UAB „Aviaturas ir partneriai“	361	100	3	158	361	100	6	155
SRL „Novatours Holidays“	95	100	-	-	95	100	-	-
(Vertės sumažėjimas)	(95)	-	-	-	(95)	-	-	-
Iš viso	3 220				3 220			

2018 m. ir 2017 m. gruodžio 31 d. investicijai į SRL „Novatours Holidays“ buvo apskaitytas vertės sumažėjimas.

2018 m. ir 2017 m. gruodžio 31 d. Bendrovės valdomos SIA „Novatours“, OU „Novatours“ ir UAB „Aviaturas ir partneriai“ akcijos buvo įkeistos bankui AB „DNB bankas“ už išduotą ilgalaikę paskolą (11 pastaba).

6 Išankstiniai apmokėjimai ir ateinančių laikotarpių sąnaudos

	Grupė		Bendrovė	
	2018 m. gruodžio 31 d.	2017 m. gruodžio 31 d.	2018 m. gruodžio 31 d.	2017 m. gruodžio 31 d.
Išankstiniai apmokėjimai ir būsimųjų laikotarpių sąnaudos	9 027	6 106	5 263	2 953
Atimti: vertės sumažėjimą	(166)	(166)	-	-
	8 861	5 940	5 263	2 953

2018 m. ir 2017 m. gruodžio 31 d. Grupės ir Bendrovės didžiausią išankstinių apmokėjimų dalį ir būsimųjų laikotarpių sąnaudų sudarė išlaidos, susijusios su lėktuvo bilietais, viešbučių paslaugomis, vizomis, keltų bilietais ir kitomis paslaugomis. Vertės sumažėjimo abejotiniams išankstiniams apmokėjimams pasikeitimas 2018 m. ir 2017 m. yra įtrauktas į bendrąsias ir administracines sąnaudas.

7 Iš pirkėjų ir kitos gautinos sumos

	Grupė		Bendrovė	
	2018 m. gruodžio 31 d.	2017 m. gruodžio 31 d. (koreguota, 24 pastaba)	2018 m. gruodžio 31 d.	2017 m. gruodžio 31 d.
Iš pirkėjų gautinos sumos, bendraja verte	732	930	439	480
Gautinas PVM	128	98	84	54
Sukauptos pajamos iš valstybinių įstaigų	1 890	2 061	1 094	1 403
Sukauptos tiekėjo nuolaidos	-	-	-	-
Kitos gautinos sumos	10	43	16	17
Atimti: abejotinių gautinų sumų vertės sumažėjimas	(35)	(230)	-	(195)
	2 725	2 902	1 633	1 759

Grupė ir Bendrovė buvo sukaupusi pajamas pagal patvirtintą Turkijos ir Egipto vyriausybės atvykstamojo turizmo skatinimo programą. Remiantis minėta programa, Grupė ir Bendrovė įvertino sukaupimo dydį 2018 m. gruodžio 31 d. Sukaupimas apskaičiuotas pagal patvirtintą metodologiją, įvertinus skrydžių ir turistų skaičių į Turkijos ir Egipto vyriausybės nurodytus kurortus, programos galiojimo laikotarpį, bei fiksuotą, vietinės vyriausybės patvirtintą, skatinimo sumą. Apskaičiuota sukauptų pajamų suma yra geriausias Grupės ir Bendrovės vadovybės įvertinimas 2018 m. gruodžio 31 d. dėl sumos į kurią Grupė ir Bendrovė turi teisę ir kurią tikisi gauti pagal šias programas, remiantis istorine patirtimi (įskaitant mokėjimus, gautus po ataskaitinio laikotarpio) bei turima informacija.

Vertės sumažėjimo abejotinioms gautinoms sumoms pasikeitimas 2018 m. ir 2017 m. yra įtrauktas į bendrąsias ir administracines sąnaudas.

2018 M. KONSOLIDUOTOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS

(visos sumos nurodytos tūkstančiais eurų, nebent nurodyta kitaip)

7 Iš pirkėjų ir kitos gautinos sumos (tęsinys)

Grupės ir Bendrovės gautinų sumų vertės sumažėjimo judėjimas yra toks:

	Grupė Individualiai nustatytas vertės sumažėjimas	Bendrovė Individualiai nustatytas vertės sumažėjimas
2016 m. gruodžio 31 d. likutis	(217)	(195)
Vertės atstatymas, priskaičiuotas per metus	-	-
Nurašytos sumos	-	-
Vertės sumažėjimas, priskaičiuotas per metus	(13)	-
2017 m. gruodžio 31 d. likutis	(230)	(195)
Vertės atstatymas, priskaičiuotas per metus	195	195
Nurašytos sumos	-	-
Vertės sumažėjimas, priskaičiuotas per metus	-	-
2018 m. gruodžio 31 d. likutis	(35)	-

Grupės iš pirkėjų ir kitų gautinų sumų senaties analizė gruodžio 31 d. (atėmus vertės sumažėjimą):

	Gautinos sumos, kurių mokėjimo terminas nėra praėjęs bei kurioms neapskaiytas vertės sumažėjimas	Gautinos sumos, kurių apmokėjimo terminas jau praėjęs, tačiau kurioms nėra apskaiytas vertės sumažėjimas					Iš viso
		mažiau nei 30 dienų	30 – 60 dienų	60 – 90 dienų	90 – 120 dienų	daugiau nei 120 dienų	
2017 m. (koreguota, 24 pastaba)	321	124	40	31	6	221	743
2018 m.	203	168	42	34	10	250	707

Bendrovės iš pirkėjų ir kitų gautinų sumų senaties analizė gruodžio 31 d. (atėmus vertės sumažėjimą):

	Gautinos sumos, kurių mokėjimo terminas nėra praėjęs bei kurioms neapskaiytas vertės sumažėjimas	Gautinos sumos, kurių apmokėjimo terminas jau praėjęs, tačiau kurioms nėra apskaiytas vertės sumažėjimas					Iš viso
		mažiau nei 30 dienų	30 – 60 dienų	60 – 90 dienų	90 – 120 dienų	daugiau nei 120 dienų	
2017 m.	11	111	42	27	1	110	302
2018 m.	79	162	14	29	5	166	455

Iš pirkėjų gautinos sumos yra beprocentės. Paprastai Grupė ir Bendrovė reikalauja klientų apmokėti už kelionę prieš kelionę pradžia.

Išankstiniai apmokėjimai tiekėjams už lėktuvų nuomą ir viešbučius yra apskaiyti ilgalaikių gautinų sumų straipsnyje finansinės būklės ataskaitos.

2018 M. KONSOLIDUOTOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS

(visos sumos nurodytos tūkstančiais eurų, nebent nenurodyta kitaip)

9 Pinigai, pinigų ekvivalentai ir rezervuoti pinigai

	Grupė		Bendrovė	
	2018 m. gruodžio 31 d.	2017 m. gruodžio 31 d.	2018 m. gruodžio 31 d.	2017 m. gruodžio 31 d.
Pinigai banke	3 156	7 929	1 172	3 856
Pinigai kasoje	47	55	12	15
Pinigai kelyje	-	-	-	-
Rezervuoti pinigai	1 500	2 000	1 500	2 000
	4 703	9 984	2 684	5 871

1 500 tūkst. Eur buvo rezervuota bankams iki 2019 m. gruodžio 31 d. dėl išleistų bankinių garantijų kurios yra privalomos kelionių organizatoriams pagal šalies įstatyminę bazę.

10 Rezervai

Privalomasis rezervas

Privalomasis rezervas yra privalomas pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus. Į jį privaloma kasmet pervesti ne mažiau kaip 5 proc. grynojo pelno, kol rezervas pasieks 10 proc. įstatinio kapitalo. Jis gali būti naudojamas tik sukauptiems nuostoliams dengti.

2018 m. ir 2017 m. gruodžio 31 d. Grupės ir Bendrovės privalomas rezervas buvo 29 tūkst. Eur ir buvo pilnai suformuotas.

Užsienio valiutos perskaičiavimo rezervas

Užsienio valiutos perskaičiavimo rezervas sudaromas skirtumams, susidarantiems konsoliduojant užsienio valstybėse veiklą vykdančių dukterinių įmonių finansines ataskaitas.

Valiutų perskaičiavimo skirtumai konsoliduotose finansinėse ataskaitose apskaitomi kaip nuosavas kapitalas tol, kol investicija realizuojama. Realizavus atitinkamą investiciją, sukauptas valiutos perskaičiavimo rezervas perkeliamas į nepaskirstytą rezultatą tuo pačiu laikotarpiu, kai pripažįstamas šios investicijos realizavimo pelnas ar nuostoliai.

Pinigų srautų apsidraudimo rezervas

Šis rezervas yra faktinė išvestinių finansinių priemonių, kurias Grupė ir Bendrovė naudoja, kad užtikrintų pinigų srautus iš aviacinio kuro ir užsienio valiutos keitimo (USD) pokyčių rizikos ataskaitinių datų, tikroji vertė. Rezervas apskaitomas pagal 39 TAS reikalavimus.

11 Paskolos

	Grupė		Bendrovė	
	2018 m. gruodžio 31 d.	2017 m. gruodžio 31 d.	2018 m. gruodžio 31 d.	2017 m. gruodžio 31 d.
Ilgalaikės paskolos				
AB „DNB bankas“ paskola, metinė palūkanų norma - 3 mėn. EURIBOR +3,50 proc.	8 000	14 000	8 000	14 000
OU „Novatours“ paskola, metinė palūkanų norma – 3 mėn. EURIBOR + 2.68 proc.	-	-	12 000	12 000
Ilgalaikių paskolų iš viso	8 000	14 000	20 000	26 000
Atimti: ilgalaikių paskolų einamųjų metų dalis	(2 000)	(14 000)	(2 000)	(14 000)
	6 000	-	18 000	12 000
Trumpalaikės paskolos				
SIA „Novatours“ paskola, metinė palūkanų norma – 3,08 proc.	-	-	2 000	-
SIA „Novatours“ paskola (Eur), vienos nakties trukmės	-	-	-	6 826
Ilgalaikių paskolų einamųjų metų dalis	2 000	14 000	-	-
	2 000	14 000	2 000	6 826

2018 M. KONSOLIDUOTOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS

(visos sumos nurodytos tūkstančiais eurų, nebent nenurodyta kitaip)

11 Paskolos (tęsinys)

Metų pabaigoje negrąžintų paskolų palūkanų svertinis vidurkis:

	Bendrovė	
	2018 m.	2017 m.
Trumpalaikės paskolos	3,08 proc.	-
Ilgalaikės paskolos	3,5 proc.	3,5 proc.

2018 ir 2017 m. dalis Bendrovės trumpalaikių paskolų buvo be palūkanų, kadangi dėl šių paskolų labai trumpo termino, palūkanos nebūtų reikšmingos.

Ilgalaikių paskolų grąžinimo terminai:

Metai	Grupė		Bendrovė	
	2018 m. gruodžio 31 d.	2017 m. gruodžio 31 d.	2018 m. gruodžio 31 d.	2017 m. gruodžio 31 d.
2018 m.	-	14 000	-	14 000
2019 m.	2 000	-	2 000	-
2020 m.	6 000	-	6 000	-
2021 m.	-	-	-	-
Vėliau	-	-	12 000	12,000
	8 000	14 000	20 000	26 000

Gruodžio 31 d. negrąžintų paskolų dalis nacionaline ir užsienio valiutomis:

Paskolos valiuta:	Grupė		Bendrovė	
	2018 m. gruodžio 31 d.	2017 m. gruodžio 31 d.	2018 m. gruodžio 31 d.	2017 m. gruodžio 31 d.
EUR	8 000	14 000	22 000	32 826
	8 000	14 000	22 000	32 826

2018 m. ir 2017 m. gruodžio 31 d. Bendrovės valdomos SIA „Novatours“, OU „Novatours“ ir UAB „Aviaturas ir partneriai“ akcijos buvo įkeistos bankui AS Luminor bankas už išduotą ilgalaikę paskolą (5 pastaba).

2018 m. gruodžio 31 d. Grupė ir Bendrovė neturėjo nepanaudotų kreditų limitų

2015 m. lapkričio mėnesį Bendrovė kartu su AS Luminor bankas pasirašė susitarimą dėl ilgalaikės paskolos suteikimo. Ilgalaikės paskolos suma yra 8 000 tūkst. Eur, kurios grąžinimo terminas 2020 m. spalio 31 d.

Pagal banko kredito ir paskolos sutartis, Grupė privalo laikytis finansinių ir nefinansinių rodiklių. Nuosavo Kapitalo Rodiklis negali būti mažesnis nei 30 proc. Gryniosios Finansinės Skolos ir EBITDA Santykis – EBITDA turi būti teigiama, o Santykis turi būti ne didesnis nei 2.00. 2018 m. gruodžio 31 d. Grupė atitiko rodiklių reikalavimus.

2017 m. paskolos sutarties pažeidimas

Pagal banko kredito ir paskolos sutartis, Grupė ir Bendrovė privalo laikytis finansinių ir nefinansinių rodiklių. 2017 m. gruodžio 31 d. Bendrovė neatitiko 30 proc. nuosavybės santykio finansinio įsipareigojimo, numatyto paskolos sutartyje su AS Luminor bankas, kurio balansinė vertė yra 14,0 mln. Eur. Pažeidimas atsirado dėl paskolos sutarties pakeitimo pasirašymo atidėjimo. Skolintojas nepareikalavo pagreitinto paskolos grąžinimo ir Bendrovė 2018 m. vasario mėn. gavo banko patvirtinimą dėl sankcijų netaikymo. Dėl to Bendrovė ir Grupė pergrupavo ilgalaikę paskolos dalį į trumpalaikę 2017 m. gruodžio 31 d. Be to, buvo pasirašytas paskolos sutarties pakeitimas 2018 m. vasario 7 d., kuris 2018 m. pirmąjį ketvirtį sumažino tokį nuosavybės santykio reikalavimą iki 27 proc. (antrąjį ketvirtį – 30 proc.) ir pakeitė paskolos grąžinimo grafiką. Vadovybė sugriežtino procedūras, kad būtų kontroliuojama, ar laikomasi banko įsipareigojimų, siekiant užtikrinti, kad tokios aplinkybės nepasikartotų.

2018 M. KONSOLIDUOTOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS

(visos sumos nurodytos tūkstančiais eurų, nebent nurodyta kitaip)

12 Kiti trumpalaikiai įsipareigojimai ir sukauptos sąnaudos

	Grupė		Bendrovė	
	2018 m. gruodžio 31 d.	2017 m. gruodžio 31 d.	2018 m. gruodžio 31 d.	2017 m. gruodžio 31 d.
Su darbo santykiais susiję įsipareigojimai	263	268	141	169
Mokėtini mokesčiai (išskyrus pelno mokesčių)	55	246	2	198
Kitos mokėtinos sumos ir sukauptos sąnaudos	1 885	2 384	926	1 664
	2 203	2 898	1 069	2 031

Kiti trumpalaikiai įsipareigojimai yra be palūkanų bei apmokami per 1-90 dienų.

13 Pardavimo pajamos

	Grupė		Bendrovė	
	2018 m.	2017 m.	2018 m.	2017 m.
Kelionės lėktuvu	157 977	120 567	85 296	63 460
Kelionės autobusu	2 933	3 785	2 933	3 785
Pažintinės kelionės lėktuvu	1 564	1 590	1 422	1 590
Kiti pardavimai	19 558	15 205	15 501	12 395
	182 032	141 147	105 152	81 230

14 Pardavimo savikaina

	Grupė		Bendrovė	
	2018 m.	2017 m.	2018 m.	2017 m.
Skrydžių savikaina	132 841	94 748	75 053	51 527
Kelionių autobusu savikaina	2 632	3 351	2 632	3 351
Pažintinių kelionių lėktuvu savikaina	1 232	1 104	1 116	1 104
Kitų pardavimų savikaina	19 048	15 142	12 594	10 418
	155 753	114 345	91 395	66 400

15 Pardavimo, bendrosios ir administracinės sąnaudos

	Grupė		Bendrovė	
	2018 m.	2017 m. (koreguota, 24 pastaba)	2018 m.	2017 m.
Pardavimo sąnaudos				
Agentūrų komisiniai	9 652	7 363	4 864	3 757
Darbo užmokestis ir susiję mokesčiai	2 431	2 197	1 237	1 081
Reklamos ir marketingo sąnaudos	1 229	982	692	583
Nusidėvėjimas ir amortizacija	19	52	15	50
Biuro nuomos ir išlaikymo sąnaudos	212	192	71	68
Komandiruočių sąnaudos	48	57	30	34
Transporto sąnaudos	31	42	14	27
Reprezentacinės sąnaudos	48	51	40	37
Komunikacijų sąnaudos	46	47	19	17
Kvalifikacijos kėlimo sąnaudos	7	6	7	5
Kita	69	28	(366)*	(219)*
	13 792	11 017	6 623	5 440

* Aukščiau nurodytos sumos yra neigiamos, nes Bendrovė kai kurias išlaidas paskirsto kitoms dukterinėms įmonėms.

2018 M. KONSOLIDUOTOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS

(visos sumos nurodytos tūkstančiais eurų, nebent nenurodyta kitaip)

15 Pardavimo, bendrosios ir administracinės sąnaudos (tęsinys)

	Grupė		Bendrovė	
	2018 m.	2017 m.	2018 m.	2017 m.
Bendrosios ir administracinės sąnaudos				
Darbo užmokestis ir susiję mokesčiai	2 280	2 331	1 659	1 761
Konsultacijų sąnaudos	558	364	251	213
Nusidėvėjimas ir amortizacija	247	258	186	214
Biuro nuomos ir išlaikymo sąnaudos	116	112	70	61
Komandiruočių sąnaudos	104	121	91	102
Transporto sąnaudos	71	84	59	58
Reprezentacinės sąnaudos	118	73	78	42
Komunikacijų sąnaudos	45	46	29	28
Kvalifikacijos kėlimo sąnaudos	14	8	11	2
Kita	1 303	1 881	835	674
	4 856	5 278	3 269	3 155

2017 m. atliktas tyrimas atskleidė netinkamą vadovų elgesį ir neteisingą apskaitą dukterinėje įmonėje Estijoje. Keletas pagrindinių dukterinės įmonės darbuotojų gavo didesnes atlyginimų išmokas, kurių nepatvirtino motininės įmonės atsakingi asmenys. Kai kurios sumos buvo sumokėtos išorės šalims (kai kurios iš jų tiesiogiai ar netiesiogiai priklauso darbuotojams, padariusiems piktnaudžiavimą dukterinėje įmonėje) galimai padarant žalą bendrovei. 2017 m. laikotarpiu Grupei padaryta žala buvo 534 tūkst. Eur, šios išlaidos pateiktos „Kita“ eilutėje. Nustačius faktą, darbuotojai, dalyvavę tariamai neteisėtoje veikloje, buvo pašalinti iš bendrovės. Buvo atnaujintos vidaus darbo taisyklės, jog ateityje būtų išvengta netinkamo elgesio. Grupė yra padavusi keletą ieškinių teismui prieš buvusius darbuotojus dėl padarytos žalos atlyginimo, bet nėra prisipažinusi galimos naudos.

2018 m. ir 2017 m. gruodžio 31 d. Grupė ir Bendrovė turėjo sudariusi keletą biurų ir automobilių veiklos nuomos sutarčių. Nuomos sąlygose nėra numatyta apribojimų Grupės ir Bendrovės veiklai, susijusiai su dividendais, papildomomis skolomis ar papildoma ilgalaikė nuoma.

Minimalias nuomos įmokas ateityje pagal sudarytas neatšaukiamas veiklos nuomos sutartis sudaro:

	Grupė		Bendrovė	
	2018 m.	2017 m.	2018 m.	2017 m.
Per vienerius metus	187	188	102	131
Nuo vienerių iki penkerių metų	496	391	412	32
Po penkerių metų	-	269	-	-
	683	848	514	163

	Grupė		Bendrovė	
	2018 m.	2017 m.	2018 m.	2017 m.
Nuomos mokėjimais, pripažįstami sąnaudomis	228	216	91	86
	228	216	91	86

2018 M. KONSOLIDUOTOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS

(visos sumos nurodytos tūkstančiais eurų, nebent nurodyta kitaip)

16 Finansinės pajamos (sąnaudos) – grynasis rezultatas

	Grupė		Bendrovė	
	2018 m.	2017 m.	2018 m.	2017 m.
Palūkanų pajamos	1	-	-	-
Pelnas iš valiutos kurso pasikeitimo	819	563	164	253
Kitos finansinės veiklos pajamos (įskaitant baudas ir delspinigius)	-	1	6 300	-
Finansinės pajamos	820	564	6 464	253
Palūkanų sąnaudos	(488)	(566)	(779)	(782)
Išvestinių finansinių priemonių nuostolis	-	(127)	-	(127)
Nuostoliai dėl valiutos kurso pasikeitimo	(1 382)	(1 036)	(483)	(748)
Kitos finansinės veiklos sąnaudos	(3)	(1)	-	(1)
Finansinės veiklos sąnaudos	(1 873)	(1 730)	(1 262)	(1 658)
	(1 053)	(1 166)	5 202	(1 405)

17 Pelno mokestis

	Grupė		Bendrovė	
	2018 m.	2017 m.	2018 m.	2017 m.
Pelno mokesčio sąnaudų pajamų komponentai				
Ataskaitinių metų pelno mokesčio sąnaudos	675	431	29	161
Atidėtojo mokesčio (pajamos) sąnaudos	500	553	500	555
Pelno mokesčio (pajamos) sąnaudos, apskaitytos bendrųjų pajamų ataskaitoje	1 175	984	529	716

	Grupė		Bendrovė	
	2018 m.	2017 m.	2018 m.	2017 m.
Atidėtojo mokesčio turtas				
Keliami mokesstiniai nuostoliai	61	129	61	129
Investicijų ir gautinų paskolų vertės sumažėjimas	-	-	-	-
Gautinų sumų vertės sumažėjimas	5	34	-	29
Išvestinių finansinių priemonių nerealizuotas nuostolis	239	-	239	-
Kiti sukaupimai	28	121	11	111
Atidėtojo mokesčio turtas prieš realizacinės vertės sumažėjimą	333	284	311	269
Atidėtojo mokesčio įsipareigojimas				
Prestižo amortizacija	(3,108)	(2,805)	(3,108)	(2,805)
Išvestinių finansinių priemonių nerealizuotas pelnas	-	(85)	-	(85)
Atidėtojo mokesčio įsipareigojimas	(3,108)	(2,890)	(3,108)	(2,890)
Atidėtasis mokestis, grynąją verte	(2,775)	(2,606)	(2,797)	(2,621)
Atidėtojo mokesčio turtas	6	6	-	-
Atidėto mokesčio įsipareigojimas	(2,781)	(2,606)	(2,797)	(2,621)

Grupės atidėtojo mokesčio turtas ir įsipareigojimai buvo užskaityti tarpusavyje ta suma, kuri yra susijusi su ta pačia mokesčių administravimo institucija ir tuo pačiu apmokestinamuoju subjektu.

Bendrovės ir Grupės sukaupti mokesstiniai nuostoliai gali būti keliami neribotai į ateities laikotarpius.

2018 M. KONSOLIDUOTOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS

(visos sumos nurodytos tūkstančiais eurų, nebent nurodyta kitaip)

17 Pelno mokestis (tęsinys)

2018 m. ir 2017 m. atidėtojo mokesčio turtas ir įsipareigojimai Lietuvoje veikiančioms įmonėms buvo apskaitomi naudojant 15 proc. tarifą. 2017 m. Latvijoje veikiančios bendrovės atidėtieji mokesčiai buvo apskaičiuoti naudojant 15 proc. mokesčio tarifą.

Nuo 2018 m. sausio 1 d. Latvijos įmonės ir nuolatinės buveinės neapmokestinamos pelno mokesčiu, jei pelnas yra išlaikomas. Pajamos apmokestinamos, kai jos paskirstomos kaip dividendai ar kita forma. Taikytinas pelno mokesčio tarifas yra 20 proc. Kadangi apmokestinimo objektas yra skirstomas pelnas, o ne laikotarpio pelnas, nėra laikinųjų skirtumų tarp turto ir įsipareigojimų apskaitinių bei mokesčių verčių, kurie sąlygotų atidėtojo pelno mokesčio turto ar įsipareigojimo pripažinimą.

Estijoje veikiančios dukterinės įmonės pelnui taikomas 0 proc., jeigu jis yra paliekamas įmonėje. Jei vadovybė priimtų sprendimą paskirstyti OU „Novatours“ (Estija) visą sukauptą nepaskirstytą pelną 2018 m. gruodžio 31 d., kuris sudaro 7 720 tūkst. Eur, ir išmokėti dividendus, įmonių pajamų mokesčio įsipareigojimas sudarytų 1 544 tūkst. Eur. Įmonių pajamų mokesčio įsipareigojimas apskaičiuotas naudojant 20/80 mokesčio tarifą paskirstytinam pelnui.

Grupės laikinų skirtumų prieš ir po mokesstinės įtakos pasikeitimai buvo tokie:

	2017 m. gruodžio 31 d. likutis	Pripažinta pelne (nuostolyje)	Pripažinta kitose bendrose pajamose	2018 m. gruodžio 31 d. likutis
Keliami mokesstiniai nuostoliai	859	(453)	-	406
Investicijų ir suteiktų paskolų vertės sumažėjimas	-	-	-	-
Atidėjimai abejotinoms skoloms	230	(195)	-	35
Prestižo ir kito nematerialaus turto amortizacija	(18 702)	(2 021)	-	(20 723)
Išvestinės finansinės priemonės	(569)	-	2 159	1 590
Kiti sukaupimai	811	(622)	-	189
Laikinių skirtumų iš viso prieš realizacinės vertės sumažėjimą	(17 371)	(3 291)	2 159	(18 503)
Atimti: atidėjimus	-	-	-	-
Laikinių skirtumų iš viso	(17 371)	(3 291)	2 159	(18 503)
Atidėtasis mokestis, grynąja verte	(2 606)	(493)	324	(2 775)

Bendrovės laikinų skirtumų prieš ir po mokesstinės įtakos pasikeitimai buvo tokie:

	2017 m. gruodžio 31 d. likutis	Pripažinta pelne (nuostolyje)	Pripažinta kitose bendrose pajamose	2018 m. gruodžio 31 d. likutis
Keliami mokesstiniai nuostoliai	859	(453)	-	406
Investicijų ir gautinų paskolų vertės sumažėjimas	1 495	-	-	1 495
Atidėjimai abejotinoms skoloms	195	(195)	-	-
Išvestinės finansinės priemonės	(569)	-	2 159	1 590
Kiti sukaupimai	744	(665)	-	79
Prestižo amortizacija	(18 702)	(2 021)	-	(20 723)
Laikinių skirtumų iš viso prieš realizacinės vertės sumažėjimą	(15 978)	(3 334)	2 159	(17 153)
Atimti: atidėjimus	(1 495)	-	-	(1 495)
Laikinių skirtumų iš viso	(17 473)	(3 334)	2 159	(18 648)
Atidėtasis mokestis, grynąja verte	(2 621)	(500)	324	(2 797)

2018 M. KONSOLIDUOTOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS

(visos sumos nurodytos tūkstančiais eurų, nebent nurodyta kitaip)

17 Pelno mokestis (tęsinys)

Grupės laikinių skurtumų prieš ir po mokestinės įtakos pasikeitimai buvo tokie:

	2016 m. gruodžio 31 d. likutis	Pripažinta pelne (nuostolyje)	Pripažinta kitose bendrose pajamose	2017 m. gruodžio 31 d. likutis
Keliami mokestiniai nuostoliai	3 366	(2 507)	-	859
Investicijų ir suteiktų paskolų vertės sumažėjimas	1	(1)	-	-
Atidėjimai abejotinoms skoloms	217	13	-	230
Prestižo ir kito nematerialaus turto amortizacija	(16 680)	(2 022)	-	(18 702)
Išvestinės finansinės priemonės	(478)	127	(218)	(569)
Kiti sukauptimai	107	704	-	811
Laikinių skurtumų iš viso prieš realizacinės vertės sumažėjimą	(13 467)	(3 686)	(218)	(17 371)
Atimti: atidėjimus	(20)	20	-	-
Laikinių skurtumų iš viso	(13 487)	(3 666)	(218)	(17 371)
Atidėtasis mokestis, grynąja verte	(2 023)	(550)	(33)	(2 606)

Bendrovės laikinių skurtumų prieš ir po mokestinės įtakos pasikeitimai buvo tokie:

	2016 m. gruodžio 31 d. likutis	Pripažinta pelne (nuostolyje)	Pripažinta kitose bendrose pajamose	2017 m. gruodžio 31 d. likutis
Keliami mokestiniai nuostoliai	3 366	(2 507)	-	859
Investicijų ir suteiktų paskolų vertės sumažėjimas	1 495	-	-	1 495
Atidėjimai abejotinoms skoloms	195	-	-	195
Prestižo ir kito nematerialaus turto amortizacija	(478)	127	(218)	(569)
Išvestinės finansinės priemonės	41	703	-	744
Kiti sukauptimai	(16 680)	(2 022)	-	(18 702)
Laikinių skurtumų iš viso prieš realizacinės vertės sumažėjimą	(12 061)	(3 699)	(218)	(15 978)
Atimti: atidėjimus	(1 495)	-	-	(1 495)
Laikinių skurtumų iš viso	(13 556)	(3 699)	(218)	(17 473)
Atidėtasis mokestis, grynąja verte	(2 033)	(555)	(33)	(2 621)

Pelno mokesčio sąnaudų suma gali būti suderinta su pelno mokesčio sąnaudomis, apskaičiuotomis taikant įstatyme numatytą pelno mokesčio tarifą Grupės ir Bendrovės pelnui prieš pelno mokestį:

	Grupė		Bendrovė	
	2018 m.	2017 m.	2018 m.	2017 m.
Pelno mokesčio sąnaudos (pajamos) apskaičiuotos taikant 15 proc. tarifą	1 016	1 370	1 362	725
Skirtingo pelno mokesčio tarifo taikytino užsienio dukterinėms įmonėms įtaka.	(348)	(390)	-	-
Atidėtojo mokesčio turto vertės sumažėjimo pasikeitimas	-	3	-	-
Neatskaitytinos išlaidos mokesčių tikslais (neapmokestinamos pajamos)	507	1	(833)	(9)
Pelno mokesčio sąnaudos bendrųjų pajamų ataskaitoje	1 175	984	529	716

2018 M. KONSOLIDUOTOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS

(visos sumos nurodytos tūkstančiais eurų, nebent nurodyta kitaip)

18 Finansinis turtas ir įsipareigojimai, ir rizikos valdymas

Kredito rizika

Grupės ir Bendrovės kredito rizika yra gana žema, kadangi pagrindiniai reikalaujama apmokėti už kelionę prieš kelionės pradžią. Be to kelionių agentūroms, per kurias yra vykdomi visi pagrindiniai pardavimai, yra suteikti kredito limitai. Jais siekiama, kad kelionių agentūros laiku atsiskaitytų. Joms viršijus nustatytą kredito limitą, rezervacinė sistema automatiškai blokuoja jų pardavimus.

Grupė ir Bendrovė nesuteikia garantijų už kitų šalių prievolės. Didžiausią kredito riziką sudaro kiekvieno finansinio turto vieneto balansinė vertė, įskaitant išvestines finansines priemones finansinės būklės ataskaitoje, jeigu tokių yra. Todėl Grupės ir Bendrovės vadovybė mano, jog maksimali rizika yra lygi iš pirkėjų ir kitų gautinų sumų sumai, atėmus pripažintus vertės sumažėjimo nuostolius finansinės būklės ataskaitoje sudarymo dieną. Be to, 2018 m. ir 2017 m. gruodžio 31 d. atlikta Grupės ir Bendrovės pradelstų skolų analizė rodo, kad nėra reikšmingų skolų, pradelstų daugiau kaip 90 dienų, išskyrus sukauptas pajamas (7 pastaba), kurių atgavimo periodas nėra apibrėžtas finansinių ataskaitų sudarymo datą.

Palūkanų normos rizika

2018 m. gruodžio 31 d. didesnę Grupės ir Bendrovės paskolų dalį sudarė paskola su kintama palūkanų norma, kuri yra susijusi su EURIBOR ir sukuria palūkanų normos riziką. 2018 m. ir 2017 m. gruodžio 31 d. Grupė ir Bendrovė neturėjo jokių finansinių priemonių, kurių paskirtis būtų valdyti palūkanų normos svyravimo riziką.

Žemiau pateiktos jautrumo analizės buvo nustatytos remiantis AS Luminor bankas paskolų su kintama palūkanų norma rodikliu ataskaitinio laikotarpio pabaigoje. Analizė parengta darant prielaidą, kad įsipareigojimų neįvykdymo suma ataskaitinio laikotarpio pabaigoje buvo neapmokėta už visus metus. 50 procentinių punktų padidėjimas arba sumažėjimas Bendrovės vadovybės vidiniams tikslams naudojamas sekti palūkanų normos riziką ir tas pasikeitimas atspindi potencialiai galimą palūkanų normos pasikeitimą.

Palūkanų normos padidėjimas arba sumažėjimas 50 procentinių punktų, Grupės rezultatus įtakotų taip (kitoms prielaidoms išlikus nepakitus):

- 2018 m. gruodžio 31 d. pasibaigusiu metų pelnas sumažėtų / padidėtų 40 tūkst. Eur (2017 m. – sumažėtų / padidėtų 70 tūkst. Eur). Tie svyravimai didžiają dalimi susiję su paskolų sutartimis, turinčiomis kintamas palūkanų normas.

Užsienio valiutos rizika

Užsienio valiutos rizikai valdyti Grupė ir Bendrovė daugiausia sudaro sutartis eurais, tiek Latvijoje, tiek Estijoje esančių dukterinių įmonių funkcinė valiuta yra euras.

2010 m. gruodžio mėn. Bendrovė, siekdama sumažinti Eur/USD valiutos kurso bei aviacinio kuro kainos svyravimo riziką, pradėjo naudotis išvestinėmis finansinėmis priemonėmis, padedančiomis valdyti tokią užsienio valiutos bei žaliavos riziką. Buvo sudaryti išankstiniai „forward“, ateities „future“ ir pasirinkimo „option“ sandoriai. Nuo 2014 m. sausio 1 d. Grupė ir Bendrovė pradėjo naudotis išvestinėmis finansinėmis priemonėmis, kurioms taikoma apsidraudimo apskaita (8 pastaba).

Gruodžio 31 d. Grupės ir Bendrovės piniginis turtas ir piniginiai įsipareigojimai skirtingomis valiutomis buvo tokie (eurų ekvivalentas):

Grupė	2018 m.		2017 m.	
	Turtas	Įsipareigojimai	Turtas	Įsipareigojimai
Eurais	7 677	19 231	13 979	23 131
JAV doleriais	46	-	16	280
Indijos rupijomis	-	-	-	-
Tuniso dinarais	-	-	-	-
Tailando batais	-	-	8	252
	7 723	19 231	14 003	23 663

Bendrovė	2018 m.		2017 m.	
	Turtas	Įsipareigojimai	Turtas	Įsipareigojimai
Eurais	5 915	31 124	20 184	31 205
JAV doleriais	46	-	16	97
Indijos rupijomis	-	-	-	-
Tuniso dinarais	-	-	-	4
Tailando batais	-	-	8	164
	5 961	31 124	20 208	31 470

2018 M. KONSOLIDUOTOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS

(visos sumos nurodytos tūkstančiais eurų, nebent nurodyta kitaip)

18 Finansinis turtas ir įsipareigojimai, ir rizikos valdymas (tęsinys)

Toliau pateiktoje lentelėje atskleidžiamos Grupės ir Bendrovės pelno prieš mokesčius jautrumas galimiems valiutų kursų pokyčiams, visus kitus kintamuosius laikant konstantomis atsižvelgiant į piniginio turto ir įsipareigojimų tikrųjų verčių pokyčius bei neįvertinus turimų apsidraudimo instrumentų efekto:

	Grupė		Bendrovė	
	Valiutų kurso padidėjimas / sumažėjimas	Įtaka pelnui prieš mokesčius	Valiutų kurso padidėjimas / sumažėjimas	Įtaka pelnui prieš mokesčius
2018 m.				
JAV doleriais	(10%)	(20)	(10%)	14
JAV doleriais	10%	20	10%	(14)
2017 m.				
JAV doleriais	(10%)	(15)	(10%)	10
JAV doleriais	10%	15	10%	(10)

Finansinio turto ir įsipareigojimų tikroji vertė

Kiekvienos rūšies finansiniam turtui ir įsipareigojimams įvertinti yra naudojami tokie metodai ir prielaidos:

- Trumpalaikių prekybos, susijusių šalių ir kitų gautinų sumų, trumpalaikių prekybos skolų, susijusių šalių ir kitų skolų, trumpalaikių skolų apskaitinė vertė yra artima jų tikrajai vertei.
- Ilgalaikių skolų tikroji vertė nustatoma vadovaujantis tokios pat ar panašios paskolos rinkos kaina arba palūkanų norma, kuri yra taikoma tuo metu tokio pat termino skoloms. Ilgalaikių skolų, už kurias mokamos kintamos palūkanos, tikroji vertė yra artima jų apskaitinei vertei. Ilgalaikių skolų, už kurias mokamos fiksuotos palūkanos, tikroji vertė vertinama diskontavus būsimus pinigų srautus, taikant rinkos palūkanų normą.
- Išvestinių finansinių priemonių tikroji vertė yra apibrėžiama kaip 2 lygis, pagrįstas rinkos pastebimais ištekliais.

2018 m. ir 2017 m. tarp lygių nebuvo jokių finansinių priemonių judėjimo.

Žemiau yra pateiktas visų Bendrovės finansinių instrumentų balansinės ir tikrosios vertės palyginimas pagal kategorijas, kurios yra pateiktos finansinėse ataskaitose:

	Balansinė vertė		Tikroji vertė	
	2018 m. gruodžio 31 d.	2017 m. gruodžio 31 d. (koreguota, 24 pastaba)	2018 m. gruodžio 31 d.	2017 m. gruodžio 31 d.
Finansinis turtas				
Rezervuoti pinigai	1 500	2 000	1 500	2 000
Pinigai ir pinigų ekvivalentai	3 203	7 984	3 203	7 984
Iš pirkėjų gautinos sumos	697	700	697	700
Kitas trumpalaikis finansinis turtas	200	569	200	569
Kitos gautinos sumos	2 028	2 104	2 028	2 104
Finansiniai įsipareigojimai				
Įsiskolinimai, kuriems nustatytos palūkanos	8 000	14 000	8 000	14 000
Prekybos skolos (įskaitant prekybos skolas susijusioms šalims)	4 611	3 882	4 611	3 882
Kiti trumpalaikiai ir ilgalaikiai finansiniai įsipareigojimai	1 590	-	1 590	-
Kiti trumpalaikiai įsipareigojimai ir sukauptos sąnaudos	2 203	2 384	2 203	2 384

2018 M. KONSOLIDUOTOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS

(visos sumos nurodytos tūkstančiais eurų, nebent nurodyta kitaip)

18 Finansinis turtas ir įsipareigojimai, ir rizikos valdymas (tęsinys)

Žemiau pateiktas Bendrovės finansinių priemonių, kurios yra įtrauktos į finansines ataskaitas, balansinių verčių ir tikrosios vertės palyginimas:

	Balansinė vertė		Tikroji vertė	
	2018 m. gruodžio 31 d.	2017 m. gruodžio 31 d.	2018 m. gruodžio 31 d.	2017 m. gruodžio 31 d.
Finansinis turtas				
Pinigai ir pinigų ekvivalentai	2 684	5 871	2 684	5 871
Iš susijusių šalių gautinos sumos	1 288	11 508	1 288	11 508
Iš pirkėjų gautinos sumos	439	285	439	285
Kitas trumpalaikis finansinis turtas	200	569	200	569
Kitos gautinos sumos	1 194	1 420	1 194	1 420
Finansiniai įsipareigojimai				
Įsiskolinimai, kuriems nustatytos palūkanos	22 000	26 000	22 000	26 000
Trumpalaikės paskolos, kurioms nenustatytos palūkanos	-	6 826	-	6 826
Prekybos skolas (įskaitant prekybos skolas susijusioms šalims)	3 637	8 611	3 637	8 611
Kiti trumpalaikiai ir ilgalaikiai finansiniai įsipareigojimai	1 590	-	1 590	-
Kiti trumpalaikiai įsipareigojimai ir sukauptos sąnaudos	1 069	1 664	1 069	1 664

Grupės finansinio turto ir įsipareigojimų balansinė vertė yra maždaug lygi jų tikrajai vertei nes gautinos sumos yra gana trumpalaikės, o sumos nėra reikšmingos, mokėtinos sumos yra gana trumpalaikės, o skolinimosi palūkanų norma laikoma rinkos sąlygomis, be reikšmingo poveikio balanso straipsnių vertei.

Likvidumo valdymas

Grupės ir Bendrovės politika yra palaikyti pakankamą grynųjų pinigų ir grynųjų pinigų ekvivalentų kiekį arba užsitikrinti finansavimą atitinkamo kiekio kredito linijų pagalba, siekiant įvykdyti savo strateginiuose planuose numatytus įsipareigojimus. Likvidumo rizika yra valdoma planuojant Grupės ir Bendrovės pinigų srautus.

Grupės likvidumo (trumpalaikio turto iš viso / per vienerius metus mokėtinų sumų ir įsipareigojimų iš viso) ir skubaus padengimo ((trumpalaikio turto iš viso – atsargos) / per vienerius metus mokėtinų sumų ir įsipareigojimų iš viso) rodikliai 2018 m. gruodžio 31 d. atitinkamai buvo 0,68 ir 0,68 (2017 m. gruodžio 31 d. atitinkamai buvo 0,58 ir 0,58). Bendrovės likvidumo ir skubaus padengimo rodikliai 2018 m. gruodžio 31 d. atitinkamai buvo 0,70 ir 0,70 (2017 m. gruodžio 31 d. atitinkamai buvo 0,62 ir 0,62).

2018 m. gruodžio 31 d. Grupės trumpalaikiai įsipareigojimai viršija trumpalaikį turtą 7 985 tūkst. Eur. Grupės ir Bendrovės finansinės ataskaitos yra sudarytos remiantis veiklos tęstinumo principu. Grupės vadovybės veiklos tęstinumo vertinimas remiasi šiomis pagrindinėmis prielaidomis:

- 2019 m. pagrindinis Grupės tikslas - veikti pelningai ir generuoti teigiamus pinigų srautus. Vadovybė planuoja, kad 2019 m. Grupės veiklos pinigų srautai bus ne mažesni nei faktiniai veiklos pinigų srautai 2018 m. Grupės vadovybė tikisi, kad 2019 m. planas bus pasiektas, atsižvelgiant į faktinius tarpinius 2019 m. veiklos rezultatus.
- Nemaža dalis iš 24 692 tūkst. Eur, trumpalaikių įsipareigojimų, apskaitytų 2018 m. gruodžio 31 d. yra susiję su iš klientų gautais avansais, kurie nereikalauja grąžinimo bei bus panaudoti suteikus paslaugą ateityje. Dalis būsimųjų paslaugų teikimo sąnaudų yra iš anksto apmokėta tiekėjams (2018 m. gruodžio 31 d. – 8 861 Eur).

Apibendrinant, Grupė ir Bendrovė kreditų grąžinimams planuoja naudoti piniginius srautus, sugeneruotus iš veiklos pelno. Bendrovės veiklos tęstinumas yra vertinamas Grupės kontekste, kadangi Bendrovė gali naudotis dukterinių įmonių laisvais finansiniais resursais.

2018 M. KONSOLIDUOTOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS

(visos sumos nurodytos tūkstančiais eurų, nebent nurodyta kitaip)

18 Finansinis turtas ir įsipareigojimai, ir rizikos valdymas (tęsinys)

Žemiau pateikta lentelė apibendrina Grupės finansinių įsipareigojimų grąžinimo terminus 2018 m. ir 2017 m. gruodžio 31 d. pagal nediskontuotus sutartinius mokėjimus (paskolos apskaitomos kaip ilgalaikės ir nėra perklasifikuojamos į trumpalaikes paskolas, nes Bendrovė iš banko yra gavusi patvirtinimą dėl sutarties sąlygų pažeidimo sankcijų netaikymo ir vėliau pasirašė sutarties pakeitimus):

	Pareika- lavus	Iki 3 mėnesių	Nuo 3 iki 12 mėnesių	Nuo 1 iki 5 metų	Iš viso
Įsiskolinimai, kuriems nustatytos palūkanos	-	70	2 184	6 280	8 534
Prekybos skolos ir susijusioms šalims					
mokėtinos sumos	-	4 611	-	-	4 611
Kiti trumpalaikiai finansiniai įsipareigojimai	-	1 590	-	-	1 590
Kiti trumpalaikiai įsipareigojimai	-	2 203	-	-	2 203
2018 m. gruodžio 31 d. likutis	-	8 474	2 184	6 280	16 938
Įsiskolinimai, kuriems nustatytos palūkanos	-	123	3 484	11 380	14 987
Prekybos skolos ir susijusioms šalims					
mokėtinos sumos	-	3 882	-	-	3 882
Kiti trumpalaikiai finansiniai įsipareigojimai	-	-	-	-	-
Kiti trumpalaikiai įsipareigojimai	-	2 384	-	-	2 384
2017 m. gruodžio 31 d. likutis	-	6 389	3 484	11 380	21 253

Žemiau pateikta lentelė apibendrina Bendrovės finansinių įsipareigojimų grąžinimo terminus 2018 m. ir 2017 m. gruodžio 31 d. pagal nediskontuotus sutartinius mokėjimus (paskolos apskaitomos kaip ilgalaikės ir nėra perklasifikuojamos į trumpalaikes paskolas, nes Bendrovė iš banko yra gavusi patvirtinimą dėl sutarties sąlygų pažeidimo sankcijų netaikymo ir vėliau pasirašė sutarties pakeitimus):

	Pareikala- vus	Iki 3 mėnesių	Nuo 3 iki 12 mėnesių	Nuo 1 iki 5 metų	Iš viso
Įsiskolinimai, kuriems nustatytos palūkanos	-	148	4 418	7 528	12 094
Prekybos skolos ir susijusioms šalims					
mokėtinos sumos	-	3 637	-	-	3 637
Kiti trumpalaikiai finansiniai įsipareigojimai	-	1 590	-	-	1 590
Kiti trumpalaikiai įsipareigojimai	-	1 069	-	-	1 069
2018 m. gruodžio 31 d. likutis	-	6 444	4 418	7 528	18 390
Paskolos ir įsiskolinimai, kuriems nustatytos					
palūkanos	-	201	3 718	12 628	16 547
Trumpalaikės paskolos, kurioms nenustatytos					
palūkanos	6 826	-	-	-	6 826
Prekybos skolos (įskaitant prekybos skolas ir					
kitas mokėtinas sumas susijusioms šalims)	-	8 611	-	-	8 611
Kiti trumpalaikiai finansiniai įsipareigojimai	-	-	-	-	-
Kiti trumpalaikiai įsipareigojimai	-	1 664	-	-	1 664
2017 m. gruodžio 31 d. likutis	6 826	10 476	3 718	12 628	33 648

Grupė ir Bendrovė nesitiki, kad dalis pinigų srauto bus gerokai anksčiau arba vėliau nei pateikta lentelėse aukščiau.

Kapitalo valdymas

Pagrindinis Grupės ir Bendrovės kapitalo valdymo tikslas yra garantuoti, kad Grupė ir Bendrovė atitiktų išorinius kapitalo reikalavimus ir kad Grupė ir Bendrovė palaikytų teisingus kapitalo rodiklius siekiant sustiprinti veiklą ir maksimizuoti akcininkų vertę („kapitalas“ pagal IAS 1 sampratą atitinka nuosavą kapitalą, pateiktą finansinėse ataskaitose).

Grupė ir Bendrovė valdo savo kapitalo struktūrą ir keičia ją, atsižvelgdama į ekonominių sąlygų pokyčius ir pagal savo veiklos rizikos ypatybes. Siekiant palaikyti arba pakeisti kapitalo struktūrą, Bendrovė gali pakeisti dividendų išmokėjimą akcininkams, grąžinti kapitalą akcininkams arba išleisti naują akcijų emisiją. 2018 m. ir 2017 m. gruodžio 31 d. nebuvo padaryta jokių kapitalo valdymo tikslų, politikos ar proceso pakeitimų.

Lietuvos Respublikos acinių bendrovių įstatymas reikalauja, kad Grupės ir Bendrovės nuosavas kapitalas sudarytų ne mažiau negu 50 proc. jos acinio kapitalo, kurį sudaro acinis kapitalas ir akcijų priedai. 2018 m. ir 2017 m. gruodžio 31 d. Grupė ir Bendrovė taip pat turėjo išorinių kapitalo reikalavimų iš banko dėl nuosavo kapitalo ir turto rodiklio. 2018 m. ir 2017 m. gruodžio 31 d. Grupė ir Bendrovė atitiko visus aukščiau minėtus reikalavimus.

2018 M. KONSOLIDUOTOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS

(visos sumos nurodytos tūkstančiais eurų, nebent nurodyta kitaip)

18 Finansinis turtas ir įsipareigojimai, ir rizikos valdymas (tęsinys)

Grupė ir Bendrovė vertina kapitalą naudodama įsipareigojimų ir nuosavo kapitalo santykio koeficientą. Kapitalą sudaro paprastosios akcijos, rezervai ir nepaskirstytasis pelnas, priskirtinas patrunuojančios įmonės nuosavo kapitalo turėtojams. Grupės ir Bendrovės vadovybė nėra nustačiusi konkretaus siektino įsipareigojimo ir nuosavo kapitalo santykio koeficiento, tačiau žemiau pateikti esami rodikliai yra vertinami kaip pakankamai geri veiklos rodikliai:

	Grupė		Bendrovė	
	2018 m. gruodžio 31 d.	2017 m. gruodžio 31 d. (koreguota, 24 pastaba)	2018 m. gruodžio 31 d.	2017 m. gruodžio 31 d.
Ilgalaikiai įsipareigojimai	8 781	2 606	20 797	14 621
Trumpalaikiai įsipareigojimai	24 692	33 178	16 020	36 428
Įsipareigojimų iš viso	33 473	35 784	36 817	51 049
Nuosavas kapitalas, priskirtinas Bendrovės akcininkams	14 367	14 847	8 523	5 866
Įsipareigojimų ir nuosavo kapitalo santykis	2,33	2,41	4,32	8,70

19 Nebalansiniai įsipareigojimai ir neapibrėžtumai

Grupė ir Bendrovė neturėjo reikšmingų įsipareigojimų ar neapibrėžtumų 2018 m. ir 2017 m. Gruodžio 31 d., išskyrus įstatymų reikalaujamos kelionių organizatoriaus įsipareigojimų draudimo arba banko garantijos, kurios Grupei ir Bendrovei yra lygios 15 000 tūkst. Eur ir 7 450 tūkst. Eur 2018 m. gruodžio 31 d.

20 Susijusių šalių sandoriai

Šalys yra laikomos susijusiomis, kai viena šalis turi galimybę kontroliuoti kitą arba gali daryti reikšmingą įtaką kitai šaliai priimant finansinius ir veiklos sprendimus. Grupės ir Bendrovės susijusios šalys ir sandoriai su jomis 2018 m. ir 2017 m. buvo šie (taip pat žiūrėti lentelę žemiau):

Dukterinės įmonės:

- SIA „Novatours“;
- OU „Novatours“;
- UAB „Aviaturas ir partneriai“;
- SRL „Novatours Holidays“.

Bendrovės akcininkai atskleisti 1 pastaboje.

2018 m.	Pirkimai		Pardavimai		Gautinos sumos (įskaitant suteiktas paskolas)	Mokėtinos sumos (įskaitant gautas paskolas)
Bendrovės akcininkai	-	-	-	-	-	-
Dukterinės įmonės	3 951	11 719	1 288	14 511		
	3 951	11 719	1 288	14 511		
2017 m.	Pirkimai		Pardavimai		Gautinos sumos (įskaitant suteiktas paskolas)	Mokėtinos sumos (įskaitant gautas paskolas)
Bendrovės akcininkai	-	-	-	-	-	-
Dukterinės įmonės	1 257	3 531	11 508	24 543		
	1 257	3 531	11 508	24 543		

2018 m. ir 2017 m. gruodžio 31 d. nebuvo suteikta ar gauta jokių su susijusiomis šalimis mokėtinomis ar iš jų gautinomis sumomis susijusių garantijų ar užstatų. Susijusių šalių gautinas ir mokėtinas sumas tikimasi padengti pinigais arba užskaitomis su atitinkamoms susijusiomis šalimis mokėtinomis / gautinomis sumomis iš atitinkamų susijusių šalių.

2018 m. paskelbti dividendai vienai akcijai sudarė 0,52 Eur (2017 m. – 1 216,86 Eur).

Bendrovės sandoriai su susijusiomis šalimis apima kelionių paketų pirkimus ir pardavimus. Bendrovės iš dukterinių įmonių gautų paskolų sąlygos atskleistos 11 pastaboje.

2018 M. KONSOLIDUOTOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS

(visos sumos nurodytos tūkstančiais eurų, nebent nurodyta kitaip)

20 Susijusių šalių sandoriai (tęsinys)

Bendrovės iš susijusių šalių gautinų sumų senaties analizė 2018 m. ir 2017 m. gruodžio 31 d.:

	Gautinos sumos, kurių mokėjimo terminas nėra praėjęs bei kurioms neapskaitytas vertės sumažėjimas	Gautinos sumos, kurių mokėjimo terminas jau praėjęs, tačiau kurioms nėra apskaitytas vertės sumažėjimas				Iš viso
		mažiau nei 30 dienų	31 – 60 dienų	61 – 90 dienų	daugiau nei 91 dienų	
2017 m.	11 508	-	-	-	-	11 508
2018 m.	1 288	-	-	-	-	1 288

Vadovybės darbo užmokestis ir kitos išmokos

2018 m. Grupės ir Bendrovės vadovybei priskaičiuotas darbo užmokestis iš viso atitinkamai sudarė 506 tūkst. Eur ir 328 tūkst. Eur (2017 m. atitinkamai sudarė 748 tūkst. Eur ir 488 tūkst. Eur). Grupės vadovybę 2018 m. gruodžio 31 d. sudarė 7 vadovai (2017 m. gruodžio 31 d. – 5), Bendrovės vadovybę 2018 m. gruodžio 31 d. sudarė 4 vadovai (2017 m. gruodžio 31 d. – 2 vadovai).

Tyrimas atliktas per 2017 m. atskleidė netinkamą vadovavimo elgesį ir atskaitomybę dukterinėje įmonėje Estijoje. Keletas pagrindinių dukterinės įmonės darbuotojų gavo didesnes atlyginimų išmokas 171 tūkst. Eur 2017 m., kurių nepatvirtino motininės įmonės atsakingi asmenys, viršijant sutartyje numatytą ribotą atlygį už atitinkamus metus. Šios sumos nėra įtrauktos į Grupės vadovybės atlyginimų duomenis.

Grupės ir Bendrovės vadovybei nebuvo suteikta jokių paskolų, garantijų, nebuvo jokių kitų išmokėtų ar priskaičiuotų sumų ar turto perdavimo.

21 Vienai akcijai tenkantis pelnas

	Grupė	
	2018 m.	2017 m. (koreguota, 24 pastaba)
Akcininkams tenkantis grynasis pelnas	5 415	8 329
Išleistų paprastų vardinių akcijų svertinis vidurkis	7 807 000	7 807
Vienai akcijai tenkantis paprastasis pelnas (EUR už vieną akciją)	0,69	1 066,86

Bendrovė ir Grupė nėra išleidusi potencialiai konvertuojamų paprastųjų akcijų.

22 Segmentų informacija

Valdymo tikslais Grupė yra suskirstyta į verslo padalinius, pagrįstus jos paslaugomis (produktų kategorija) ir pagrįsta šaltinio rinka. Segmento informacijos atskleidimo tikslais, vadovaujantis 8 TFAS, vadovybė nusprendė pateikti informaciją apie ataskaitinius segmentus, identifiukuotus pagal produktų kategoriją, kurie yra tokie:

- Kelionių paketai
- Ekskursijos lėktuvu
- Ekskursijos autobusu
- Kita.

Siekiant sudaryti anksčiau aprašytus veiklos segmentus, jokie veiklos segmentai nebuvo sujungiami.

2018 M. KONSOLIDUOTOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS

(visos sumos nurodytos tūkstančiais eurų, nebent nurodyta kitaip)

22 Segmentų informacija (tęsinys)

Informacija, pateikta Grupės generaliniam direktoriui kaip pagrindiniam sprendimų priėmėjui, neapima turto ir įsipareigojimų analizės atskaitomybėje pateikiamu segmentu, todėl pagal 8-ąjį TFAS tokios informacijos nereikia pateikti. Segmento veiklos rezultatai vertinami remiantis grynuoju pelnu, kuris matuojamas nuosekliai pagal grynąjį pelno (nuostolių) bendrųjų pajamų atskaitą finansinėje atskaitomybėje, ir segmentų pardavimo pajamas, kurios yra apskaičiuojamos kaip grynas pelnas, atėmus susijusias tiesioginio pardavimo komisinių išlaidas, kurios yra įtraukiamos į veiklos sąnaudas bendrųjų pajamų atskaitoje finansinėje atskaitomybėje.

2018 m. gruodžio 31 d.	Kelionių paketai	Ekskursijos autobusu	Ekskursijos lėktuvu	Kiti pardavimai	Grupė
Pardavimo pajamos	157 977	2 933	1 564	19 558	182 032
Pardavimo savikaina	(132 841)	(2 632)	(1 232)	(19 048)	(155 753)
Bendrasis pelnas	25 136	301	332	510	26 279
Pardavimo komisinių sąnaudos	(9 431)	(135)	(86)	-	(9 652)
Pardavimų pelnas pagal segmentus	15 705	166	246	510	16 627

Nepaskirstytos pajamos (sąnaudos)

Kitos veiklos pajamos					14
Veiklos sąnaudos (išskyrus pardavimo komisinius)					(8 996)
Kitos veiklos (sąnaudos)					(2)
Pelnas iš operacijų					7 643
Grynosios finansinės pajamos (sąnaudos)					(1 053)
Pelnas prieš apmokestinimą					6 590
Pajamų mokestis (sąnaudos)					(1 175)
Grynas pelnas					5 415

Nepaskirstytos išlaidos yra Grupės lygiu valdomos išlaidos, tokios kaip veiklos sąnaudos (išskyrus pardavimo komisinius), finansavimas ir mokesčiai

2017 m. gruodžio 31 d. (koreguota, 24 pastaba)	Kelionių paketai	Ekskursijos autobusu	Ekskursijos lėktuvu	Kiti pardavimai	Grupė
Pardavimo pajamos	120 567	3 785	1 590	15 205	141 147
Pardavimo savikaina	(94 748)	(3 351)	(1 104)	(15 142)	(114 345)
Bendrasis pelnas	25 819	434	486	63	26 802
Pardavimo komisinių sąnaudos	(7 086)	(186)	(91)	-	(7 363)
Pardavimų pelnas pagal segmentus	18 733	248	395	63	19 439

Nepaskirstytos pajamos (sąnaudos)

Kitos veiklos pajamos					1
Veiklos sąnaudos (išskyrus pardavimo komisinius)					(8 932)
Kitos veiklos (sąnaudos)					(29)
Pelnas iš operacijų					10 479
Grynosios finansinės pajamos (sąnaudos)					(1 166)
Pelnas prieš apmokestinimą					9 313
Pajamų mokestis (sąnaudos)					(984)
Grynas pelnas					8 329

Nepaskirstytos išlaidos yra Grupės lygiu valdomos išlaidos, tokios kaip veiklos sąnaudos (išskyrus pardavimo komisinius), finansavimas ir mokesčiai.

2018 M. KONSOLIDUOTOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS

(visos sumos nurodytos tūkstančiais eurų, nebent nurodyta kitaip)

22 Segmentų informacija (tęsinys)

Geografinė informacija

Geografinė informacija pateikiama pagal rinką yra tokia:

2018 m. gruodžio 31 d.	Lietuva	Latvija	Estija	Kita	Grupė
Pardavimai	98 008	34 386	48 151	1 487	182 032
Ilgalaikis turtas	638	29	53	-	720

Prestižas priskirtas visam regionui ir neatvaizduotas lentelėje viršuje.

2017 m. gruodžio 31 d.	Lietuva	Latvija	Estija	Kita	Grupė
Pardavimai	77 197	26 158	37 073	719	141 147
Ilgalaikis turtas	697	55	49	-	801

Prestižas priskirtas visam regionui ir neatvaizduotas lentelėje viršuje.

Šiuo tikslu ilgalaikis turtas yra ilgalaikis materialusis turtas ir nematerialusis turtas, išskyrus prestižą (prestižas priskiriamas pinigų kuriantiems vienetams, kaip nurodyta 3 pastaboje).

Nebuvo nei vieno išorės kliento, iš kurio gaunamos pajamos, sudarančios 10 proc. ar daugiau Grupės pajamų.

23 Pinigų srautų pastaba

Įsipareigojimų, susijusių su finansine veikla, pokyčiai

Toliau lentelėje pateikiama informacija apie Grupės ir Bendrovės įsipareigojimų pokyčius, atsirandančius dėl finansinės veiklos, įskaitant ir grynuosius, ir nepinigininius pokyčius. Įsipareigojimai, atsirandantys dėl finansinės veiklos, yra tie, kurių pinigų srautai buvo arba busimi pinigų srautai bus priskiriami Grupės ir Bendrovės pinigų srautų ataskaitai kaip finansinės veiklos pinigų srautai:

	Nepiniginiai pokyčiai					
	Grupė			Grupė		
	2018 m. sausio 1 d.	Finansinė s veiklos pinigų srautai	2018 m. gruodžio 31 d.	2018 m. sausio 1 d.	Finansinė s veiklos pinigų srautai	2018 m. gruodžio 31 d.
Banko paskolos	14 000	(6 000)	8 000	14 000	-	14 000
Susijusių šalių paskolos	-	-	-	-	-	-
Viso finansinės veiklos įsipareigojimų	14 000	(6 000)	8 000	14 000	-	14 000

	Nepiniginiai pokyčiai					
	Bendrovė			Bendrovė		
	2018 m. sausio 1 d.	Finansinė s veiklos pinigų srautai	2018 m. gruodžio 31 d.	2018 m. sausio 1 d.	Finansinė s veiklos pinigų srautai	2018 m. gruodžio 31 d.
Banko paskolos	14 000	(6 000)	8 000	14 000	-	14 000
Susijusių šalių paskolos	18 826	(4 826)	14 000	12 450	6 376	18 826
Viso finansinės veiklos įsipareigojimų	26 450	(12 826)	22 000	26 450	6 376	32 826

2018 M. KONSOLIDUOTOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS

(visos sumos nurodytos tūkstančiais eurų, nebent nurodyta kitaip)

24 Palyginamųjų skaičių koregavimus

Rengdama 2018 m. Grupės finansines ataskaitas, vadovybė nustatė apskaitos klaidą.

2018 m. Estijos dukterinėje įmonėje buvo pastebėta klaida importuojant komisinių sąnaudų duomenis iš rezervacinės sistemos į apskaitos sistemą. Klaida lėmė per dideles komisinių sąnaudas 2017 finansiniais metais. Pastebėjus klaidą iš karto buvo atlikti reikalingi pataisymai importo procese ir klaida ateityje nepasikartos.

Klaida buvo ištaisyta koreguojant kiekvieną susijusią ankstesnių laikotarpių finansinių ataskaitų eilutę taip:

Finansinės būklės ataskaita

	2017 m. gruodžio 31 d. prieš koregavimus	Koregavimai	2017 m. gruodžio 31 d. po koregavimų
TURTAS			
Ilgalaikis turtas	31 134		31 134
Trumpalaikis turtas	19 319	178	19 497
Turto iš viso	50 453	178	50 631
NUOSAVAS KAPITALAS IR ĮSIPAREIGOJIMAI			
Nuosavas kapitalas	14 669	178	14 847
Nekontroliuojama dalis	-		-
Nuosavo kapitalo iš viso	14 669	178	14 847
Įsipareigojimai			
Ilgalaikiai įsipareigojimai	2 606		2 606
Trumpalaikiai įsipareigojimai	33 178		33 178
Nuosavo kapitalo ir įsipareigojimų iš viso	50 453	178	50 631

Bendrųjų pajamų ataskaita

	2017 m. gruodžio 31 d. prieš koregavimus	Koregavimai	2017 m. gruodžio 31 d. po koregavimų
Pardavimo pajamos	141 147		141 147
Pardavimo savikaina	(114 345)		(114 345)
Bendrasis pelnas	26 802		26 802
Pardavimo (sąnaudos)	(11 195)	178	(11 017)
Bendrosios ir administracinės (sąnaudos)	(5 278)		(5 278)
Kitos veiklos pajamos	1		1
Kitos veiklos (sąnaudos)	(29)		(29)
Veiklos pelnas	10 301	178	10 479
Finansinės pajamos	564		564
Finansinės (sąnaudos)	(1 730)		(1 730)
Pelnas prieš apmokestinimą	9 135	178	9 313
Pelno mokesčio (sąnaudos)	(984)		(984)
Grynasis pelnas	8 151	178	8 329

25 Poataskaitiniai įvykiai

2019 m. sausio 16 d. keitėsi Bendrovės generalinis direktorius ir valdybos sudėtis. Audronė Keinytė paskirta naująja Bendrovės generaline direktore ir valdybos pirmininke. Ji pakeitė Liną Aldonį, kuris nusprendė pasitraukti tiek iš generalinio direktoriaus, tiek ir iš valdybos pirmininko pareigų ir imtis kitos veiklos už Bendrovės ribų. Audronė Keinytė turi sukaupusi daug patirties turizmo rinkoje ir puikiai išmano šios srities specifiką. Ji dirba Bendrovėje jau daugiau kaip 12 metų. 2009 – 2010 m. Audronė Keinytė dirbo paslaugų organizavimo užsienyje vadove, o pastaruosius 8 metus ji buvo atsakinga už Bendrovės produkto vystymą bei pirkimus. Nuo 2018 m. vasario mėn. Audronė Keinytė yra Bendrovės valdybos narė.

AB „NOVATURAS“ VALDYSENOS ATASKAITA

Akcinė bendrovė „Novaturas“ (toliau – **Bendrovė**), vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vertybinių popierių įstatymo 22 straipsnio 3 dalimi ir AB Nasdaq Vilnius listinguojamų bendrovių valdysenos kodekso ir konkrečių jo nuostatų ar rekomendacijų. Jei šio kodekso ar kai kurių jo nuostatų ar rekomendacijų nesilaikoma, tai yra nurodoma, kurių konkrečių nuostatų ar rekomendacijų nesilaikoma ir dėl kokių priežasčių, taip pat pateikiama kita šioje formoje nurodyta paaiškinanti informacija.

1. Bendrovės valdysenos ataskaitos santrauka:

Pagal Bendrovės įstatus Bendrovės valdymo organai yra: visuotinis akcininkų susirinkimas, stebėtojų taryba, valdyba ir Bendrovės vadovas – generalinis direktorius.

Visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimai, priimti Bendrovės įstatuose numatytais visuotinio akcininkų susirinkimo kompetencijos klausimais, yra privalomi akcininkams, tarybai, valdybai, vadovui bei kitiems Bendrovės darbuotojams. Visuotiniame akcininkų susirinkime turi teisę dalyvauti akcininkai, visuotinio akcininkų susirinkimo apskaitos dienos pabaigoje buvę Bendrovės akcininkais. Bendrovės susirinkimo apskaitos diena yra 5 (penktoji) darbo diena iki visuotinio akcininkų susirinkimo arba 5 (penktoji) darbo diena iki pakartotinio visuotinio akcininkų susirinkimo. Asmuo, dalyvaujantis visuotiniame akcininkų susirinkime ir turintis teisę balsuoti, turi pateikti asmens tapatybę liudijantį dokumentą. Asmuo, kuris nėra akcininkas, be asmens tapatybę patvirtinančio dokumento turi pateikti dokumentą, patvirtinantį teisę balsuoti visuotiniame akcininkų susirinkime. Nė vienas Bendrovės akcininkas neturi jokių specialių kontrolės teisių. Visų akcininkų teisės yra vienodos.

Pagal Bendrovės įstatus, stebėtojų tarybą sudaro penki nariai, išrenkami trejų metų kadencijai ir kartu veikiančys kaip Bendrovės priežiūros organas. Taryba atstovauja akcininkams ir atlieka priežiūros ir kontrolės funkcijas. Tarybos nariai yra renkami visuotiniame akcininkų susirinkime kaip tai aprašo Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymas. Tarybos pirmininką tarybos nariai išsirenka iš savo tarpo. Du iš penkių tarybos narių yra nepriklausomi. Taryboje veikia du komitetai – Audito komitetas ir Atlygio ir skyrimo komitetas. Į kiekvieną komitetą taryba deleguoja po tris tarybos narius. Tiek Audito tiek ir Atlygio ir skyrimo komitetų nariai renkami trejiems metams iš Stebėtojų tarybos narių. Visi trys Audito komiteto nariai turi finansinį arba ekonominį išsilavinimą ir patirtį, taip pat du komiteto nariai yra nepriklausomi.

Pagal Bendrovės įstatus valdybą sudaro keturi nariai, renkami trejų metų terminui ir kartu veikiančys kaip Bendrovės valdymo organas. Valdybos narius renka stebėtojų taryba remdamasi įstatymų numatyta procedūra. Valdybos pirmininką valdyba išsirenka iš savo narių tarpo.

Valdyba, prieš tai gavusi stebėtojų tarybos pritarimą, paskiria ir atšaukia Generalinį direktorių, nustato jam atlyginimą ir kitas darbo sąlygas, tvirtina pareiginius nuostatus, skatina jį ir skiria nuobaudas. Bendrovės vadovas yra vienasmenis Bendrovės valdymo organas, kuris pagal savo įgaliojimus organizuoja einamąją Bendrovės ūkinę veiklą. Bendrovės sandorius pasirašo veikiančys kartu Bendrovės vadovas ir vienas iš valdybos narių.

2. Struktūrizuota lentelė:

PRINCIPAI/ REKOMENDACIJOS	TAIP /NE /NAKTUALU	KOMENTARAS
<p>1. principas: Visuotinis akcininkų susirinkimas, nešališkas akcininkų traktavimas ir akcininkų teisės Bendrovės valdysenos sistema turėtų užtikrinti nešališką visų akcininkų traktavimą. Bendrovės valdysenos sistema turėtų apsaugoti akcininkų teises.</p>		
<p>1.1. Visiems akcininkams turėtų būti sudarytos vienodos galimybės susipažinti su teisės aktuose numatyta informacija ir (ar) dokumentais bei dalyvauti priimant bendrovei svarbius sprendimus.</p>	TAIP	
<p>1.2. Rekomenduojama, kad bendrovės kapitalą sudarytų tik tokios akcijos, kurios jų turėtojams suteikia vienodas balsavimo, nuosavybės, dividendų ir kitas teises.</p>	TAIP	
<p>1.3. Rekomenduojama sudaryti investuotojams sąlygas iš anksto, t.y. prieš perkant akcijas, susipažinti su išleidžiamų naujų ar jau išleistų akcijų suteikiamomis teisėmis.</p>	TAIP	
<p>1.4. Dėl itin svarbių išskirtinių sandorių, tokių kaip viso ar beveik viso bendrovės turto perleidimas, kas iš esmės reikštų bendrovės perleidimą, turėtų būti gautas visuotinio akcininkų susirinkimo pritarimas.</p>	TAIP	
<p>1.5. Visuotinio akcininkų susirinkimo organizavimo ir dalyvavimo jame procedūros turėtų sudaryti akcininkams lygias galimybes dalyvauti visuotiniame akcininkų susirinkime ir neturėtų pažeisti akcininkų teisių bei interesų. Pasirinkta visuotinio akcininkų susirinkimo vieta, data ir laikas neturėtų užkirsti kelio aktyviam akcininkų dalyvavimui visuotiniame akcininkų susirinkime. Pranešime apie šaukiamą visuotinį akcininkų susirinkimą bendrovė turėtų nurodyti paskutinę dieną, kada vėliausiai galima pateikti siūlomus sprendimo projektus.</p>	TAIP	
<p>1.6. Siekiant užtikrinti užsienyje gyvenančių akcininkų teisę susipažinti su informacija, esant galimybei, rekomenduojama visuotiniam akcininkų susirinkimui parengtus dokumentus iš anksto paskelbti viešai ne tik lietuvių kalba, bet ir anglų kalba ir (ar) kitomis užsienio kalbomis. Visuotinio akcininkų susirinkimo protokolą po jo pasirašymo ir (ar) priimtus sprendimus taip pat rekomenduojama paskelbti viešai ne tik lietuvių, bet ir anglų kalba ir (ar) kitomis užsienio kalbomis. Rekomenduojama šią informaciją paskelbti bendrovės interneto tinklalapyje. Viešai prieinamai gali būti skelbiama ne visa dokumentų apimtis, jei jų viešas paskelbimas galėtų pakenkti bendrovei arba būtų atskleistos bendrovės komercinės paslaptys.</p>	TAIP	
<p>1.7. Akcininkams, turintiems teisę balsuoti, turėtų būti sudarytos galimybės balsuoti akcininkų susirinkime asmeniškai jame dalyvaujant arba nedalyvaujant. Akcininkams neturėtų būti daroma jokių kliūčių balsuoti iš anksto raštu, užpildant bendrąjį balsavimo biuletenį.</p>	TAIP	

<p>1.8. Siekiant padidinti akcininkų galimybes dalyvauti visuotiniuose akcininkų susirinkimuose, bendrovėms rekomenduojama plačiau taikyti modernias technologijas ir tokiu būdu sudaryti akcininkams galimybę dalyvauti ir balsuoti visuotiniuose akcininkų susirinkimuose naudojantis elektroninių ryšių priemonėmis. Tokiais atvejais turi būti užtikrintas perduodamos informacijos saugumas ir galima nustatyti dalyvavusiojo ir balsavusiojo tapatybę.</p>	NE	<p>Bendrovė nesuteikia galimybės naudojantis elektroninių ryšių priemonėmis dalyvauti ir balsuoti visuotiniame akcininkų susirinkime, nes Bendrovės nuomone, tai yra susiję su grėsme visuotinio susirinkimo teisingumui ir efektyvumui. Bendrovės nuomone, yra didelė rizika, kad gali kilti grėsmė tokio tipo ryšių saugumui ir gali atsirasti techniniai sutrikimai. Be to, Bendrovė neturi tinkamų organizacinių ir techninių priemonių minėto principo įgyvendinimui bei šio principo įgyvendinimas sukeltų Bendrovei dideles papildomas sąnaudas. Tačiau Bendrovė savo akcininkams suteikia teisę balsuoti per visuotinį akcininkų susirinkimą arba asmeniškai, arba per įgaliotąjį atstovą. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta pirmiau, Bendrovė nesilaikys pirmiau minėtos rekomendacijos.</p>
<p>1.9. Pranešime apie šaukiamo visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimų projektus rekomenduojama atskleisti naujas kolegialaus organo narių kandidatūras, siūlomą jiems atlygį, siūlomą išrinkti audito įmonę, jei šie klausimai yra įtraukti į visuotinio akcininkų susirinkimo darbotvarkę. Kai siūloma išrinkti naują kolegialaus organo narį, rekomenduojama informuoti apie jo išsilavinimą, darbo patirtį ir kitas užimamas (ar siūlomas užimti) kitas vadovaujamas pareigas.</p>	TAIP	
<p>1.10. Bendrovės kolegialaus organo nariai, administracijos vadovai¹ ar kiti su bendrove susiję kompetentingi asmenys, galintys pateikti informaciją, susijusią su visuotinio akcininkų susirinkimo darbotvarkę, turėtų dalyvauti visuotiniame akcininkų susirinkime. Siūlomi kandidatai į kolegialaus organo narius taip pat turėtų dalyvauti visuotiniame akcininkų susirinkime, jeigu naujų narių rinkimai įtraukti į visuotinio akcininkų susirinkimo darbotvarkę.</p>	TAIP	
<p>2. principas: Stebėtojų taryba</p> <p>2.1. Stebėtojų tarybos funkcijos ir atsakomybė</p> <p>Bendrovės stebėtojų taryba turėtų užtikrinti bendrovės ir jos akcininkų interesų atstovavimą, šio organo atskaitomybę akcininkams ir objektyvią bei nešališką bendrovės veiklos bei jos valdymo organų priežiūrą, taip pat nuolat teikti rekomendacijas bendrovės valdymo organams. Stebėtojų taryba turėtų užtikrinti bendrovės finansinės apskaitos ir kontrolės sistemos vientisumą bei skaidrumą.</p>		
<p>2.1.1. Stebėtojų tarybos nariai turėtų sąžiningai, rūpestingai ir atsakingai veikti bendrovės bei akcininkų naudai ir atstovauti jų interesams, atsižvelgdami į darbuotojų interesus ir visuomenės gerovę.</p>	TAIP	

¹ Šio Kodekso prasme administracijos vadovai yra tie bendrovės darbuotojai, kurie užima aukščiausios grandies vadovaujančias pareigas.

2.1.2. Kai stebėtojų tarybos sprendimai gali skirtingai paveikti bendrovės akcininkų interesus, stebėtojų taryba su visais akcininkais turėtų elgtis nešališkai. Ji turėtų užtikrinti, kad akcininkai būtų tinkamai informuojami apie bendrovės strategiją, rizikos valdymą ir kontrolę, interesų konfliktų sprendimą.	TAIP	
2.1.3. Stebėtojų taryba turėtų būti nešališka priimdama sprendimus, turinčius reikšmę bendrovės veiklai ir strategijai. Stebėtojų tarybos narių darbui ir sprendimams neturėtų daryti įtakos juos išrinkę asmenys.	TAIP	
2.1.4. Stebėtojų tarybos nariai turėtų aiškiai reikšti savo prieštaravimą tuo atveju, kai mano, kad stebėtojų tarybos sprendimas gali pakenkti bendrovei. Nepriklausomi ² stebėtojų tarybos nariai turėtų: a) išlikti nepriklausomi atlikdami analizę, priimdami sprendimus; b) nesiekti ir nepriimti jokių nepagrįstų lengvatų, kurios gali kelti abejonių, kad stebėtojų tarybos nariai nėra nepriklausomi.	TAIP	
2.1.5. Stebėtojų taryba turėtų prižiūrėti, kad bendrovės mokesčių planavimo strategijos būtų sudaromos ir įgyvendinamos vadovaujantis teisės aktais, siekiant išvengti ydingos praktikos, nesusijusios su ilgalaikiais bendrovės ir jos akcininkų interesais, dėl ko gali atsirasti reputacijos, teisinė ar kita rizika.	TAIP	
2.1.6. Bendrovė turėtų užtikrinti, kad stebėtojų taryba būtų aprūpinta pakankamais ištekliais (tarp jų ir finansiniais), reikalingais pareigoms atlikti, įskaitant teisę gauti visą reikiamą informaciją ir teisę kreiptis nepriklausomo profesionalaus patarimo į išorinius teisės, apskaitos ar kitokius specialistus stebėtojų tarybos ir jos komitetų kompetencijai priklausančiais klausimais.	TAIP	
<p>2.2. Stebėtojų tarybos sudarymas</p> <p>Stebėtojų tarybos sudarymo tvarka turėtų užtikrinti tinkamą interesų konfliktų sprendimą, efektyvią ir sąžiningą bendrovės valdyseną.</p>		
2.2.1. Visuotinio akcininkų susirinkimo išrinkti stebėtojų tarybos nariai turėtų kolektyviai užtikrinti kvalifikacijos, profesinės patirties ir kompetencijų įvairovę, taip pat siekti lyčių pusiausvyros. Siekiant išlaikyti tinkamą stebėtojų tarybos narių turimos kvalifikacijos pusiausvyrą, turėtų būti užtikrinta, kad stebėtojų tarybos nariai, kaip visuma, turėtų įvairiapusių žinių, nuomonių ir patirties savo užduotims tinkamai atlikti.	TAIP	Stebėtojų tarybos nariai yra išrinkti pagal jų kvalifikaciją, profesinę patirtį ir kompetencijų įvairovę. Stebėtojų taryboje šiuo metu nėra išlaikomas lyčių pusiausvyros principas, kadangi stebėtojų tarybą sudaro tik vyrai.
2.2.2. Stebėtojų tarybos nariai turėtų būti skiriami apibrėžtam laikotarpiui, su galimybe būti individualiai perrenkamams naujai kadencijai tam, kad būtų užtikrintas būtinas profesinės patirties augimas.	TAIP	
2.2.3. Stebėtojų tarybos pirmininku turėtų būti toks asmuo, kurio esamos arba buvusios pareigos nebūtų kliūtis nešališkai veiklai vykdyti. Buvęs bendrovės vadovas ar valdybos narys tuoj pat neturėtų būti skiriamas į stebėtojų tarybos pirmininko pareigas. Kai bendrovė nusprendžia nesilaikyti šių rekomendacijų, turėtų būti pateikiama informacija apie priemones, kurių imtasi veiklos nešališkumui užtikrinti.	NE	Bendrovė nesilaikė rekomendacijos ir valdybos narys buvo paskirtas eiti stebėtojų tarybos pirmininko pareigas, tačiau veiklos nešališkumui užtikrinti į stebėtojų tarybą buvo išrinkti du nepriklausomi stebėtojų tarybos nariai.

² Šio Kodekso prasme stebėtojų tarybos narių nepriklausomumo kriterijai yra suprantami taip, kaip Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo 31 straipsnio 7 ir 8 dalyse yra apibrėžti nesusijusių asmenų kriterijai.

<p>2.2.4. Stebėtojų tarybos nario pareigoms atlikti kiekvienas narys turėtų skirti pakankamai laiko ir dėmesio. Kiekvienas stebėtojų tarybos narys turėtų įsipareigoti taip apriboti kitus savo profesinius įsipareigojimus (ypač vadovaujančias pareigas kitose bendrovėse), kad jie netrukdytų tinkamai atlikti stebėtojų tarybos nario pareigas. Jeigu stebėtojų tarybos narys dalyvavo mažiau nei pusėje stebėtojų tarybos posėdžių per bendrovės finansinius metus, apie tai turėtų būti informuojami bendrovės akcininkai.</p>	TAIP	
<p>2.2.5. Kai siūloma paskirti stebėtojų tarybos narį, turėtų būti skelbiama, kurie stebėtojų tarybos nariai laikomi nepriklausomais. Stebėtojų taryba gali nuspręsti, kad tam tikras jos narys, nors ir atitinka nepriklausomumo kriterijus, vis dėlto negali būti laikomas nepriklausomu dėl ypatingų asmeninių ar su bendrove susijusių aplinkybių.</p>	TAIP	
<p>2.2.6. Stebėtojų tarybos nariams už jų veiklą ir dalyvavimą stebėtojų tarybos posėdžiuose atlygio dydį turėtų tvirtinti bendrovės visuotinis akcininkų susirinkimas.</p>	TAIP	
<p>2.2.7. Kiekvienais metais stebėtojų taryba turėtų atlikti savo veiklos įvertinimą. Ji turėtų apimti stebėtojų tarybos struktūros, darbo organizavimo ir gebėjimo veikti kaip grupė vertinimą, taip pat kiekvieno stebėtojų tarybos nario kompetencijos ir darbo efektyvumo vertinimą bei vertinimą, ar stebėtojų taryba pasiekė nustatytų veiklos tikslų. Stebėtojų taryba turėtų bent kartą per metus paskelbti atitinkamą informaciją apie savo vidinę struktūrą ir veiklos procedūras.</p>	NE	<p>Stebėtojų taryba nuolat analizuoja, vertina savo veiklą bei kompetenciją, darbo efektyvumą tiek bendrai, tiek kiekvieno stebėtojų tarybos nario atskirai, tačiau oficiali vertinimo ataskaita nebuvo rengiama ir pranešimas apie tai nebuvo skelbiamas. Ateityje stebėtojų taryba planuosis į savo darbotvarkę įtraukti ir minėto pobūdžio ataskaitos parengimą bei paskelbimą.</p>
<p>3. principas: Valdyba</p> <p>3.1. Valdybos funkcijos ir atsakomybė</p> <p>Valdyba turėtų užtikrinti bendrovės strategijos įgyvendinimą, taip pat tinkamą bendrovės valdyseną, atsižvelgiant į akcininkų, darbuotojų ir kitų interesų grupių interesus.</p>		
<p>3.1.1. Valdyba turėtų užtikrinti bendrovės strategijos, kurią patvirtino stebėtojų taryba, jei ji sudaroma, įgyvendinimą. Tais atvejais, kai stebėtojų taryba nesudaroma, valdyba taip pat yra atsakinga už bendrovės strategijos patvirtinimą.</p>	TAIP	
<p>3.1.2. Valdyba, kaip kolegialus bendrovės valdymo organas, atlieka jai įstatyme ir bendrovės įstatuose priskirtas funkcijas, o tais atvejais, kai bendrovėje nesudaroma stebėtojų taryba, be kita ko, atlieka įstatyme nustatytas priežiūros funkcijas. Valdyba, vykdydama jai priskirtas funkcijas, turėtų atsižvelgti į bendrovės, akcininkų, darbuotojų ir kitų interesų grupių poreikius, atitinkamai siekiant tvaraus verslo kūrimo.</p>	TAIP	
<p>3.1.3. Valdyba turėtų užtikrinti, kad bus laikomasi įstatymų ir bendrovės vidaus politikos nuostatų, taikomų bendrovei ar bendrovių grupei, kuriai priklauso ši bendrovė. Ji taip pat turėtų nustatyti atitinkamas rizikos valdymo ir kontrolės priemones užtikrinant reguliarią ir tiesioginę vadovų atskaitomybę.</p>	TAIP	

<p>3.1.4. Valdyba taip pat turėtų užtikrinti, kad bendrovėje būtų įdiegtos priemonės, kurios įtrauktos į EBPO geros praktikos rekomendacijas³ dėl vidaus kontrolės, etikos ir atitikties, siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi galiojančių įstatymų, taisyklių ir standartų.</p>	<p>TAIP/NE</p>	<p>Valdyba imasi visų įmanomų priemonių ir užtikrina, kad bendrovė laikytųsi galiojančių įstatymų, privalomų taisyklių ir standartų.</p> <p>Artimoje ateityje bendrovė planuoja įsdiegti ir EBPO gerosios praktikos rekomenduojamus įrankius, kuriais būtų užtikrintos visos EBPO gerosios praktikos rekomendacijos.</p>
<p>3.1.5. Valdyba, skirdama bendrovės vadovą, turėtų atsižvelgti į tinkamą kandidato kvalifikacijos, patirties ir kompetencijos pusiausvyrą.</p>	<p>TAIP</p>	
<p>3.2. Valdybos sudarymas</p>		
<p>3.2.1. Stebėtojų tarybos arba visuotinio akcininkų susirinkimo, jei stebėtojų taryba nesudaroma, išrinkti valdybos nariai turėtų kolektyviai užtikrinti kvalifikacijos, profesinės patirties ir kompetencijų įvairovę, taip pat siekti lyčių pusiausvyros. Siekiant išlaikyti tinkamą valdybos narių turimos kvalifikacijos pusiausvyrą, turėtų būti užtikrinta, kad valdybos nariai, kaip visuma, turėtų įvairiapusių žinių, nuomonių ir patirties savo užduotims tinkamai atlikti.</p>	<p>TAIP</p>	
<p>3.2.2. Kandidatų į valdybos narius vardai, pavardės, informacija apie jų išsilavinimą, kvalifikaciją, profesinę patirtį, einamas pareigas, kitus svarbius profesinius įsipareigojimus ir potencialius interesų konfliktus turėtų būti atskleisti nepažeidžiant asmens duomenų tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų stebėtojų tarybos posėdyje, kuriame bus renkama valdyba ar atskiri jos nariai. Jeigu stebėtojų taryba nesudaroma, šiame punkte nustatyta informacija turėtų būti pateikiama visuotiniam akcininkų susirinkimui. Valdyba kiekvienais metais turėtų kaupti šiame punkte nurodytus duomenis apie savo narius ir pateikti juos bendrovės metiniame pranešime.</p>	<p>TAIP</p>	
<p>3.2.3. Visi nauji valdybos nariai turėtų būti supažindinti su pareigomis, bendrovės struktūra bei veikla.</p>	<p>TAIP</p>	
<p>3.2.4. Valdybos nariai turėtų būti skiriami apibrėžtam laikotarpiui, su galimybe būti individualiai perrenkamiems naujai kadencijai tam, kad būtų užtikrintas būtinas profesinės patirties augimas ir pakankamai dažnas jų statuso pakartotinas patvirtinimas.</p>	<p>TAIP</p>	
<p>3.2.5. Valdybos pirmininku turėtų būti toks asmuo, kurio esamos arba buvusios pareigos nebūtų kliūtis nešališkai veiklai vykdyti. Kai stebėtojų taryba nėra sudaroma, buvęs bendrovės vadovas tuoj pat neturėtų būti skiriamas į valdybos pirmininko postą. Kai bendrovė nusprendžia nesilaikyti šių rekomendacijų, turėtų būti pateikiama informacija apie priemones, kurių imtasi veiklos nešališkumui užtikrinti.</p>	<p>TAIP</p>	
<p>3.2.6. Valdybos nario pareigoms atlikti kiekvienas narys turėtų skirti pakankamai laiko ir dėmesio. Jeigu valdybos narys dalyvavo mažiau nei pusėje valdybos posėdžių per bendrovės finansinius metus, apie tai turėtų būti informuojama bendrovės stebėtojų taryba, jeigu stebėtojų taryba bendrovėje nėra sudaroma – visuotinis akcininkų susirinkimas.</p>	<p>TAIP</p>	

³ Nuoroda į EBPO geros praktikos rekomendacijas dėl vidaus kontrolės, etikos ir atitikties: <https://www.oecd.org/daf/anti-bribery/44884389.pdf>

<p>3.2.7. Jeigu Įstatyme nustatytais atvejais renkant valdybą, kai nesudaroma stebėtojų taryba, dalis jos narių bus nepriklausomi⁴, turėtų būti skelbiama, kurie valdybos nariai laikomi nepriklausomais. Valdyba gali nuspręsti, kad tam tikras jos narys, nors ir atitinka visus Įstatyme nustatytus nepriklausomumo kriterijus, vis dėlto negali būti laikomas nepriklausomu dėl ypatingų asmeninių ar su bendrove susijusių aplinkybių.</p>	NEAKTUALU	Bendrovėje yra sudaryta stebėtojų taryba.
<p>3.2.8. Valdybos nariams už jų veiklą ir dalyvavimą valdybos posėdžiuose atlygio dydį turėtų tvirtinti bendrovės visuotinis akcininkų susirinkimas.</p>	NE	Valdybai atlygio politiką patvirtino stebėtojų taryba.
<p>3.2.9. Valdybos nariai turėtų sąžiningai, rūpestingai ir atsakingai veikti bendrovės bei akcininkų naudai ir atstovauti jų interesams, atsižvelgdami ir į kitus interesų turėtojus. Priimdami sprendimus jie neturėtų siekti asmeninių interesų, jiems turėtų būti taikomi susitarimai dėl nekonkuravimo, taip pat jie neturėtų pažeidžiant bendrovės interesus pasinaudoti verslo informacija ir galimybėmis, kurios yra susijusios su bendrovės veikla.</p>	TAIP	
<p>3.2.10. Kiekvienais metais valdyba turėtų atlikti savo veiklos įvertinimą. Jis turėtų apimti valdybos struktūros, darbo organizavimo ir gebėjimo veikti kaip grupė vertinimą, taip pat kiekvieno valdybos nario kompetencijos ir darbo efektyvumo vertinimą bei vertinimą, ar valdyba pasiekė nustatytų veiklos tikslų. Valdyba turėtų bent kartą per metus nepažeidžiant asmens duomenų tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų viešai paskelbti atitinkamą informaciją apie savo vidinę struktūrą ir veiklos procedūras.</p>	NE	Valdyba nuolat analizuoja, vertina savo veiklą bei kompetenciją, darbo efektyvumą tiek bendrai, tiek kiekvieno valdybos nario atskirai, tačiau oficiali vertinimo ataskaita nebuvo rengiama ir pranešimas apie tai nebuvo skelbiamas. Ateityje valdyba planuos į savo darbotvarkę įtraukti ir minėto pobūdžio ataskaitos parengimą bei paskelbimą.

⁴ Šio Kodekso prasme valdybos narių nepriklausomumo kriterijai yra suprantami taip, kaip Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo 33 straipsnio 7 dalyje yra apibrėžti nesusijusių asmenų kriterijai.

<p>4. principas: Bendrovės stebėtojų tarybos ir valdybos darbo tvarka</p> <p>Bendrovėje nustatyta stebėtojų tarybos, jeigu ji sudaroma, ir valdybos darbo tvarka turėtų užtikrinti efektyvų šių organų darbą ir sprendimų priėmimą, skatinti aktyvų bendrovės organų bendradarbiavimą.</p>		
<p>4.1. Valdyba ir stebėtojų taryba, jei ji sudaroma, turėtų glaudžiai bendradarbiauti, siekdama naudoti tiek bendrovei, tiek ir jos akcininkams. Gera bendrovių valdysena reikalauja atviros diskusijos tarp valdybos ir stebėtojų tarybos. Valdyba turėtų reguliariai, o esant reikalui – nedelsiant informuoti stebėtojų tarybą apie visus svarbius bendrovei klausimus, susijusius su planavimu, verslo plėtra, rizikų valdymu ir kontrole, įsipareigojimų laikymusi bendrovėje. Valdyba turėtų informuoti stebėtojų tarybą apie faktinius verslo plėtros nukrypimus nuo anksčiau suformuluotų planų ir tikslų, nurodant to priežastis.</p>	TAIP	
<p>4.2. Bendrovės kolegialių organų posėdžius rekomenduojama rengti atitinkamu periodiškumu pagal iš anksto patvirtintą grafiką. Kiekviena bendrovė pati sprendžia, kokiu periodiškumu šaukti kolegialių organų posėdžius, tačiau rekomenduojama juos rengti tokiu periodiškumu, kad būtų užtikrintas nepertraukiamas esminių bendrovės valdysenos klausimų sprendimas. Bendrovės kolegialių organų posėdžiai turėtų būti šaukiami bent kartą per metų ketvirtį.</p>	TAIP	
<p>4.3. Kolegialaus organo nariai apie šaukiamą posėdį turėtų būti informuojami iš anksto, kad turėtų pakankamai laiko tinkamai pasiręsti posėdyje nagrinėjamų klausimų svarstymui ir galėtų vykti diskusija, po kurios būtų priimami sprendimai. Kartu su pranešimu apie šaukiamą posėdį kolegialaus organo nariams turėtų būti pateikta visa reikalinga su posėdžio darbotvarke susijusi medžiaga. Darbotvarkė posėdžio metu neturėtų būti keičiama ar papildoma, išskyrus atvejus, kai posėdyje dalyvauja visi kolegialaus organo nariai ir jie sutinka su tokiu darbotvarkės pakeitimu ar papildymu arba kai neatidėliotinais reikiais spręsti svarbius bendrovei klausimus.</p>	TAIP	
<p>4.4. Siekiant koordinuoti bendrovės kolegialių organų darbą bei užtikrinti efektyvų sprendimų priėmimo procesą, bendrovės kolegialių priežiūros ir valdymo organų pirmininkai turėtų tarpusavyje derinti šaukiamų posėdžių datas, jų darbotvarkes, glaudžiai bendradarbiauti sprenddami kitus su bendrovės valdysena susijusius klausimus. Bendrovės stebėtojų tarybos posėdžiai turėtų būti atviri bendrovės valdybos nariams, ypač tais atvejais, kai posėdyje svarstomi klausimai, susiję su valdybos narių atšaukimu, atsakomybe, atlygio nustatymu.</p>	TAIP	
<p>5. principas: Skyrimo, atlygio ir audito komitetai</p> <p>5.1. Komitetų paskirtis ir sudarymas</p> <p>Bendrovėje sudaryti komitetai turėtų didinti stebėtojų tarybos, o jei stebėtojų taryba nesudaroma, valdybos, kuri atlieka priežiūros funkcijas, darbo efektyvumą užtikrinant, kad sprendimai būtų priimami juos tinkamai apsvačius, ir padėti organizuoti darbą taip, kad sprendimams nedarytų įtakos esminiai interesų konfliktai. Komitetai turėtų veikti nepriklausomai bei principingai ir teikti rekomendacijas, susijusias su kolegialaus organo sprendimu, tačiau galutinį sprendimą priima pats kolegialus organas.</p>		
<p>5.1.1. Atsižvelgiant į konkrečias su bendrove susijusias aplinkybes, pasirinktą bendrovės valdysenos struktūrą, bendrovės stebėtojų taryba, o tais atvejais, kai ji nesudaroma - valdyba, kuri atlieka priežiūros funkcijas, sudaro komitetus. Kolegialiam organui rekomenduojama suformuoti skyrimo, atlygio ir audito komitetus⁵.</p>	TAIP	<p>Bendrovė, kaip ir rekomenduojama yra suformavusi skyrimo bei atlygio ir audito komitetus. Skyrimo ir atlygio komitetas suformuotas kaip vienas</p>

⁵ Teisės aktai gali numatyti pareigą sudaryti atitinkamą komitetą. Pavyzdžiui, Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatymas nustato, kad viešojo intereso įmonės (įskaitant, bet neapsiribojant, akcinėse bendrovėse, kurių vertybiniais popieriais prekiaujama Lietuvoje

<p>5.1.2. Bendrovės gali nuspręsti suformuoti mažiau nei tris komitetas. Tokiu atveju bendrovės turėtų pateikti paaiškinimą, kodėl jos pasirinko alternatyvų požiūrį ir kaip pasirinktas požiūris atitinka trims atskiriems komitetams nustatytus tikslus.</p>	<p>TAIP</p>	<p>komitetas, dėl Bendrovėje esančio sąlyginai nedidelio Stebėtojų tarybos/valdybos/ vadovų skaičiaus, tačiau vykdo tiek skyrimo, tiek atlygio komitetams numatytus tikslus.</p>
<p>5.1.3. Bendrovėse formuojamiems komitetams nustatytas funkcijas teisės aktų numatytais atvejais gali atlikti pats kolegialus organas. Tokiu atveju šio Kodekso nuostatos, susijusios su komitetais (ypač dėl jų vaidmens, veiklos ir skaidrumo), kai tinka, turėtų būti taikomos visam kolegialiam organui.</p>	<p>TAIP</p>	
<p>5.1.4. Kolegialaus organo sukurti komitetai paprastai turėtų susidėti bent iš trijų narių. Atsižvelgiant į teisės aktų reikalavimus, komitetai gali būti sudaryti tik iš dviejų narių. Kiekvieno komiteto nariai turėtų būti parenkami pirmiausia atsižvelgiant į jų kompetenciją, pirmenybę teikiant nepriklausomiems kolegialaus organo nariams. Valdybos pirmininkas neturėtų būti komitetų pirmininku.</p>	<p>TAIP</p>	
<p>5.1.5. Kiekvieno suformuoto komiteto įgaliojimus turėtų nustatyti pats kolegialus organas. Komitetai turėtų vykdyti savo pareigas laikydamiesi nustatytų įgaliojimų ir reguliariai informuoti kolegialų organą apie savo veiklą ir jos rezultatus. Kiekvieno komiteto įgaliojimai, apibrėžiantys jo vaidmenį ir nurodantys jo teises bei pareigas, turėtų būti paskelbti bent kartą per metus (kaip dalis informacijos, kurią bendrovė kasmet skelbia apie savo valdysenos struktūrą ir praktiką). Bendrovės taip pat kasmet savo metiniame pranešime, nepažeidžiant asmens duomenų tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų, turėtų skelbti esamų komitetų pranešimus apie jų sudėtį, posėdžių skaičių ir narių dalyvavimą posėdžiuose per praėjusius metus, taip pat apie pagrindines savo veiklos kryptis ir veiklos rezultatus.</p>	<p>TAIP</p>	
<p>5.1.6. Siekiant užtikrinti komitetų savarankiškumą ir objektyvumą, kolegialaus organo nariai, kurie nėra komiteto nariai, paprastai turėtų turėti teisę dalyvauti komiteto posėdžiuose tik komitetui pakvietus. Komitetas gali pakviesti arba reikalauti, kad posėdyje dalyvautų tam tikri bendrovės darbuotojai arba ekspertai. Kiekvieno komiteto pirmininkui turėtų būti sudarytos sąlygos tiesiogiai palaikyti ryšius su akcininkais. Atvejus, kuriems esant tai turėtų būti daroma, reikėtų nurodyti komiteto veiklą reglamentuojančiose taisyklėse.</p>	<p>TAIP</p>	

5.2. Skyrimo komitetas.		
5.2.1. Pagrindinės skyrimo komiteto funkcijos turėtų būti šios: 1) parinkti kandidatus į laisvas priežiūros, valdymo organų narių ir administracijos vadovų vietas bei rekomenduoti kolegialiam organui juos svarstyti. Skyrimo komitetas turėtų įvertinti įgūdžių, žinių ir patirties pusiausvyrą valdymo organe, parengti funkcijų ir gebėjimų, kurių reikia konkrečiai pozicijai, aprašą ir įvertinti įpareigojimui atlikti reikalingą laiką; 2) reguliariai vertinti priežiūros ir valdymo organų struktūrą, dydį, sudėtį, narių įgūdžius, žinias ir veiklą, teikti kolegialiam organui rekomendacijas, kaip siekti reikiamų pokyčių; 3) reikiamą dėmesį skirti tęstinumo planavimui.	TAIP	
5.2.2. Sprendžiant klausimus, susijusius su kolegialaus organo nariais, kurie su bendrove yra susiję darbo santykiais, ir administracijos vadovais, turėtų būti konsultuojamasi su bendrovės vadovu, suteikiant jam teisę teikti pasiūlymus Skyrimo komitetui.	TAIP	
5.3. Atlygio komitetas.		
Pagrindinės atlygio komiteto funkcijos turėtų būti šios: 1) teikti kolegialiam organui svarstyti pasiūlymus dėl atlygio politikos, taikomos priežiūros ir valdymo organų nariams ir administracijos vadovams. Tokia politika turėtų apimti visas atlygio formas, įskaitant fiksuotą atlygį, nuo veiklos rezultatų priklausančio atlygio, skatinimo finansinėmis priemonėmis sistemas, pensijų modelius, išeitines išmokas, taip pat sąlygas, kurios leistų bendrovei susigrąžinti sumas arba sustabdyti mokėjimus, nurodant aplinkybes, dėl kurių būtų tikslinga tai padaryti; 2) teikti kolegialiam organui pasiūlymus dėl individualaus atlygio kolegialių organų nariams ir administracijos vadovams siekiant, kad jie atitiktų bendrovės atlygio politiką ir šių asmenų veiklos įvertinimą; 3) reguliariai peržiūrėti atlygio politiką bei jos įgyvendinimą.	TAIP	
5.4. Audito komitetas.	TAIP	
5.4.1. Pagrindinės audito komiteto funkcijos yra apibrėžtos teisės aktuose, reglamentuojančiuose audito komiteto veiklą ⁶ .	TAIP	
5.4.2. Visi komiteto nariai turėtų būti aprūpinti išsamia informacija, susijusia su specifiniais bendrovės apskaitos, finansiniais ir veiklos ypatumais. Bendrovės administracijos vadovai turėtų informuoti audito komitetą apie svarbių ir neįprastų sandorių apskaitos būdus, kai apskaita gali būti vykdoma skirtingais būdais.	TAIP	
5.4.3. Audito komitetas turėtų nuspręsti, ar jo posėdžiuose turi dalyvauti (jei taip, tai kada) valdybos pirmininkas, bendrovės vadovas, vyriausiasis finansininkas (arba viršesni darbuotojai, atsakingi už finansus bei apskaitą), vidaus auditorius ir išorės auditorius. Komitetas turėtų turėti galimybę prireikus susitikti su atitinkamais asmenimis, nedalyvaujant valdymo organų nariams.	TAIP	

⁶ Audito komitetų veiklos klausimus reglamentuoja 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas Nr. 537/2014 dėl konkrečių viešojo intereso įmonių teisės aktų nustatyto audito reikalavimų, Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatymas, taip pat Lietuvos banko patvirtintos taisyklės, reglamentuojančios audito komitetų veiklą.

<p>5.4.4. Audito komitetas turėtų būti informuotas apie vidaus auditorių darbo programą ir gauti vidaus audito ataskaitas arba periodinę santrauką. Audito komitetas taip pat turėtų būti informuotas apie išorės auditorių darbo programą ir turėtų iš audito įmonės gauti ataskaitą, kurioje būtų aprašomi visi ryšiai tarp nepriklausomos audito įmonės ir bendrovės bei jos grupės.</p>	<p>TAIP</p>	
<p>5.4.5. Audito komitetas turėtų tikrinti, ar bendrovė laikosi galiojančių nuostatų, reglamentuojančių darbuotojų galimybę pateikti skundą arba anonimiškai pranešti apie įtarimus, kad bendrovėje daromi pažeidimai, ir turėtų užtikrinti, kad būtų nustatyta tvarka proporcingam ir nepriklausomam tokių klausimų tyrimui ir atitinkamiems tolesniems veiksams.</p>	<p>TAIP/NE</p>	<p>TAIP - bendrovė suteikia galimybę pateikti skundus tiesiogiai ar elektroniniu paštu kreipiantis į bendrovės organus, administraciją ar skyrių vadovus. NE – kol kas bendrovė neturi formaliai patvirtintos skundų pateikimo sistemos.</p>
<p>5.4.6. Audito komitetas turėtų teikti stebėtojų tarybai, jei ji nesudaroma – valdybai, savo veiklos ataskaitas bent kartą per šešis mėnesius, tuo metu, kai tvirtinamos metinės ir pusės metų ataskaitos.</p>	<p>NE</p>	<p>Stebėtojų tarybai pageidaujant, audito komitetas savo veiklą pristato stebėtojų tarybos susirinkimuose, tačiau jų veiklos ataskaita nėra fiksuojama dokumentaliai. Ateityje bendrovė svarstys minėto pobūdžio ataskaitos parengimo bei pristatymo stebėtojų tarybai klausimą.</p>
<p>6. principas: Interesų konfliktų vengimas ir atskleidimas</p> <p>Bendrovės valdysenos sistema turėtų skatinti bendrovės priežiūros ir valdymo organų narius vengti interesų konfliktų bei užtikrinti skaidrų ir efektyvų bendrovės priežiūros ir valdymo organų narių interesų konfliktų atskleidimo mechanizmą.</p> <p>Bendrovės valdymo sistema turėtų pripažinti interesų turėtojų teises, įtvirtintas įstatymuose, ir skatinti aktyvų bendrovės ir interesų turėtojų bendradarbiavimą kuriant bendrovės gerovę, darbo vietas ir finansinį stabilumą. Šio principo kontekste sąvoka <i>interesų turėtojai</i> apima investuotojus, darbuotojus, kreditorius, tiekėjus, klientus, vietos bendruomenę ir kitus asmenis, turinčius interesų konkrečioje bendrovėje.</p>		
<p>Bendrovės priežiūros ir valdymo organo narys turėtų vengti situacijos, kai jo asmeniniai interesai prieštarauja ar gali prieštarauti bendrovės interesams. Jeigu tokia situacija vis dėlto atsirado, bendrovės priežiūros ar valdymo organo narys turėtų per protingą terminą pranešti kitiems to paties organo nariams arba jį išrinkusiam bendrovės organui, arba bendrovės akcininkams apie tokią interesų prieštaravimo situaciją, nurodyti interesų pobūdį ir, jeigu įmanoma, vertę.</p>	<p>NE</p>	<p>Bendrovė pažymi, kad Bendrovės priežiūros ir valdymo organų nariai laikosi šiame punkte numatytų reikalavimų, tačiau formali interesų deklaravimo ir valdymo politika Bendrovėje nėra sukurta.</p>
<p>7. principas: Bendrovės atlygio politika</p> <p>Bendrovėje nustatyta atlygio politika, jos peržiūrėjimo ir paskelbimo tvarka turėtų užkirsti kelią galimiems interesų konfliktams ir piktnaudžiavimui nustatant kolegialių organų narių ir administracijos vadovų atlygį, taip pat užtikrinti bendrovės atlygio politikos viešumą, skaidrumą, taip pat ir ilgalaikę bendrovės strategiją.</p>		
<p>7.1. Bendrovė turėtų patvirtinti ir paskelbti bendrovės interneto tinklalapyje atlygio politiką, kuri turėtų būti reguliariai peržiūrima ir atitiktų ilgalaikę bendrovės strategiją.</p>	<p>TAIP/NE</p>	<p>TAIP – atlygio politika yra patvirtinta. NE – atlygio politika nėra paskelbta bendrovės interneto tinklalapyje. Bendrovė planuoja ją paskelbti.</p>

<p>7.2. Atlygio politika turėtų apimti visas atlygio formas, įskaitant fiksuotą atlygį, nuo veiklos rezultatų priklausančio atlygio, skatinimo finansinėmis priemonėmis sistemas, pensijų modelius, išeitinės išmokas, taip pat sąlygas, kurios numatytų atvejus, kada bendrovė gali susigrąžinti išmokėtas sumas arba sustabdyti mokėjimus.</p>	<p>TAIP/NE</p>	<p>TAIP – atlygio politika yra patvirtinta. NE – kai kurie klausimai detaliam neaptari atlygio politikoje, kadangi yra vadovaujamas galiojančiuose įstatymuose nustatytais normomis. Atlygio politika nėra paskelbta bendrovės interneto tinklapyje. Bendrovė planuoja ją paskelbti.</p>
<p>7.3. Siekiant vengti galimų interesų konfliktų, atlygio politika turėtų numatyti, kad kolegialių organų, kurie vykdo priežiūros funkcijas, nariai neturėtų gauti atlygio, kuris priklausytų nuo bendrovės veiklos rezultatų.</p>	<p>TAIP</p>	
<p>7.4. Atlygio politika turėtų pateikti pakankamai išsamią informaciją apie išeitinių išmokų politiką. Išeitinės išmokos neturėtų viršyti nustatytos sumos arba nustatyto metinių atlyginimų skaičiaus ir apskritai neturėtų būti didesnės negu dvejų metų fiksuoto atlygio dalis arba jos ekvivalento suma. Išeitinės išmokos neturėtų būti mokamos, jei sutartis nutraukiama dėl blogų veiklos rezultatų.</p>	<p>NE</p>	<p>Atlygio politikoje nėra numatyta specialiųjų sąlygų (geresnių nei numatyta LR įstatymuose), kurios turėtų būti paviešintos.</p>
<p>7.5. Jei bendrovėje taikoma skatinimo finansinėmis priemonėmis sistema, atlygio politikoje turėtų būti pateikta pakankamai išsami informacija apie akcijų išlaikymą po teisių suteikimo. Tuo atveju, kai atlygis yra pagrįstas akcijų skyrimu, teisė į akcijas neturėtų būti suteikiama mažiausiai trejus metus po jų skyrimo. Po teisių suteikimo kolegialių organų nariai ir administracijos vadovai turėtų išlaikyti tam tikrą skaičių akcijų iki jų kadencijos pabaigos, priklausomai nuo poreikio padengti kokias nors išlaidas, susijusias su akcijų įsigijimu.</p>	<p>TAIP</p>	<p>Informacija buvo pateikta bendrovės prospekte.</p>
<p>7.6. Bendrovė turėtų paskelbti bendrovės interneto tinklapyje informaciją apie atlygio politikos įgyvendinimą, kurioje daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama kolegialių organų ir vadovų atlygio politikai ateinančiais, o kur tinka – ir tolesniais finansiniais metais. Joje taip pat turėtų būti apžvelgiama, kaip atlygio politika buvo įgyvendinama praėjusiais finansiniais metais. Tokio pobūdžio informacijoje neturėtų būti komercinę vertę turinčios informacijos. Ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas esminiems bendrovės atlygio politikos pokyčiams, lyginant su praėjusiais finansiniais metais.</p>	<p>NE</p>	<p>Bendrovės prospekte buvo pateikiama informacija apie 2017 metų faktinius išmokėjimus bei atlygio politiką 2018-iesiems ir vėlesniems metams.</p>
<p>7.7. Rekomenduojama, kad atlygio politika arba bet kuris esminis atlygio politikos pokytis turėtų būti įtraukiamas į visuotinio akcininkų susirinkimo darbotvarkę. Schemoms, pagal kurias kolegialaus organo nariams ir darbuotojams yra atlyginama akcijomis arba akcijų opcionais, turėtų pritari visuotinis akcininkų susirinkimas.</p>	<p>TAIP</p>	

<p>8. principas: Interesų turėtojų vaidmuo bendrovės valdysenoje</p> <p>Bendrovės valdysenos sistema turėtų pripažinti interesų turėtojų teises, įtvirtintas įstatymuose ar abipusiuose susitarimuose, ir skatinti aktyvų bendrovės ir interesų turėtojų bendradarbiavimą, kuriant bendrovės gerovę, darbo vietas ir finansinį stabilumą. Šio principo kontekste sąvoka <i>interesų turėtojai</i> apima investuotojus, darbuotojus, kreditorius, tiekėjus, klientus, vietos bendruomenę ir kitus asmenis, turinčius interesų konkrečioje bendrovėje.</p>		
8.1. Bendrovės valdysenos sistema turėtų užtikrinti, kad būtų gerbiamos interesų turėtojų teisės ir teisėti interesai.	TAIP	
8.2. Bendrovės valdysenos sistema turėtų sudaryti sąlygas interesų turėtojams dalyvauti bendrovės valdysenoje įstatymų nustatyta tvarka. Interesų turėtojų dalyvavimo bendrovės valdysenoje pavyzdžiai galėtų būti darbuotojų ar jų atstovų dalyvavimas priimanant svarbius bendrovei sprendimus, konsultacijos su darbuotojais ar jų atstovais bendrovės valdysenos ir kitais svarbiais klausimais, darbuotojų dalyvavimas bendrovės akciniame kapitale, kreditorių įtraukimas į bendrovės valdyseną bendrovės nemokumo atvejais ir kita.	TAIP	Bendrovės valdysenos sistema sudaro sąlygas interesų turėtojams (investuotojams) dalyvauti Bendrovės valdysenoje įstatymų nustatyta tvarka. Darbuotojų ar kitų interesų grupių atstovai Bendrovės valdysenoje nedalyvauja.
8.3. Kai interesų turėtojai dalyvauja bendrovės valdysenos procese, jiems turėtų būti sudaromos sąlygos susipažinti su reikiama informacija.	TAIP	
8.4. Interesų turėtojams turėtų būti sudarytos sąlygos konfidencialiai pranešti apie neteisėtą ar neetišką praktiką priežiūros funkciją vykdančiam kolegialiam organui.	TAIP	Bendrovė suteikia galimybę pranešti apie neteisėtą ar neetišką praktiką priežiūros funkciją vykdančiam kolegialiam organui kreipiantis tiesiogiai į jo narį ar siunčiant informaciją elektroniniu paštu. Bendrovė nėra sudariusi sąlygų minėtus pranešimus pateikti konfidencialiai.
<p>9. principas: Informacijos atskleidimas</p> <p>Bendrovės valdysenos sistema turėtų užtikrinti, kad informacija apie visus esminius bendrovės klausimus, įskaitant finansinę situaciją, veiklą ir bendrovės valdyseną, būtų atskleidžiama laiku ir tiksliai.</p>		
9.1. Nepažeidžiant bendrovės konfidencialios informacijos ir komercinių paslapčių tvarkos, taip pat asmens duomenų tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų, bendrovės viešai atskleidžiama informacija turėtų apimti, įskaitant, bet neapsiribojant:		
9.1.1. bendrovės veiklą ir finansinius rezultatus;	TAIP	
9.1.2. bendrovės veiklos tikslus ir nefinansinę informaciją;	TAIP	
9.1.3. asmenis nuosavybės teise turinčius bendrovės akcijų paketą ar jį tiesiogiai ir (ar) netiesiogiai, ir (ar) kartu su susijusiais asmenimis valdančius, taip pat įmonių grupės struktūrą bei jų tarpusavio ryšius, nurodant galutinį naudos gavėją;	TAIP	
9.1.4. bendrovės priežiūros ir valdymo organų narius, kurie iš jų yra laikomi nepriklausomais, bendrovės vadovą, jų turimas akcijas ar balsus bendrovėje bei dalyvavimą kitų bendrovių valdysenoje, jų kompetenciją, atlygį;	TAIP	
9.1.5. esamų komitetų pranešimus apie jų sudėtį, posėdžių skaičių ir narių dalyvavimą posėdžiuose per praėjusius metus, taip pat apie pagrindines savo veiklos kryptis ir veiklos rezultatus;	TAIP	

9.1.6. galimus numatyti esminius rizikos veiksnius, bendrovės rizikos valdymo ir priežiūros politiką;	TAIP	
9.1.7. bendrovės sandorius su susijusiomis šalimis;	TAIP	
9.1.8. pagrindinius klausimus, susijusius su darbuotojais ir kitais interesų turėtojais (pavyzdžiui, žmogiškųjų išteklių politika, darbuotojų dalyvavimas bendrovės valdysenoje, skatinimas bendrovės akcijomis ar akcijų opcionais, santykiai su kreditoriais, tiekėjais, vietos bendruomene ir kt.);	TAIP	
9.1.9. bendrovės valdysenos struktūrą ir strategiją;	TAIP	
9.1.10. socialinės atsakomybės politikos, kovos su korupcija iniciatyvas ir priemones, svarbius vykdomus ar planuojamus investicinius projektus. Šis sąrašas laikytinas minimaliu, ir bendrovės yra skatinamos neapsiriboti tik informacijos, nurodytos šiame sąrašė, atskleidimu. Šis Kodekso principas neatleidžia bendrovės nuo pareigos atskleisti informaciją, numatytą teisės aktuose.	TAIP/NE	Bendrovė yra socialiai atsakinga, savo veikloje vadovaujasi sąžiningumo principu, tačiau formalios antikorupcinės politikos nėra pasitvirtinusi.
9.2. Atskleidžiant 9.1 rekomendacijos 9.1.1 punkte nurodytą informaciją, rekomenduojama bendrovei, kuri yra patronuojanti kitų bendrovių atžvilgiu, atskleisti informaciją apie visos įmonių grupės konsoliduotus rezultatus.	TAIP	
9.3. Atskleidžiant 9.1 rekomendacijos 9.1.4 punkte nurodytą informaciją, rekomenduojama pateikti informaciją apie bendrovės priežiūros ir valdymo organų narių, bendrovės vadovo profesinę patirtį, kvalifikaciją ir potencialius interesų konfliktus, kurie galėtų paveikti jų sprendimus. Taip pat rekomenduojama atskleisti bendrovės priežiūros ir valdymo organų narių, bendrovės vadovo iš bendrovės gaunamą atlygį ar kitokias pajamas, kaip tai detaliau reglamentuojama 7 principu.	TAIP	
9.4. Informacija turėtų būti atskleidžiama tokiu būdu, kad jokie akcininkai ar investuotojai nebūtų diskriminuojami informacijos gavimo būdo ir apimties atžvilgiu. Informacija turėtų būti atskleidžiama visiems ir vienu metu.	TAIP	
10. principas: Bendrovės audito įmonės parinkimas		
Bendrovės audito įmonės parinkimo mechanizmas turėtų užtikrinti audito įmonės išvados ir nuomonės nepriklausomumą.		
10.1. Siekiant gauti objektyvią nuomonę dėl bendrovės finansinės padėties ir finansinių veiklos rezultatų, bendrovės metinių finansinių ataskaitų rinkinio ir metiniame pranešime pateikiamos finansinės informacijos patikrinimą turėtų atlikti nepriklausoma audito įmonė.	TAIP	
10.2. Rekomenduojama, kad audito įmonės kandidatūrą visuotiniam akcininkų susirinkimui siūlytų bendrovės stebėtojų taryba, o jeigu ji bendrovėje nesudaroma - bendrovės valdyba.	TAIP	
10.3. Jei audito įmonė yra gavusi iš bendrovės užmokestį už suteiktas ne audito paslaugas, bendrovė turėtų tai atskleisti viešai. Šia informacija taip pat turėtų disponuoti bendrovės stebėtojų taryba, o jeigu ji bendrovėje nesudaroma – bendrovės valdyba, svarstydama, kurią audito įmonės kandidatūrą pasiūlyti visuotiniam akcininkų susirinkimui.	TAIP	